

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016–2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Miluše Částková

Využití grafologie v procesu výběru pracovníků

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jindra Stříbrská Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2016-2017

BACHELOR THESIS

Miluše Částková

Using of graphology in personnel selection process

Prague 2017

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Jindra Stříbrská Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Miluše Částková

Poděkování

Děkuji PhDr. Jindře Stříbrské Ph.D. za trpělivé vedení, její odborný náhled a pomoc při vzniku této bakalářské práce.

Děkuji všem, kteří poskytli své rukopisy a pomohli tak k vytvoření metodiky analýzy písma.

V neposlední řadě děkuji Janu Piankovi, DiS., za pomoc při celkové podobě této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá využitím grafologie v procesu výběru pracovníků. Cílem teoretické části práce je představení procesu přijímacího řízení a seznámení s grafologií jako metodou poznání osobnosti vhodnou k využití v personalistice. Cílem praktické části práce je objasnit metodu grafologického rozboru písma jako relevantní součást přijímacího řízení. Praktická část práce obsahuje dvě kapitoly. V první jsou uvedeny grafologické rozboru písma, vytvořené na základě zde navržené metodiky základní orientace v písmu, jako vzor pro personální grafologický rozbor. Ve druhé je dotazníkový průzkum s otázkami na obecné povědomí o grafologii, názor na grafologické rozboru písma v personálním řízení a proces přijímacího řízení.

Klíčová slova

Grafologický rozbor, charakteristika osobnosti, písmo, přijímací pohovor, rukopis, výběrové řízení, znaky v písmu.

Annotation

The bachelor examination describes using of graphology in selection of employees. The aim of the theoretical part is to introduce the process of admission and understanding of graphology as a method of understanding of personality suitable for use in management of human resources. The aim of the practical part is to clarify graphological analysis of font character as a relevant part of the job interview. The practical part has two parts. The first part describes graphologists analysis of font character created based on the proposed methodology of basic orientation in writing, as a model for personnel graphological analysis. In the second part is a questionnaire research with questions regarding general knowledge of graphology, an opinion graphological handwriting analysis in human resources management and proces of job interview.

Keywords

Graphology analysis, font characters, job interview, manuscript, personality traits, tender, writing.

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 METODY PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	11
1.1 Proces výběru zaměstnanců	12
1.2 Postup výběru zaměstnanců.....	13
1.3 Kritéria metod výběru.....	14
1.4 Metody výběru zaměstnanců	15
2 GRAFOLOGIE	20
2.1 Historie a současnost grafologie	21
2.2 Rukopis	23
2.3 Grafologický rozbor.....	25
3 KOMPLEXNÍ DOJMOVÉ ZNAKY	27
3.1 Dojem z písmového obrazu	27
3.2 Pohyb, forma, fixace a rytmus	28
3.3 Individuálnost a harmoničnost.....	29
4 MĚŘITELNÉ A POPSATELNÉ ZNAKY	31
4.1 Symbolika plochy a rozvržení textu	31
4.2 Velikost a sklon písma.....	34
4.3 Plošnost a úzkost v písmu, tlak čáry	35
4.4 Vázání a spojitost.....	37
4.5 Náběhové tahy a koncové tahy	38
4.6 Další měřitelné znaky v písmu.....	39
5 TYPOLOGIE V PÍSMU	42
5.1 Klasická typologie	42
5.2 Typologie podle Junga.....	43
5.3 Typologie vedoucích pracovníků.....	44
6 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	46
PRAKTICKÁ ČÁST	47
7 METODIKA GRAFOLOGICKÉ ANALÝZY	48
7.1 Cíl analýzy	48

7.2	Výzkumný vzorek.....	49
7.3	Metoda analýzy.....	49
7.4	Metodika analýzy rukopisu.....	50
7.5	Vzorový model výběrového řízení s využitím grafologie	52
7.6	Průběh výzkumu	53
7.7	Rozbory rukopisů.....	53
7.8	Zhodnocení výsledků výzkumu	74
8	DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM	75
8.1	Cíl výzkumu.....	75
8.2	Výzkumný vzorek.....	75
8.3	Metoda výzkumu	76
8.4	Průběh výzkumu	77
8.5	Vyhodnocení výsledků výzkumu.....	77
8.6	Zhodnocení výsledků výzkumu	108
8.7	Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	109
	ZÁVĚR	110
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	112
	SEZNAM ZKRATEK	114
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	115
	SEZNAM PŘÍLOH.....	118

ÚVOD

Proces výběru pracovníků je současně vědou i praktickým uměním. Využívá poznatky z procesu managementu, řízení lidských zdrojů a psychologie. Cílem této práce je objasnění metody grafologického rozboru pro proces výběru pracovníků a doložení spolehlivosti této metody.

Teoretická část práce představuje procesy a metody přijímacího řízení. V první kapitole práce je popsán proces přijímacího řízení vycházející podle postupů uvedených v odborné literatuře J. Bartáka a L. Kolmana. Jak management lidských zdrojů, tak psychologie jsou pro personalistiku nepostradatelné, a proto jsou jednotlivé metody výběru zaměstnanců z těchto dvou hledisek úzce spojeny. Každá organizace přistupuje k výběru zaměstnanců podle svých hledisek a požadavků na konkrétní pracovní místo. Základní systém a postup výběru při přijímání zaměstnanců lze popsat jako danou formu s všeobecně nastavenými souvislostmi a požadavky. Jednotlivé formy a etapy jsou zde popsány a vysvětleny.

Další kapitola seznamuje s grafologií, její historií, vývojem a využitím v současnosti. Jsou popsány principy práce s rukopisem a jednotlivé znaky v písmu, a to jak dojmové znaky, tak znaky popsitelné, měřitelné, které jsou východiskem pro analýzu písma.

Jsou uvedeny jednotlivé písmové znaky, které vychází z klasické typologie osobnostních charakterů vyplývajících z analytické psychologie Junga, Freuda a Rogerse. Především Carl Gustav Jung považoval písmo za významný ukazatel charakteru a osobnosti člověka.

Praktická část práce obsahuje dvě kapitoly. V první je navržena metodika pro postup při zpracování grafologického rozboru zaměřeného na zjištění pracovního výkonu a motivace k pracovnímu místu. Jsou zde uplatněny dlouholeté zkušenosti autorky práce s grafologií získané studiem u České grafologické komory. V maximální míře jsou v práci využity poznatky z literatury věnující se této problematice v širokém spektru autorů Jana Jeřábka, Viléma Schönfelda, Ivana Bertla, Vladěky Fischerové, Dany Češkové, Heleny Bakové a Heleny Veličkové.

Na jednotlivých ukázkách písma vytvořených právě pro tuto práci, na dojmových a měřitelných znacích je předvedena spojitost mezi jednotlivými znaky a druhem zaměstnání

konkrétního pisatele. Nelze si nevšimnout podobných znaků v různých rukopisech, a to nejen v rukopisech psaných latinkou.

V druhé kapitole praktické části je průzkum, v němž je pomocí dotazníkové metody zjišťován všeobecný názor na procesy přijímacího řízení a možnosti začlenění grafologického rozboru do jeho metod.

Grafologický rozbor nelze stavět jako dogma a nosnou část personálního řízení, ale jako možnou doplňkovou a podpůrnou metodu při vyhledávání nových zaměstnanců ve středním a vyšším managementu. Jsou samozřejmě brány ohledy na podmínky, při kterých rukopis vzniká. Ne každý je při personálním pohovoru schopný se stoprocentně soustředit na dodržení vlastní formy písma. I tak je stále rukopis obrazem schopnosti vyjádření se pomocí písma a představuje jednu z nosných forem komunikace mezi lidmi.

Podle významného anglického psychologa Hanse Jürgena Eysenka je validita výsledků grafologa s vědeckým vzděláním a rozsáhlými zkušenostmi stejná, nebo dokonce vyšší než u psychologa pracujícím s běžnými psychodiagnostickými metodami. (Jeřábek, 2003, s. 14)

Cílem této práce je objasnit metodu grafologického rozboru při přijímacím řízení. Tato metoda je vhodná zejména pro obsazování pozic středního a vyššího managementu i pro některé obory pomáhajících profesí, a to z důvodu psychického zatížení těchto zaměstnanců v pracovním procesu. Grafologickým rozborem jde zjistit psychická odolnost i zatížitelnost uchazečů o tyto pozice. K vytvoření tohoto postupu bude sestaven jednoduchý přehled – metodika, pro základní orientaci v rukopise. Následně bude jako vzor použita na proces hodnocení rukopisů, které poskytlí lidé různých profesí autorce práce.

TEORETICKÁ ČÁST

1 METODY PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

V rámci této kapitoly bude popsán proces a metody přijímacího řízení.

Posláním personálního řízení je zajistit, aby organizace byla schopna prostřednictvím správných lidí na správném místě úspěšně plnit své cíle. Personální řízení představuje řídicí a rozhodovací proces, jehož cíle jsou vymezeny firemní a personální strategií. (Barták 2011, s. 27)

Nedílnou součástí širšího celku řízení lidských zdrojů ve výrobní i nevýrobní sféře je výběr a nábor zaměstnanců. Lidské zdroje jsou vedle materiálních zdrojů, výrobních procesů a finančních zdrojů základním stavebním prvkem každé organizace. Nebýt lidského potenciálu, není vytvořená žádná hodnota, není zisk. Proto je důležité mít zaměstnance uvědomující si svůj podíl na chodu organizace. Najít je na trhu práce je úkolem personalisty, nebo pracovníka zodpovědného za nábor zaměstnanců, či majitele firmy. Strategií personálního řízení je vypracování vhodných metod výběru a jejich kritérií. Výběr zaměstnanců je základním prvkem managementu lidských zdrojů.

Pracovní místo v každé organizaci není jen pracovní činnost. Je to především místo, kde jsou utvářeny vazby a vztahy ke spolupracovníkům, na nichž závisí hladký provoz každé organizace. Personalista stojí před nelehkým úkolem najít zaměstnance, který se nejenom dlouhodobě osvědčí, ale bude vytrvalý, stálý, loajální a pro organizaci bude jeho práce přínosem. Výběr zaměstnanců je postaven na psychologii práce, která má zhodnotit vhodnost uchazeče pomocí testů a zkoušek. Z hlediska managementu bude personalista pro svoji organizaci hledat člověka tak, aby byl zajištěn funkční celek. Z hlediska psychologie práce bude snaha vybrat toho nejlepšího kandidáta.

1.1 Proces výběru zaměstnanců

Pro funkční proces výběru zaměstnanců, musí být nejprve stanoveny dílčí kroky vycházející z požadavku na vytvoření nebo obsazení pracovního místa.

Profesiografie – soubor metod, kterými jsou získávány poznatky o pracovním místě. Jsou získávány pomocí těchto forem:

- písemné materiály: většinou jsou to náplně práce jednotlivých zaměstnanců,
- výpovědi vykonavatele práce: získané z rozhovorů s konkrétními pracovníky, i za cenu rizika subjektivního pojetí,
- výpovědi kolegů – k informaci o průběhu práce se můžou vyjádřit kolegové, nadřízení i podřízení,
- přímé pozorování – přítomnost pozorovatele může ovlivnit popis práce, ale je cenným podkladem pro vhled na pracoviště. (Kolman 2004, s. 57)

Stanovení požadovaných charakteristik pracovníka: jde o přehled nároků práce a měly by být známy jak předpoklady pozitivní, tak negativní, které případné nežádoucí uchazeče vylučují. Jde vyvozovat ze dvou hledisek:

- podle příznaků - tzn. psychologické kvality jako jsou znalosti, schopnosti a dovednosti,
- podle vzorků chování – soubor úkonů pro úspěšný výkon práce, zda a do jakých rolí se uchazeč stylizuje. (Kolman 2004, s. 60)

Návrh metody výběru: určení vhodné metody podle specifické charakteristiky a kritérií pracovního místa. Jednotlivé metody jsou podrobně popsány v další části práce.

Provedení výběru a rozhodnutí o přijetí: dokončení procesu výběru podle přínosu uchazeče pro organizaci. Mělo by být samozřejmostí informovat i neúspěšné kandidáty o výsledku výběrového řízení alespoň v rovině oznámení o nepřijetí a poděkování za investovaný čas. (Kolman, 2004)

1.2 Postup výběru zaměstnanců

Základní rozdělení výběru zaměstnanců má dvě formy.

Na základě výběrového řízení:

- v širokém pojetí, např. pro dělnické profese,
- obsazení administrativně správních pozic, případně nižších funkcí,
- může být i vícekolový, první kolo je výběr z životopisů a motivačních dopisů
- organizuje zaměstnavatel sám, nebo prostřednictvím personální agentury,
- formální proces z dále uvedených metod testující vhodnost kandidáta.
(Barták 2011 s. 60-61)

Na základě konkurzního řízení:

- vyhlašován ve sdělovacích prostředcích,
- většinou vícekolový,
- náročnější proces, zatížený větší časovou i finanční náročností,
- řízení pro obsazení vyšších řídicích funkcí a funkcí specialistů,
- využívá další metody přijímacího řízení, jako jsou osobnosti a výkonnostní testy,
- uchazeč navrhuje svoji koncepci dalšího rozvoje firmy,
- u mezinárodní společnosti je pohovor většinou v cizím jazyce,
- druhé a další kolo může mít podobu interview nebo speciální prezentace,
- hodnotícím orgánem je speciálně sestavená konkurzní komise,
- pořadí kandidátů podle výsledků hodnocení sestaví komise,
- výběr z výsledků provádí zadavatel. (Barták 2011 s. 60-61)

1.3 Kritéria metod výběru

Každá metoda určená jako dílčí součást personálního řízení musí mít obhajitelná a jasně daná kritéria. Jejich dodržování je obrazem správně nastaveného procesu výběru zaměstnanců v organizaci. Metody musí mít odborný podklad a doložitelnost.

Rozlišování:

- velký rozsah škály hodnocení k popisům uchazečů,
- při jednotném hodnocení, nelze výsledky použít. (Kolman 2004, s. 60)

Validita:

- platnost toho, zda je skutečně užívána udaná metoda,
- vyjádření, co test měří a jak dobře měří. (Kolman 2004, s. 61)

Reliabilita:

- spolehlivost metody,
- test by měl měřit stále totéž a stále stejně,
- koeficient reliability: míra, nakolik daný test tento požadavek splňuje. (Kolman 2004, s. 64)

Spravedlnost:

- stejné podmínky pro všechny nikdo nesmí být znevýhodněn a diskriminován,
- zejména minority, příslušníci jiných národů, absolventi škol,
- stejné postavení pro muže i ženy. (Kolman, 2004, s. 78)

Vhodnost:

- zařaditelnost metody do administrativních postupů v rámci dané organizace. (Kolman 2004, s. 80)

Přiměřené náklady:

- náklady vynaložené na vývoj a uplatňování metod musí mít odpovídající výnos, vyplývající z úspěšnosti metody. (Kolman 2004, s. 80)

1.4 Metody výběru zaměstnanců

Metody a výběr pracovníků lze rozdělit do sedmi hlavních skupin. Liší se od sebe svou formou, ale jejich různou kombinací je možné dosáhnout konečného výběru nejvhodnějšího kandidáta.

Životopisné údaje:

- údaje získávané na základě životopisu napsaného samotným uchazečem, nebo pomocí dotazníku,
- obsahuje základní osobní údaje, pracovní zkušenosti, vzdělání, jazykové znalosti, kvalifikace a další znalosti a dovednosti.
- lze uvést: zdravotní stav a rodinné poměry,
- poskytnuté životopisné údaje podléhají Zákonu č.101/2001 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a proto s nimi musí být podle tohoto zákona nakládáno. (Kolman 2004, s. 70)

Biodatový dotazník:

- forma životopisu s detaily o uchazeči, které korespondují s požadavky na konkrétní pracovní místo,
- vysoce strukturovaná metoda jednotlivých biodat (demografické údaje, odborná kvalifikace, praxe) sestavená pro přesné obodování,
- vhodná při velkém počtu účastníků pro vyloučení těch, kteří se na dané místo nehodí a ostatní pozvat k pohovoru. (Armstrong 2007, str. 344)

Pohovor:

- základní komunikační metoda k poznání druhých lidí, sloužící k seznámení obou stran a předložení „nabídky a poptávky“,
- první kontakt s firmou a uvedením vlastní osoby, interpersonální procesy na základní biologické úrovni,
- účastníci pohovoru: personalista, zástupce útvaru, kam bude dotyčný zaměstnanec přijímán, v druhém kole může být přítomen i ekonom z důvodu dohody o mzdě.

Účelem pracovního pohovoru je poznat jednotlivé uchazeče, zjistit, jaká je jejich osobnost, zda se hodí k firmě i oddělení, kam bude nový pracovník přijímán. Hodnotí se i to, jak by reprezentoval organizaci navenek a jak by jej akceptovali klienti.

Pokud se vede pohovor na výběr vedoucího pracovníka, jsou zjišťovány řídicí a motivační schopnosti, hodnoty, postoje a motivace uchazeče. Tyto otázky jsou důležité pro soulad s firemní filozofií a cíli rozvoje organizace.

Druh pohovoru podle skladby hodnotitelů:

- individuální – pohovor mezi uchazečem a pracovníkem, který pohovor vede, výhodou je osobní poznání, ale je zde riziko subjektivního posuzování,
- pohovorový panel – skupina dvou nebo více lidí, většinou personalista a liniový manažer, výhodou je sdílení informací a dojmů z pohovoru s uchazečem,
- výběrová komise – skupina pracovníků z personálních orgánů podniku, její výhodou je různý pohled na uchazeče, ale nevýhodou může být tendence pokládání různých neplánovaných otázek,
- strukturované psychometrické pohovory – jsou pokládány jasně formulované dotazy hodnocené kódy, umožňující vzájemnou analýzu výsledků mezi uchazeči, tato metoda je vhodná pro velký počet uchazečů. (Armstrong 2007, s. 346)

Druh pohovoru podle průběhu:

- situační – vychází z ověření odborných dovedností uchazeče v reálných podmínkách provozu organizace, tento druh je používán ve vícekolovém pohovoru a umožňuje srovnání několika kandidátů současně – vytváří soutěž,
- povahopisný – je zaměřen na zjišťování hlavních povahových vlastností uchazeče, dokládá kandidátovu pohotovost a přizpůsobivost,
- stresový – založen na rychlém sledu nepříjemných, často až osobních otázek, cílem takového rozhovoru je zjistit pružnost reakcí kandidáta,
- behaviorální – jde o doplnění informací o minulých zaměstnáních, vytvoření obrazu o pracovních návycích. (Kolman, 2004, s. 135)

Styly otázek pohovoru:

- otevřeného charakteru: uchazeč odpovídá celou větou a tazatel posuzuje pohotovost vyjadřování a verbální i nonverbální projevy,
- jdoucí do hloubky: ujištění již prezentovaných skutečností a získání nových informací,
- konkretizující: vysvětlení některého jevu nebo skutečnosti, kdy tazatel zjišťuje srozumitelnost a smysluplnost odpovědí,
- zaměřené na chování: uchazeč vysvětluje na případu zadané kritické nebo krizové situace, jak by řešil konkrétní stav,
- zaměřené na kvalifikaci: zjištění schopností, dovedností, kvalifikace a znalostí,
- motivační: zjištění motivace k pracovní pozici a ochoty výkonu
- ověřovací: kontrola pravdivosti doložených skutečností, případně ověření nejasně formulovaných skutečností. (Armstrong 2007, s. 352-365)

Doporučení a doložení požadovaných dokumentů – reference předcházejících zaměstnavatelů (pokud je žadatel vlastní), doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, potvrzení o absolvovaných dalších formách studia, jako jsou kurzy a školení, zdravotní průkaz, pokud je vyžadován i výpis z rejstříku trestů, či u osob narozených do roku 1970 i lustrační osvědčení, pokud to funkce a pracovní zařazení vyžaduje. (Kolman 2004, s. 70)

Praktické zkoušky – jde o ověření znalostí a dovedností v dané činnosti, která je podstatná pro výkon dané práce a také byly deklarovány uchazečem v dotazníku či životopise jako ovládané. Jsou zjišťovány již nabyté dosavadní zkušenosti i schopnost se naučit novým pracovním postupům.

Druhy zkoušek:

- zkouška praktičnosti – zkouška z již prezentovaných dovedností,
- zkouška cvičitelnosti – zkouška adaptability a logiky. (Kolman 2004, s. 70)

Základní charakteristiky testů:

- psychometrický test: diferenciací jedince v měřené skupině

- standardizace testu: vytvoření pro cílený vzorek měřené skupiny v takovém rozsahu a náročnosti, aby bylo možné jakýkoliv individuální výsledek interpretovat ve vztahu k celé skupině
- spolehlivost testu: za všech okolností musí mít test stále stejnou měřitelnost
- validita testu: výsledek je použitelný v oblasti, pro kterou byl vytvořen. (Armstrong 2007, s. 346-347)

Psychologické testy – používané pro specifické a odborné profese, jsou to odborně připravené nástroje, podle kterých lze odhalit povahové vlastnosti i velmi slabé neuropsychické poruchy, míru asertivity i empatie. Zákonem jsou stanovena některá povolání, kde jejich splnění je předpokladem k výkonu profese (např. řidiči z povolání, práce v ozbrojených složkách). Některé organizace je používají na základě vlastních požadavků prostřednictvím certifikovaných pracovišť. V procesu výběru pracovníků je lze rozdělit na testy mentálních schopností – IQ test (obecná inteligence, numerické schopnosti, prostorová orientace, postřeh), a osobnostní testy a dotazníky (zjištění skladby povahových vlastností). (Kolman 2004, s. 70)

Testy inteligence – IQ testy: vyhodnocení, jakých výsledků dosáhne respondent v porovnání s jedinci stejného věku. Je to porovnání schopností verbálního porozumění, percepčního usuzování, pracovní paměti a rychlosti. (Kolman 2004, s. 74)

Osobnostní testy – test, který vyhodnocuje především spojitosti s pracovním výkonem a motivaci k pracovnímu výkonu. (Kolman 2004, s. 74)

Assessment Centrum – (v angličtině hodnotící centrum) - jsou to střediska používající diagnostické metody kombinující některé z výše uvedených. Například psychologické testy a odborná zkouška. Potencionálnímu zaměstnavateli tak umožňuje komplexní zmapování schopností uchazečů o danou pracovní pozici. Je prováděna ve skupinách obvykle až šesti uchazečů. Jejím cílem je zjistit, zda jednotliví kandidáti dokáží vzájemně spolupracovat, ale i schopnost zdravého soupeření v kolektivu. Z tohoto důvodu jsou skupině uchazečů zadávány kolektivní i individuální úkoly. Někdy účastníci konzultují své chování a řešení zadaných problémů s psychologem, nebo jiným specialistou. Celou akci hodnotí jeden moderátor, který celou akci řídí a vede. Kromě něj jsou zde i další hodnotitelé, a to podle požadavků zadavatele. Někdy je v týmu uchazečů i psycholog, nebo jiný hodnotitel, ale jako skrytý pozorovatel navenek vystupující jako další z uchazečů o místo. Tato metoda je používána jak pro vysoké manažerské funkce, tak i pro střední management a administrativní

pozice. Často je využíváno služeb těchto center pro výběr pracovníků v konkurzním řízení. Kromě prvotní úlohy – hledání nových kandidátů, lze Assessment centrum využít i k posouzení interního zaměstnaneckého týmu, nebo k pracovnímu rozvoji zaměstnanců, jako jsou školení a různé vzdělávací programy. (Kolman 2004, s. 70) (Armstrong 2007, s. 346-347)

Grafologický rozbor rukopisu – k této analýze je zapotřebí delší rukopis, zpravidla je to motivační dopis, který uchazeč vytvoří během přijímacího pohovoru. Uchazeč k němu dává písemný souhlas. Lze z něj odhalit základní charakterové rysy a profesní předpoklady. Odhalí reakci na stres, zvládání zátěžových situací, flexibilitu a kreativitu. (Kolman 2004, s. 70)

Podle Armstronga nelze grafologii použít jako jedinou metodu pro odhalování budoucího pracovního výkonu. Domnívá se, že skutečná přitažlivost grafologie pro některé lidi spočívá v tom, že ji lze použít bez vědomí autora rukopisu.

Výhodou personalistického rozboru při výběrovém řízení je jeho stresová a časová nenáročnost na pisatele. Ve výsledku uplatňuje grafolog filtr informací, tzn. že nesděluje vše co zjistí, pouze charakteristiky požadované k dané pracovní pozici. (Baková, 2015, s. 25)

Grafologický rozbor pro personální využití bude představen a popsán v dalších kapitolách této práce.

Shrnutí: Výběr zaměstnanců je proces, který by měl zajistit uchazeče s požadovanými schopnostmi pro úspěšné vykonávání pracovní činnosti. Jeho cílem je najít pracovníky, kteří mají předpoklady profesního nebo kariérního růstu na základě jejich charakteru, morálky a pracovní zodpovědnosti. Posláním procesu výběru zaměstnanců je zajištění, aby organizace měla na správném místě správného člověka. K tomu jí pomáhají procesy, které byly uvedeny v této kapitole. Každá organizace si vybere ten svůj podle vlastních požadavků a možností. Každý z těchto procesů musí být ale obhajitelný a jeho podmínky musí být stejné pro všechny účastníky přijímacího řízení.

2 GRAFOLOGIE

První téma této kapitoly představí grafologii jako popisnou metodu. Nejprve seznámí s její historií a následně popíše schéma rukopisu. Bude uvedeno, které charakterové oblasti lze z rukopisu vyčíst, a je popsáno schéma tvorby grafologického rozboru.

Grafologii lze definovat jako zkoumání sociální struktury lidské bytosti prostřednictvím rukopisu. Použitím této metody při výběru pracovníků je možné vyvodit závěry o jejich osobnosti a na tomto základě předpokládat budoucí pracovní výkon na určité pracovní místo. (Armstrong 2007, s. 347)

Člověk je individuální osobnost. Tak se chová, jedná a uvažuje – jedinečně a zcela podle svých ideálů a hodnot vycházejících z jeho konkrétního socio-kulturního prostředí. Právě tak i jeho písmový obraz je jedinečný a unikátní. Grafologie umožňuje vnímat pisatele jako celek, poznat jeho vědomé i nevědomé stránky osobnosti a nahlédnout do jeho schopností a vlastností.

Grafologie dokáže popsat základní pramenné vlastnosti člověka a nahlédnout do jeho duše. Vždyť co jiného je písmo než pohyb po čistém archu papíru, a tak jako se člověk pohybuje po světě, po cestě, která není dopředu známá, a klade na ni svoje kroky, právě tak skládá na papír písmena, slova, věty. Obsah toho, co člověk napíše, samozřejmě ovlivní, ale ovlivnit formu písma, změnit celkový dojem z písmového obrazu, to jde jen s velkým sebezapřením a s notnou dávkou vůle. Lze běžně změnit sklon písma, dynamiku, velikost, ale vždy jsou zachovány základní znaky vytvoření litery, náběh tahu, spojení jednotlivých písmen i poměr jednotlivých zón velikosti písma. I plochu papíru, kam člověk píše svoje myšlenky, každý využívá jiným způsobem, tak jako každý využije po svém svůj život, své dny.

Ze všech těchto znaků dokáže grafolog vyčíst mnohé o osobnosti pisatele. Zjistí jeho vitalitu, kreativitu, fantazii, schopnost empatie, míru asertivity, postoje v chování vůči druhým, zda je flexibilní, zda umí být loajální vůči firmě, jeho umění „tahu na branku“. Z těchto aspektů sestaví obraz osobnosti a profesní předpoklad pro zaměstnání. Z tohoto důvodu je v mnohých firmách ve světě součástí pracovního pohovoru grafologický rozbor písma. Při výběrovém řízení na určitou pozici je zájemci zadáno napsat ručně psaný text, například formou motivačního dopisu. Motivační dopis může být dále využitý k podrobnějšímu poznání pisatele

skrz písmo – jako přirozené vyjádření jeho vlastností. Grafologický rozbor pro personální řízení nelze srovnávat s rozbohem vedoucím k hloubkovému psychologickému výkladu rukopisu.

V profesní sféře je grafologie používána k posouzení schopností a vhodnosti kandidátů při výběrovém řízení na střední a vyšší pozice managementu, při plánování profesní kariéry, k formování týmů a u osobního a profesního růstu středního a vyššího managementu. (Češková, Fischerová, 2007, s. 10)

Grafologie je vědecky uznávaná validní věda, patřící k psychologii z toho důvodu, že i ji zajímá vše, co se děje v samém nitru osobnosti.

Samotné slovo grafologie pochází z řeckého *grafein* (psát) a *logos* (vědění, nauka, rozum, poznání). Písmo je možné chápat jako zautomatizovaný volný proces. Vytváření tvarů po papíře – rukopis – lze chápat jako volný pohyb utvářející určité formy v čase a prostoru. Písmo lze označit jako *mozkopis*, tedy výraz vnitřního obsahu, nezávislý na pohybu ruky. (Schönfeld, 2000, s.17)

Grafologie je někdy mylně zaměňována s písmoznalectvím, které je soudním oborem a zajišťuje pravost písemného projevu a dokumentu. Zabývají se jím pouze soudní znalci zapsaní v seznamu znalců. Pomáhají při řešení trestných činů padělání listin a podpisů.

2.1 Historie a současnost grafologie

Do jaké doby spadají počátky grafologie, nelze přesně stanovit, ale už ve starověkém Řecku se běžně používala k analýze osobnosti. Řecký filozof Aristoteles (348–322 př. n. l.) napsal: „Stejně jako každý člověk má jiný hlas, neexistují dva lidé, kteří by měli stejné písmo.“ Hledal v písmu znaky, které mohly být ve vztahu k povahovým rysům jedince. (Tew 2006, s. 8)

Římský historik a životopisec Suetonius (70–126 n. l.), analyzoval rukopis císaře Augusta (63 př. n. l. – 14 n. l.). Napsal o něm: „Císař neodděloval slova ani nepřenášel na další řádku jakákoliv zbytečná písmena. To je rukopis člověka, jehož mysl ovládá jeho srdce.“ Historicky lze doložit, že císař Augustus byl velmi citově založený člověk. (Tew 2006, s. 8)

V novodobé historii lze nalézt první stopy použití grafologie v roce 1609 v Paříži. Z důvodu častého padělání obchodních listin vydal soudní ministr písařství, Francois Demelle, *Návod na posuzování padělaných písem, neboli srovnání písma s podpisem*. V této knize, která měla více než 130 stran, vysvětlil, že individuální povaha písma nevychází ze způsobu naučeného psaní. (Schönfeld, 2000, s. 15)

V sedmnáctém století se grafologií současně a nezávisle na sobě věnovali dva italské lékaři - Camillo Baldo a Marcus Aurelius Severinus. Oba popsali rukopis jako podstatu k poznání charakteru pisatele. Tato díla, i když ve své době vzbudila velký rozruch, zůstala po jejich smrti zapomenuta. (Schönfeld, 2000, s. 15)

Zájem o grafologii nastal až za dalších sto let v Německu. Studium písma se zabývali básníci, kněží i lékaři – Goethe, Leibnitz, Grohmann.

Nejvýznamnějším podnětem k rozpracování vědeckého rozboru písma bylo *Système de Graphologie*, dílo francouzského abbé Jeana Hippolita Michona, který jednotlivým charakterovým rysům přiřadil odpovídající znak v písmu. Michon byl podle dnešní terminologie vynikající psycholog i sociolog. V Paříži založil školu *Société de Graphologie*, která pracuje dodnes a jejíž značná část poznatků je využívána, přestože některé hlubší souvislosti mezi písmem a povahou jím odhaleny nebyly. (Schönfeld, 2000, s. 15)

Protikladem francouzské školy byli v Německu berlínský znalec písma Wilhelm Langenbruch a mnichovský básník, sochař a grafolog Hans H. Busse. Společně s Georgem Mayerem a filozofem Ludwigem Klagesem založili v roce 1897 společnost *Deutsche Graphologische Gesellschaft*, která působila až do roku 1908. Z práce Ludwig Klagese vychází mnoho současných grafologů, zejména z jeho pojetí rozložení písmové plochy. To, že písmo vychází z pohybových popudů, řízených mozkem popsal v knize *Zur Psychologie des Schreibens* Wilhelm Preyer. Mnohými pokusy německá škola dokázala, že rukopis je skutečně mozkopisem. (Schönfeld, 2000, s. 15-16)

Vznikla věčná rivalita francouzského a německého pohledu na písmo. Francouzský ho předkládá jako obraz vykreslený na papíře snažící se o dokonalost formy a německý, který písmo vidí jako obraz duše.

V českých zemích před druhou světovou válkou působilo mnoho odborníků, dr. Otto Fanta, Vilém Schönfeld, Jan Meloun a dr. Josef Petera, který grafologii přednášel na vysoké škole.

První českou knihu o grafologii – *Grafologie* – vydal Josef Zelinka představuje ji jako vědu o povaze, zvycích a charakteru člověka odhalitelných z rozborů písma. (Jeřábek, 2003, s. 32)

Více grafologie začala opět přicházet do podvědomí lidí po roce 1969, a to zejména díky Karlu Tyrnovi, specializujícím se na zkoumání partnerských grafologických rozborů, a paní Julii Flanderkové, která byla zapsána do seznamu soudních znalců jako první soudní znalec v oboru grafologie.

V současné době vychází díla těchto současných autorů, z kterých je čerpáno i v této práci: Ph.Dr. Jana Jeřábka, Dany Češkové – Lukášové, Mgr. Vladky Fischerové – Katzerové, Ph.Dr. Ing. Ivana Bertla, Jany Vítkové, Romany Kolaříkové, Ing. Heleny Bakové, Světlany Francové a dalších.

Každý z grafologů pracuje s rukopisem jako s diagnostickou metodou poznání osobnosti v různých oblastech lidského života. Užívají grafologii v poradenství a psychoterapii vycházející ze sebepoznání, rozkrytí psychologického kontextu vztahů rodinných, partnerských, manželských, při volbě povolání, nebo vhodného pracovníka. Rukopis je jejich pracovním nástrojem a jako takový má své zákonitosti, které jsou dále vysvětleny.

2.2 Rukopis

Grafologii jako psychologii rukopisu lze chápat jako psychologii výrazu, která vnímá osobnost komplexně a je tedy závislá na osobnosti diagnostika. Písmo jednoho konkrétního člověka může na různé diagnostiky působit jinak. Je proto důležité, aby tuto diagnostiku dělala osoba, která se odosobní od předloženého materiálu a může tak podat reálný obraz o předkládaném rukopisu. Z toho vyplývá, že ten, kdo provádí rozbor rukopisu, musí mít nejen teoretické a odborné znalosti z grafologie, ale i psychologie, sociální psychologie, musí mít schopnost dojemové intuice a vcítění. (Jeřábek, 2003, s. 24-25)

Rukopis je utvářen na základě osvojení si školní předlohy písma, na individuální motorice a psychice, na stupni automatizace psacího pohybu, na věku, pohlaví, profesi, vzdělání, věku, na zdravotním a psychosomatickém stavu pisatele a na účelu a prostředí vytvoření rukopisu.

Prvořadým aspektem grafologie je tedy vztah mezi rukopisem osobnosti a jejími psychosomatickými vlastnostmi. Z tohoto vztahu vychází osobnost pisatele jako:

- strukturovaný, integrovaný a relativně stabilní celek psychických vlastností, který je v jednotě se somatickou stránkou,
- individualita, která se liší od ostatních,
- jedinec existující v konkrétním sociokulturním prostředí,
- otevřený, dynamický celek, jehož chování je spoluurčováno vnějšími i vnitřními, vědomými i nevědomými podmínkami a motivy,
- osobnostní celek, který se během života utváří a proměňuje. (Jeřábek, 2003)

V písmu lze nalézt momentální případnou a vnitřní nerovnováhu a konflikt v osobnosti. Základní výrazové tendence jsou vyjádřeny tak jako základní pramenné rysy, které ovlivňují pisatelovo jednání. Rukopis umožňuje nahlédnout do vzájemně propojených rovin charakteru osobnosti a to:

- vitalita a energie: výdrž a výkon, celková pulzace energie, stresová odolnost, umění odpočívat a ekonomicky využívat svůj potenciál,
- vlastnosti vůle: způsob řízení energie a stabilita výkonu, aktivní a iniciační vůle (např. dynamičnost, činorodost, iniciativnost), realizační vůle (důkladnost, vytrvalost, houževnatost),
- vlastnosti myšlení: pružnost, adaptabilnost, schopnost koncentrace, smysl pro plán a řád,
- emocionalita: stupeň prožívání emocí,
- vztah k sobě: reálné sebehodnocení, sebevědomí,
- sociabilita: vztah k druhým lidem, způsob komunikace v jednání soukromém i pracovním, míra asertivity v jednání vůči ostatním. (Baková, 2015)

2.3 Grafologický rozbor

Každý grafolog má svůj systém rozboru a postupu práce s rukopisem. Většinou však postupuje podle obecně uváděného postupu renomovaných grafologů. Jiným stylem bude zpracováván rukopis, který si objedná osoba pro své sebezpoznání, jinak bude zpracován rozbor rukopisu jako součást výběrového řízení pro personální potřeby. Základní osnova, kterou ve své knize *Grafologie více než diagnostika osobnosti* uvádí Jan Jeřábek, vychází z těchto kroků:

- získání potřebných informací o pisateli (jméno, osobní údaje, pravorukost, levorukost), o zadavateli rozboru (profesní, diagnostický),
- prožitková práce s rukopisem (zachycení vlivu osobního potenciálu na rukopis),
- popis komplexních dojmových znaků (celkový obraz písma, pohyb, forma, fixace, rytmus, individualnost, harmoničnost),
- shrnutí významu dojmových znaků,
- rozbor dalších znaků (šířka písma, sklon, velikost, zjednodušení, obohacení, okraje, řádkování),
- hodnocení z hlediska struktury osobnosti (vůle, sebezpojetí, emoce),
- první hodnocení dynamiky a vývoje osobnosti,
- objasnění významu jednotlivých znaků,
- porovnání znaků, zjištění rozporů,
- zpracování hodnocení podle zadavatele rukopisu,
- ověření výsledků. (Jeřábek, 2003, s. 235-237)

Grafologický rozbor zasahuje do mnoha oblastí lidského života. Grafologie je využívána v poradenství a psychoterapii vycházející ze sebezpoznání, rozkrytí psychologického kontextu vztahů rodinných, partnerských, manželských, při volbě povolání nebo vhodného pracovníka.

Písemný materiál – pro co nejlepší diagnostiku pisatele je vhodné mít rukopis v mateřském jazyce, psaný na formát papíru A4, nejlépe psacím písmem. Z textu, který je psaný verzálkami (tiskacím písmem) lze také udělat rozbor, pouze se nehodnotí některé znaky, jako je spojitost

nebo velikost délek. Velkou výhodou k relevantnímu rukopisu je také doplňující materiál, poznámka, obálka dopisu, zápisky z porady apod.

Neméně důležité je, čím člověk píše, protože propisovací tužky se silným hrotem, pastelky nebo fixy ovlivňují charakter čáry, protože je potřeba různého tlaku na vytvoření psané stopy.

Zásady etiky – grafolog pracuje s osobními daty klienta a k jakékoliv manipulaci s nimi musí mít písemný souhlas pisatele nebo zadavatele rukopisu. Samozřejmostí je ochrana dat, vyplývající nejen ze zákona. Grafolog by měl doložit doklad o patřičném vzdělání. Hodnocení rukopisu má svůj daný postup a pravidla. Pokud má grafolog pocit, že jsou v zakázce jakékoliv důvody k nesprávnému, nebo poškozujícímu rozboru, může provedení rozboru odmítnout.

Shrnutí: Grafologie je věda, kterou se zabývali už staří filozofové. Poté ji v sedmnáctém století oživil francouzští duchovní a italští lékaři. Každá doba do ní vnesla své vlastní poznatky. V novodobé historii je od devatenáctého století nejvíce ovlivňována školou německou a francouzskou. V Československu se jí po první světové válce věnovalo několik významných odborníků. V současné době v ČR vychází díla mnoha autorů a působí velký počet grafologů i grafologických škol.

Písmo odráží složky psychiky, které jsou určeny prostřednictvím dominantních směrů a znaků, které grafologové používají v několika symbolických systémech a používají je k popisu osobnosti pisatele rukopisu.

3 KOMPLEXNÍ DOJMOVÉ ZNAKY

V této části práce je grafologie představena jako popisná metoda písma a formy, kterými je rukopis hodnocen. K tomu jsou užívány nástroje, které jsou nazvány komplexní dojmové znaky písma, kterými se bude zabývat další část práce.

Dojmové znaky jsou neměřitelné přístupy hodnocení. Jde o psychologický aspekt vycházející z rukopisu. Dojmové znaky posuzují rukopis jako celek, vyjadřují subjektivní náhled na písmo. Není to hodnocení, zda se písmo líbí či nelíbí, zda je písmo negativní nebo pozitivní. Je to v co nejpřesnější jazykové formě vyjádření obrazu pohybu písma, formy, prostoru, času a dalších znaků v rukopise. Hodnocení těchto znaků je podstatnou složkou grafologického rozboru. Pro názornost jsou představeny tyto znaky.

3.1 Dojem z písmového obrazu

Celkový obraz písma je první dojem rukopisu na čtenáře i na grafologa. Je to pocit, jakým na čtenáře rukopisu písmo působí. Poskytuje přehled o způsobu adaptace osobnosti pisatele, o psychické vyrovnanosti a pružnosti. Popisuje pisatelův vztah k životním podmínkám a jeho vztah k okolnímu světu i sobě samému. Základními znaky písmových obrazů jsou:

- **vyvážený, elastický, uspořádaný písmový obraz**, vypovídá o duševní rovnováze, schopnosti pružné adaptace a orientace ve světě a relativně vyrovnaných sociálních vztazích,
- **neuspořádaný, rozkolísaný písmový obraz**, z něj vyplývají nevyrovnané vztahy ke světu i vlastní osobě, zvýšená subjektivita a labilita osobnosti,
- **hustý a sytý písmový obraz, malé mezislovní mezery a řádkové průplety**, jsou výrazem bezprostředního a smyslového přístupu ke světu, silné potřeby sociálních kontaktů a nedostatečného odstupu od vlastní osoby,

- **řidký písmový obraz s velkými mezislovními a meziřádkovými mezerami**, lze z něj soudit ztrátu bezprostřednosti, vnitřního odstupu až izolovanosti, vypovídá o více introvertní osobnosti,
- **strnulý písmový obraz**, lze z něj vyvodit nedostatečnou psychickou pružnost a integrovanost, citovou a myšlenkovou rigiditu, mechanický způsob jednání, ve výjimečných případech až psychickou poruchu,
- **neživotní písmový obraz** vyjadřuje celkovou ochablost a neurčitost, je příznakem psychické neživotnosti. (Jeřábek, 2003, s. 64–65)

3.2 Pohyb, forma, fixace a rytmus

Pohyb – dynamická, pudová, biologická a výrazová stránka osobnosti, má svůj rozsah, tempo, energii, koordinaci, rytmus. Převažuje-li v písmu pohyb (písmo působí jako rychlé), lze u pisatele předvídat převahu pudů a emocí, které jsou pro něj důležitější než společenské normy. Je bezprostřední a vychází z pudové než naučené formy a řádu.

Forma – tvarová podoba písma, ukazuje na kulturní a společenské hodnoty, postavení osobnosti z hlediska seberealizace a sebereprezentace, je to projev určitého záměru, doklad o naučené stylizaci a předvedení naučené formy jednání a chování. V písmu se určuje její individuálnost, vyváženost, účelovost i chtěnost. Je to projev vůle a záměru, výraz individuálních hodnot a norem. Charakterizuje sebepojetí a variabilitu osobnosti.

Pohyb a formu je důležité posoudit ve vzájemném vztahu, co je v písmu více určující, i když jsou tyto složky neoddělitelné, posouzení převahy jedné z nich je důležitým aspektem pro hodnocení osobnosti. (Baková 2015, s. 41 -45)

Fixace – vychází ze vztahu mezi pohybem a formou, má pět stupňů od nedostatečné až po nadměrnou, vyjádřenou nepevností, uvolněním, určitostí, napjatostí až utlumeností a křečovitostí. Stupně fixace jsou vyjádřením vztahů mozkových center pallida, striata a kortexu. Vyjadřují obraz charakterových vlastností, a to včetně orientace na pracovní výkon, na hospodaření a využívání fyzických a psychických sil. (Baková 2015, s. 47)

Rytmus – je podstatným znakem, který lze chápat jako opakování rytmických celků v písmu, v jednotlivých časových úsecích, tak jako je ohraničen takt v hudbě. Opakování stejných sekvencí navozuje pocit harmoničnosti, ukotvení. Silně vyjádřený rytmus je znakem životnosti a originality, plnohodnotného projevu a individuality. Nelze najít písmo plně rytmické, ale ani nerytmické, je hodnocen vzájemný poměr těchto složek. Rytmus patří k obtížněji určitelným znakům rukopisu, přesto má velké vypovídající schopnosti o osobnosti pisatele. Základními aspekty rytmu jsou:

- **Rytmus pohybu** je vyjádřen elasticností písma a výrazným opakováním pohybových celků, vyjadřuje schopnost přizpůsobit se, schopnost vývoje, změny, snadné naučení nového i ovlivnitelnost. Periodické opakování celků vyjadřuje psychickou dynamiku a touhu po seberealizaci.
- **Rytmus formy** lze poznat podle opakujících se podobných forem v písmu, protože jednotlivé formy mají mezi sebou vztah a opakují se. Toto opakování vyjadřuje ustálené vědomé motivy a vědomou touhu po seberealizaci a sebezdokonalování. Naopak silný rytmus formy je projevem strnulosti na několika hlavních motivech, prázdném formalismu a dogmatismu. Nevýrazné vyjádření rytmu formy poukazuje na nestálost hodnotových měřítek a nedostatečnou sílu k seberealizaci.
- **Rytmus členění** je rozdělení podobných úseků písma na psací ploše, je to vyjádření celkového vztahu pisatele k životnímu prostoru a světu. Pokud je tento znak přesně a výrazně vyjádřen, je z něj možné vyvodit projev snahy přetvářet své okolí a působit na něj. (Jeřábek 2003, s. 75)

3.3 Individuálnost a harmoničnost

Individuálnost – vlastní, ať už obohacená nebo zjednodušená forma osvojení písemného projevu. Je to míra odlišnosti od školní předlohy, zautomatizované provedení tvarů a využití psací plochy. Ukazuje na stupeň prosazování vlastní výjimečnosti, manýru, nebo sklon se podříditi či prosaditi. Pisatele s výraznou odlišností písma lze hodnotit jako člověka s velkou produktivitou, vnitřní samostatností, potřebou se odlišovat, ale i izolovaností, nápaditostí,

manýrou až excentrismem. Pokud písmo není výrazně individuální lze hovořit o člověku skromném, věcném, konvenčním, nesamostatném až infantilním.

S individualitostí souvisí také čitelnost rukopisu. V tomto případě je dobré srovnání více vzorků písma, protože může jít někdy o záměrnou manýru a podvědomé skrytí vlastních symbolů. S čitelností nebo nečitelností souvisí pisatelova ochota o kontakt s okolím, jeho vztah ke společenským postojům, ohleduplnost, smysl pro pořádek a svědomitost.

Harmoničnost – poukazuje na vyrovnanost pisatele, jeho celkovou zralost a vztah k okolí. Vychází z rovnováhy pohybu, formy a členění. Harmonické písmo je dynamické, i když působí rovnoměrně, je v něm řád a smysl. Pokud není v písmu harmoničnost, lze předpokládat osobnost afektivní a pudovou. Nevyvážená forma je znakem nevyrovnaných hodnot osobnosti a jejich nesoulad. (Jeřábek 2003, s. 81)

Shrnutí: Komplexní dojmové znaky písma jsou prvním obrazem, který na čtenáře rukopisu působí. V grafologii nejde o první dojem, ale o další významy, kterými jde písmo zhodnotit. Dojem by neměl být striktní v posouzení pozitivní či negativní, příjemný a nepříjemný, ani vyjádřením ve stylu popsání vlastností jako dominance, agresivita, afektivnost. Popis dojmu by měl být přesně popsán v rámci pohybu, formy a prostoru. Hodnotí se, zda je písmo rytmické, individuální a harmonické. V této části rozboru je nutné se odosobnit od působení rukopisu na hodnotitele. Výrazné pozitivní nebo negativní reakce na rukopis mohou vést k tzv. haló efektu, který ovlivňuje další práci s rukopisem. Práci s rukopisem lze tedy připodobnit k sociální komunikaci, i tady vznikne první dojem rychle i podvědomě. Podrobné hodnocení podle dojmových znaků by mělo být plně v rukou zkušeného grafologa.

4 MĚŘITELNÉ A POPSATELNÉ ZNAKY

Tato kapitola se zabývá druhou částí hodnocení rukopisu podle znaků, které lze zhodnotit změřením. Jsou to měřitelné a popsateľné znaky, které jdou vyvodit ze shody nebo rozdílnosti proti grafické školní předloze písma.

Empiricky je dokázáno, že pozornost pisatele je nejméně soustředěná ve střední části textu, proto je pro grafologa nejvíce cenná. Úvod textu je většinou ovlivněn snahou o sebezprezentaci, závěr je vnímán jako gesto na rozloučenou. Právě proto je vhodné měřitelné znaky hledat ve střední pasáži rukopisu.

Znaky této skupiny lze prokázat formálními prostředky. Jde změřit velikost písmene, poměr jeho tří zón, úhel sklonu, jde prokazatelně zhodnotit tlak, šířku, hubenost, pravoběžnost nebo levoběžnost písma. V rukopisu se sleduje řádkování, řádkový průplet, šířka jednotlivých okrajů i jak jsou na sebe vzájemně navázána jednotlivá písmena. Pro rychlou orientaci v těchto znacích bude dále uveden jejich výběr.

4.1 Symbolika plochy a rozvržení textu

Symbolika plochy je nápadným znakem vyjádření vztahu osobnosti s vědomím a nevědomím.

Písmo má tři zóny:

- **horní**, kde sídlí naše vztahy k duchovnu, nadvědomí a svědomí, fantazie; v písmu vyjádřené horními kličkami písmen d, f, h, k, l a diakritickými znaménky,
- **střední** je oblastí sebevědomí, přístupu sama k sobě i světu, způsob jednání s okolím a obrazem toho, co člověk chce a co vědomě realizuje,
- **dolní** představuje archetypální obraz vtisknutý do nevědomí jako instinkty, pudy, je to vztah k materiálu; spodní kličky písmen y, j, p, q,

Levá část psací plochy se vztahuje k minulosti a subjektu „Já“, vpravo k budoucnosti a vyjadřuje objekt „Ty“. Je to vyjádření myšlenek ze svého nitra k adresátovi – příjemci. Takto

vyjádřené písmo v alfabetském vzoru písma symbolizuje cestu od člověka směrem do světa, do budoucna, vyjadřuje touhu získávat materiální hodnoty a uznání. (Češková, Fischerová, 2007, s. 14)

V orientálním rukopise psaném zprava do leva, je naopak vyjádřen duchovní svět a jeho touha zůstat v tradicích daných vlastními společenskými normami.

Tuto symboliku popsal C. G. Jung výrazy introverze a extraverze. Poukázal na rozdíly mezi východem a západem v pohledu na materiální a duchovní oblast vnímání života.

Názorný přehled symboliky psací plochy je uveden v následující tabulce.

Obrázek 1: Symbolika psací plochy

DUCHOVNO PŘESAŤ VĚDOMÍ	
I N T R O V E R Z E	Pasivní postoj k životu
	Písmo v horní zóně (<i>h, k, l, t, f, d</i>)
	Písmo ve střední zóně (<i>a, e, i, o, u, m, r, s, z, v</i>)
	Písmo v dolní zóně (<i>y, p, j, q</i>)
E X T R A V E R Z E	Aktivní postoj k životu
	Význam: intelektuální duchovnost, etika, nadindividuální vědomí, tendence k myšlenkovému a duchovnímu světu
	Význam: individuální denní vědomí, empirická oblast jáství
	Význam: nevědomí, podvědomí, hmota, tělesnost, erotika, libido
Znaky písma vedoucí vlevo - introverze, hovoří o JÁ a vztazích v citové oblasti	
Znaky písma vedoucí vpravo - extraverze, hovoří o TY a budoucích vztazích v citové oblasti	
<u>minulost – matka</u>	
<u>budoucnost - otec</u>	
Začátek regrese - rané vývojové stupně	
Pudy, instinkty, konflikty	
HMOTA NEVĚDOMÍ	

Zdroj: (Češková, Fischerová, 2007, s. 14)

Rozvržení textu hodnotí využití prostoru, jeho členění, zaplnění, velikost a dodržení okrajů. Jak pisatel zaplňuje psací plochu, hovoří o jeho sociálních vztazích, o jeho vkusu, kulturním a estetickém založení a jeho formálním postoji osobnosti.

Přehledné uspořádání do odstavců svědčí o člověku vyznávajícím řád, o logickém myšlení, schopnosti analýzy, smyslu pro pořádek a někdy i nadsazenou suverenitu. Protikladem je písmo bez uspořádání do odstavců, které svědčí o nižší racionalitě a převaze pudů a instinktů.

Forma okrajů je velmi dobře vypovídajícím aspektem a hodnotíme všechny čtyři okraje.

Horní okraj:

- úzký: netaktnost, podlézavost, vtíravost, šetrnost, pocit nejistoty, nebo naopak sklon k neformálnosti a nedostatečný osobní odstup,
- široký: vkus, přizpůsobivost, dobrá výchova a prezentace sebe sama.

Dolní okraj:

- úzký: rychlost písma, možný strach ze změny vyplývající z nechuti otočit stránku, také lenost a slabý estetický vkus,
- široký: možný záměr z estetických důvodů, ale může jít také o rezervovanost.

Levý okraj:

- úzký: malichernost s malým společenským taktem,
- široký: velkorysost, zvýšená potřeba, kulturní a estetické založení,
- vyrovnaný: sebezpozorování a konvenčnost, pečlivost až pedanterie,
- nevyrovnaný: nepořádnost, lenost, nespolehlivost a nedůslednost,
- zužující se dolů: zvýšená sebekontrola a zdrženlivost, opatrnost, malichernost, nedůvěra a nedůslednost,
- rozšiřující se dolů: snížená sebekontrola a impulzivita, ponoření se do tématu, o kterém píší.

Pravý okraj:

- úzký: energie, živost a živelnost, někdy až bez společenského taktu, impulzivnost,
- široký: estetické založení, odstup a rezervovanost, někdy až strach z blízkosti,

- zarovnaný: svědomitost, pečlivost až pedanterie,
- zužující se dolů: postupné uvolnění z původního odstupu,
- rozšiřující se dolů: rostoucí sebekontrola, nechuť nebo obavy z přiblížení.

S okraji souvisí řádkování, hodnotí se rozestup, průběh, vzájemný průplet a pravidelnost:

- velký rozestup: typ manažera, člověk s logickým a analytickým uvažováním,
- extrémně velký rozestup: společenský odstup, možné problémy v sociálních kontaktech,
- úzký rozestup: člověk s operativním rozhodováním, subjektivním zaujetím, komunikativní a spontánní,
- úzký rozestup až průplet: chaotické myšlení, duševní neukázněnost. (Češková, Fischerová, 2007, s. 15-17)

Průběh řádku je možné sledovat i ze způsobu položení na linku. Úhledné písmo na lince má člověk dodržující normy a pravidla. Písmo nad linkou bude mít člověk s velkou dávkou fantazie a únikem od reality. Písmo pod linkou a písmo působící jako přeškrtnuté bude mít pesimista a flegmatik.

Na nelinkovaném papíře bude rovný řádek psát člověk vytrvalý a cílevědomý. Stoupající řádek je výrazem optimismu, horlivosti, nabíhající síly a ctižádosti. Řádek klesající mají lidé se sklonem k depresím a pasivitě. Nevyhraněná osoba bude mít řádky různě položené, ale pokud k tomu bude psát úhledným písmem, tak tento znak svědčí o citlivosti a diplomacii. Člověk podléhající náladám bude mít řádky rozházené tak jako svoji psychiku. (Češková, Fischerová, 2007, s. 17-19)

4.2 Velikost a sklon písma

Velké písmo je výrazem člověka s velkými osobními nároky a expanzí vůle. Velké a nepravidelné písmo bude vyjadřovat, že se pisatel umí nadchnout a idealizovat si své představy. Velkým a pravidelným písmem píšou lidé toužící po velkých činech a se smyslem pro

velkorysost a podnikavost. Často mají sklon k lehkomyšlnosti, neopatrnosti a povrchnosti. Velké písmo obohacené přehnaným vykreslením tvarů svědčí o manýře, sebelásce a potřebě oslnit. (Schönfeld, 2000, s. 76)

Malé písmo může být výrazem nízkého nároku na impulz osobnosti. Tito pisatelé se mohou vyznačovat smyslem pro důkladnost a pečlivost, ale také chybějícím elánem a neschopností se nadchnout. Drobným a pravidelným písmem píšou lidé velmi přesně pracující, zodpovědní, a i když jsou opatrní, tak svěřenou práci vykonávají důkladně a s rozvahou. Písmem, které je malé a má i malou rozdílnost délek a všechna písmena jsou téměř stejně velká, se vyjadřují osoby nenáročné a spokojené s málem. Takový člověk bývá skromný, ale může trpět i pocitem méněcennosti a úzkosti. (Schönfeld, 2000, s. 79)

Sklon písma vyjadřuje vazbu s prostředím a sociabilitu. Sklon písma je vyjádřen úhlem k lince. Písmo téměř kolmé, nebo jen s malou odchylkou od 90 stupňů, se označuje jako stojaté. Vyjadřuje člověka rozumového, střízlivého v názorech na sebe i na okolí, skeptického, lhostejného, s odstupem od lidí, ale se silným smyslem pro povinnost. Sklon písma nemusí být přesně vyjádřen. Kolísavý sklon značí také kolísavý postoj k okolí, nedostatek sebekázně, nepřizpůsobivost ale i citlivost. Základními vyjádřenými druhy jsou:

- **pravý sklon** písma je daný školní předlohou. Lidé, kteří jej zachovávají s přesným vyjádřením formy, jsou aktivní, energičtí, činorodí, věří v citovém hodnocení, náladoví, podléhající vlivům okolí, nezištní a schopní obětovat sami sebe,
- **levý sklon** písma se dost často objevuje u dospívajících jako vyjádření vzdoru a odklonu od společenských norem. U dospělého je to vyjádření obranného postoje, vnitřní nejistoty, úzkosti, nezřídka ztráty bezprostřednosti, ješitnosti, egoismu a předstírání. (Jeřábek, 2003, s. 93)

4.3 Plošnost a úzkost v písmu, tlak čáry

Plošnost písma je v podstatě vyjádření šířky písmen v plných tvarech. Například písmeno **a**, **o** ve střední zóně, písmena **j**, **y** ve spodní zóně a písmeno **l** v horní zóně. Plošné písmo bude mít tyto tvary baculaté a úzké bude mít smyčky úzké až téměř překrývající se.

Plošnost (šířka) písma:

- v horní zóně: vyjadřuje nápaditost, fantazii i touhu po dobrodružství,
- v dolní zóně: souvisí s potřebou se uplatnit a erotickou fantazií,
- ve střední zóně: mají lidé srdeční a citově bohatí,
- ojedinělá ve střední zóně: ojedinělá touha po uznání, přezíravost.

Úzkost písma:

- v horní zóně: vyjádření racionalismu a kritičnosti,
- v dolní zóně: emoční a pudová chudost,
- ve střední zóně: neživost, emoční a citový chlad.

Úzké písmo je znakem jisté opatrnosti v emočních projevech. Je řízeno vědomou i podvědomou úzkostí, obavou a strachem. Široké písmo mají lidé dobrosrdeční, s otevřenou povahou, do každé práce půjdou s nadšením a budou mít radost z překonaných překážek. (Češková, Fischerová, 2007, s. 24-25)

Tlak, jakým pisatel píše, vyjadřuje jeho napětí, temperament a životní energii. Silný tlak je vytlačení písmen na rubové straně papíru. Tito lidé budou odolní, stálí, se schopností sebeovládání, sebevědomí a spolehliví. Zaměření budou na výkon a uspokojení ze splněných úkolů. Je hodnocen:

- **slabý tlak** písma mají lidé přizpůsobiví, laskaví a přecitlivělí, z pracovního hlediska raději uhýbají překážkám, jsou snadno ovlivnitelní s nižším pracovním výkonem,
- **nepřavidelný tlak** v písmu je projevem lidí s nerovnoměrným pracovním výkonem, výbušnou povahou se střídáním vysokého energetického výkonu a útlumu. (Češková, Fischerová, 2007, s. 26)

4.4 Vázání a spojitost

Vázání v písmu se určuje pomocí písmenek **m** a **n**. Vazbu v písmu rozlišujeme podle stylu napsání oblouku, jestli jsou tato písmena napsána pomocí oblouku, špičky, nebo mají nevyjádřený a setřelý tvar.

Girlanda – písmeno **n** je napsáno u pisatele písícího girlandou jako písmeno **u**, tedy se špičkou nahoře a obloučkem dole. Tito lidé jsou empatictí, soucitní, srdeční a důvěřiví. Mají sklon k lehkomyšlnosti, rychlému střídání emocí a jsou snadno ovlivnitelní.

Arkáda – v této vazbě jsou písmena **m** a **n** psaná podle školní předlohy a pisatel této vazby je schopný snášet pracovní zátěž, je samostatný, zdrženlivý a rozvážený. Jeho negativní stránkou je uzavřenost, neupřímnost, citový chlad a nelaskavost, předstírání.

Úhel – písmena **m** a **n** napsaná jak se špičkou nahoře, tak i dole. Rukopis s touto vazbou působí stroze a tvrdě. Lidé písící s úhlovou vazbou jsou pevní, rozhodní a energičtí, mají důslednou sebekázeň a jsou činorodí. Jsou však neustále ve vnitřní tenzi, popudliví, nepřizpůsobiví, citově chladní, výbušní, neustále nespokojení. Někdy se v písmu vyskytuje úhlová vazba pouze ve spodní zóně, písmena **j** a **y** pak vytváří trojúhelníky. Tento znak je obrazem tvrdohlavosti a panovačnosti.

Nitka – nitková vazba je jemná vlnka. Nitkou píše lidé mnohostranní a proměnliví, mající dar empatie, intuice a asociace. Z negativních vlastností je ale nutné přiznat sklon k hysterii, pokrytectví, uhýbavost, nevyrovnanost a ovlivnitelnost. Nelze ale zaměnit nitku pravou za nitku vzniklou rychlým psáním. Ta u nadprůměrně inteligentních jedinců přechází až vlastním znakům, které se označují jako ligatura.

Dvojoblouk – vyjádřená vlnka s obloukem nahoře i dole. Z úrovně písma můžeme označit pisatele buď jako tvořivou osobu s velkou obrazotvorností, nebo naopak jako osobu nevyhraněnou, snadno ovlivnitelnou, s nižší sebedůvěrou i nerozhodnou.

Smíšená vazba – tento pisatel bude užívat v rukopise dvě až tři vazby. Vede bohatý duševní život a disponuje tvůrčími schopnosti. Je mnohostranný, tak jako jeho pohled na svět, který ovšem může přerůst i k nerozhodnosti. (Jeřábek, 2003, s. 82-90)

Spojitost vyjadřuje počet písmen, která jsou spolu spojena navazujícími tahy. Nejlépe se hodnotí ve víceslabičných slovech bez diakritických znamének. U vysoce spojitého písma

jsou dlouhá slova psána jedním tahem a bývají i napojena diakritická znaménka. U nízké spojitosti dochází k přerušení tahu mezi písmeny, někdy jsou přerušena i samotná písmena. Spojitost se nehodnotí, pokud pisatel píše tiskacím písmem, a to verzálkami i skriptem.

Nízká spojitost – pokud je písmo přerušené po každé slabice nebo i písmenu, je pisatel osobou s vysokou tvůrčí schopností, schopnou dobrého analytického i teoretického myšlení, ale s nižším společenským tlakem a nezávislostí na okolí.

Vysoká spojitost – pokud je pět písmen napsáno spolu bez přerušení. Tato osoba disponuje logickým myšlením, systematičností a organizačními schopnostmi. Problém může být s tvořivostí a originalitou, ale je to dobrý diplomat a manažer. (Jeřábek, 2003, s. 107-109)

4.5 Náběhové tahy a koncové tahy

Tento znak vypovídá o spontánnosti, osobní prezentaci a sociálních vztazích k okolí. Je to úvod a ukončení písmena, představení vlastní osoby. Náběhový tah je ten, který uvozuje a předchází samo písmeno, pisatel se jím předvádí, jedná se tedy o energii předváděnou okolí. Koncový tah ukončuje písmeno a značí jeho vztah k sociálnímu okolí, jedná se tedy o energii spontánní.

Jednotlivé druhy tahů:

- **přirozené náběhové, podle školní předlohy:** účelné vynakládání energie, spontánnost a přímočaré jednání,
- **složité náběhové:** znak okázalosti, manýry, egoismu a ješitnosti,
- **dlouhé náběhové:** snaha upoutat pozornost, sebeprosazování, kritičnost a časté postavení se do opozice,
- **dlouhé až do dalšího řádku zasahující:** znak egoismu, lakoty až hrabivosti, snaha jednání na efekt a malichernost,
- **krátké až useknuté koncové:** strohost, opatrnost až nedůvěra,
- **krátké jednoduché:** má osoba s dobrým sociálním přizpůsobováním a sebeovládáním,

- **dlouhé a jednoduché koncové:** píší lidé aktivní, ale i útoční a expanzivní,
- **tah vedený do dolní zóny:** známka panovačnosti, egoismu a neochoty ke kompromisům,
- **tah vedený kolmo vzhůru:** má osoba, která ráda poučuje, ke všemu má kritický postoj a má komunikační bariéry,
- **tah nitkový až ztrácející se:** známka empatie a sociální přizpůsobivosti,
- **tahy zpátky do leva ve střední části textu:** člověk orientovaný ekonomicky, vše chce pro sebe, nezřídka závistivý, sobecký. (Češková, Fischerová, 2004, s. 80-82)

4.6 Další měřitelné znaky v písmu

Zjednodušení nebo obohacení

Zjednodušené písmo – je zaměřené pouze na podstatu sdělení. Je to znak racionality, věcnosti a účelovosti. Pisatel je praktický, přesný a má jasno a pořádek ve vztazích soukromých i pracovních.

Obohacené písmo – je symbolem touhy po originalitě. Pisatel chce udělat dojem, má zálibu v přepychu a exhibicionismu, vypovídá o manýře a ješitnosti. (Jeřábek, 2003, s. 112-113)

Rychlost a pomalost písma

Rychlost nebo pomalost písma ukazuje na spontánnost a temperament osobnosti.

Rychlé písmo – má tvarové až nepřesné vykreslení tvaru písmen, která mohou působit až odbytě. Diakritická znaménka nejsou umístěna přesně nad písmeny, ale spíš vpravo. Píše tak extrovert s aktivním, přirozeným a spontánním chováním. Může být ale i ukvapený až těkavý, i nespolehlivý. S lidmi nestíhajícími jeho tempo může mít komunikační problém.

Pomalé písmo – je znakem člověka, který se snaží o svoji lepší prezentaci, nebo je jen pomalejší. Takové tempo psaní má člověk klidný, nevzrušivý, se smyslem pro poctivost. Dokáže se soustředit, ale může mít potíže s bezprostředním projevem. (Jeřábek, 2003, s. 122-124)

Mezislovní mezery

Malé mezery – svědčí o kladných společenských vztazích a dobrém kontaktu s blízkými osobami. Je rychlý, spolehlivý, někdy až ukvapený v názorech i činech.

Velké mezery – užívá introvert. Hůř navazuje kontakty, má pocity osamělosti, je uzavřený, samotářský, vztahovačný, bezohledný. (Češková, Fischerová, 2004, s. 85-87)

Pravidelnost a nepravidelnost písma

Najít přesně pravidelné písmo v rukopisu je téměř nemožné. Psaní s drobnými nepravidelnými odchylkami je normální jev. Hodnotí se pouze výrazná odchylka od školní předlohy písma. Malá pravidelnost – vyjadřuje převahu vůle a rozumu nad city, stálost, vytrvalost, pevnost a odolnost.

Velká nepravidelnost – vypovídá o malém sebeovládání, nízké emocionální stabilitě, odbývání, nezájmu a vnitřní tenzi, ale také o živosti a citlivosti. (Češková, Fischerová, 2004, s. 101-102)

Čitelnost a nečitelnost písma

Vychází ze subjektivního pohledu na rukopis, ale i srovnání s čitelností písma hodnotitele. Lze říct, že čitelné písmo má člověk s jasným myšlením, podléhající sociálním a kulturním konvencím.

Písmo nečitelné, pokud se tedy nejedná o konzumenta drog, alkoholika nebo nevzdělance, bude mít osoba s nízkou mírou přizpůsobivosti a originálním přístupem k sobě i okolí. (Jeřábek, 2003, s. 100-101)

Škrtnání, opravy

Škrty a opravy nejsou v písmu ničím výjimečným. Škrtnutím jednou čarou dává pisatel náhled na původní ideu, nebo na omyl při vyjádření at' formy, nebo obsahu. V případě profesního rukopisu je to naučená forma lidí pracujících s čísly. Vytvoření škrtnanců v podobě klubka může být snahou o znečitelnění pisatelovy osobnosti, vyjádřením studu nebo snahou ukázat se lepším, možná i pocitem nutkavosti. (Češková, Fischerová, 2004, s. 116-117)

Podpis

Podpis je osobní prezentace, podle jeho provedení a stupně rozdílnosti od ostatního textu určíme, zda chce být pisatel výrazně jiný, než ve skutečnosti je.

Pokud je podpis a text rukopisu stejný, pisatel nemá potřebu přetvářky a jde o pragmaticky založenou osobnost. Je-li podpis a text výrazně jiný, pisatel naznačuje, že chce působit jinak. Podpis s větší silou značí, že chce předvést více osobní síly, naopak podpis s viditelně menší razancí, než je text znamená jisté podceňování vlastní osoby. Větší podpis může hovořit o snaze vypadat jistě a sebevědomě. (Češková, Fischerová, 2007, s. 37-39)

Shrnutí: V této kapitole byly popsány měřitelné a popsitelné znaky v písmu, které poskytují širokou škálu potřebných aspektů ke zhodnocení písma. Pro validní vyjádření konkrétní charakteristiky podle některého z uvedených znaků, musí být tento znak uveden v textu minimálně pětkrát. Charakterologie vyplyne z umístění písma na ploše, z velikosti písmen, plnosti nebo strohosti písma i jeho provedení. Stejným stylem hodnotí písmo každý autor grafologických učebních textů, jejichž díla jsou autorce práce známa. Je to daná metoda vyplývající z dlouhodobého systému zkoumání a popisu písma.

5 TYPOLOGIE V PÍSMU

V této kapitole budou podrobněji rozebrány typologie psychologických charakterů osobnosti a jejich druhy budou představeny podle typických znaků vyskytujících se v jejich písmu.

5.1 Klasická typologie

Základní Hypokratovo rozdělení charakteru, které dále rozpracoval německo-britský psycholog Hans Jürgen Eysenck, využívá i grafologie na jednotlivé typy písma.

Sangvinik je emocionálně stabilní temperament reagující zrcadlově na různé podněty. Na slabé slabě, na silné silněji. Jeho písmo bude rychlejší, plošné, se znaky pravoběžného sklonu s většími délkovými rozdíly a má stoupající řádky a výše položená znaménka diakritiky. Píše rytmicky a harmonicky s většími délkovými rozdíly a girlandami.

Cholerik reaguje impulzivně, je silně vzrušivý, energický, bojovný, netrpělivý, vášnivý a neustále nespokojený. Jeho písmo je nepravidelné, větší, nerytmické s ostrými uvozovacími a koncovými tahy a úhlovým vázáním. Řádky budou kolísavé a psané s písmovým průpletem.

Flegmatik je vzrušivý pouze na silné emoční impulsy. Je klidný, vyrovnaný, lhostejný, bez velkých životních ambicí. Je trpělivý, tolerantní, stálý a spolehlivý. Jeho písmo je pomalé, tlakové, spojené, vyrovnané, s menšími délkovými rozdíly, krácenými tahy a zjednodušené.

Melancholik má nízký práh vzniku emocí, je citlivý, nejistý, ostýchavý, nespolečenský, s pocí méněcennosti, pesimistický, hůře se přizpůsobuje a je samotářský. V jeho písmu budou mezery, klesající řádky, písmo bude pomalé, nepevné a ochablé. V textu budou převažovat arkády a úzké tahy s malou plošností. (Jeřábek, 2003, s. 156-162)

5.2 Typologie podle Junga

Carl Gustav Jung rozdělil lidi podle teze, že jsou koncentrováni buď na sebe, nebo na své okolí. Dělí lidi na extroverty a introverty. Tak jako se oba rozdílně chovají a prožívají jinak své emoce, i jejich písmo bude rozdílné a s jiným nábojem živosti.

Extrovert je společenská osobnost, reagující rychle na podněty, je společenský, rád se všeho účastní, je adaptabilní a praktický. energii čerpá ve společnosti, má malé zábrany a rychle uzavírá přátelství. Je sdílnější a hlasitější než introvert a miluje zábavu.

Introvert je zaměřený na sebe a svůj vnitřní svět. Netouží vyhledávat společnost, se svými závěry je opatrný a dlouho se rozhoduje. Jsou spíše pesimisty a je těžké dostat se k jejich blízkosti z důvodu jejich skepticismu a nedůvěřivosti.

Tabulka 1: Znamky písma jednotlivých charakterů

PÁSMO EMOCIONÁLNÍ LABILITY								
I N T R O V E R Z E	melancholik	malá	←	střední zóna	→	velká	cholerik	E X T R O V E R Z E
	(úzkostnost, pesimismus)	kolmý, levý	←	sklon	→	pravý	(výbušnost, impulsivita)	
	• malé písmo	malá	←	šíře prim. a sek.	→	velká	• tlakové body	
	• úzké tvary	velké	←	mezery mezi slovy	→	malé	• kolísavý sklon	
		úzké tvary	←	plošnost	→	plné tvary		
		arkády, úhly	←	vazba	→	girlanda, úhly		
		malé	←	náběhové tahy	→	velké		
		malé	←	koncové tahy	→	velké		
	flegmatik	zuzuje se	←	levý okraj	→	rozširuje se	sangvinik	
	(lhostejnost bez ambicí)	ubíhává	←	diakritika	→	přebíhává	(rychlost, optimismus)	
	• malé rozdíly délek	klesající	←	řádky	→	stoupavé	• velké široké písmo	
		menší	←	podpis	→	větší		
	PÁSMO EMOCIONÁLNÍ STABILITY							

Zdroj: (Češková, Fischerová, 2004, s. 56)

5.3 Typologie vedoucích pracovníků

John Wareham rozděluje vedoucí pracovníky do čtyř typů. Tento americký specialista na vyhledávání špičkových manažerů radí, jak zvýšit vlastní hodnotu na pracovním trhu, včetně oblasti vyhledávání klientů a spolupracovníků. Ve své typologii zohledňuje přednosti a nedostatky v jejich stylu řízení, vnější dojem, jejich vlastní pojem osobních cílů, emoce a v neposlední řadě i strategii řízení jich samých. Těmito typy jsou:

Brownie je perfekcionista s vysokým potenciálem k úspěchu ale malými vůdčími schopnostmi, nedostatkem představitivosti a intuice. Jeho motivem je potřeba vlastní ochrany před vnějším světem, která ale působí navenek jako oddanost firmě a pracovní nasazení ve prospěch direktivy a týmu.

Grafologické znaky v jeho písmu mohou být: horní zóna bez plošnosti, písmo je vcelku úzké s průměrnou velikostí, pečlivé, bez výrazných změn v pravidelnosti. Střední zóna písma může být nepatrně zvětšená, tj. orientace na tady a teď i mírně ozdobná.

Imperátor bývá zakladatelem i základem firmy. Seriózní realista, který si svůj komplex méněcennosti z vysokého očekávání nastaveného jeho rodinou řeší vysokým pracovním nasazením. Snaží se prosadit své názory diplomatickým a energickým jednáním. Dobře odolává stresu, ale je zatvrzelý a nepřístupný komunikaci.

Jeho písmo bude větší, s plošnější střední zónou a velkými rozdíly délek. Převažovat bude girlanda, která může být smyčková s přitvrzeným úhlem v dolní délce a s dominantními výraznějšími úvodními i koncovými náběhovými tvary. Tahy budou vedené vzhůru a jeho podpis bude větší a stylově propracovanější.

Kariérista touží po uznání a společenském postavení, často pochází ze skromného prostředí, z čehož vzniká snaha „dobýt svět“, ale ne vždy podle pravidel. Jeho zbraněmi bývá často podlá pomluva i intriky překryté optimismem a je tvrdě jdoucí za svým cílem.

Kariéristovo písmo bude mít větší střední zónu, písmena ostřejší v horní i dolní zóně. Vazba bude úhlová, se smíšenou arkádou, nebo smyčkovou girlandou. Dolní zóna může mít nafouklé tvary a písmo bude tvořeno silným tlakem a podpis bude vést doprava vzhůru s rázným koncovým tahem.

Nápadník velmi zdatný obchodník, manažer se vstřícným jednáním, působící vitálně a srdečně, vždy milý a energický. Rychle navazuje kontakty a chce být středem pozornosti. Svoji frustraci vyvažuje hledáním náklonnosti a pozornosti.

Jeho písmo bude široké, s pravým sklonem a vyšším tlakem, s dlouhými tahy mezi písmeny. Smyčková girlanda bude přecházet do nitky a délkové rozdíly budou výraznější. (Češková, Fischerová, 2007, s. 59)

Shrnutí: Rukopisy lze studovat z různých psychologických pohledů, osobnostních modelů a typologií. Písmo odráží i vztahy pisatele ke společnosti a jeho postavení v ní. Každý osobnostní typ se vyjadřuje jedinečným individuálním písmovým projevem.

6 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Cílem teoretické části práce bylo představení procesu přijímacího řízení a seznámení s grafologií jako metodou poznání osobnosti vhodnou k využití v personalistice. Hlavním posláním náboru je získání nových zaměstnanců, kteří mají pro organizaci požadovaný přínos a jejich práce bude efektivní a profesně adekvátní. Každá organizace má vlastní metodiku k náboru zaměstnanců a využívá různé metody přijímacího řízení. Všechny metody, které si organizace vybere pro získání zaměstnance, musí podléhat stejným pravidlům pro každého uchazeče. Tato práce nabízí možnost využití jedné z metod přijímacího řízení – grafologického rozboru písma. Oproti jiným metodám lze z rozboru písma (podle požadovaných kritérií na pracovní pozici) zhodnotit vlastnosti, které jsou pro práci důležité, ale z dotazníku, nebo osobního pohovoru těžko poznatelné. V rukopise lze nalézt kreativitu, přátelskost, iniciativnost, komunikativnost, ale i schopnost a ochotu přijmout autoritu.

V teoretické části práce jsou popsány dvě hlavní linie, podle kterých lze písmo hodnotit. Komplexní dojmové znaky a měřitelné a popsitelné znaky. Komplexní dojmové znaky jsou neměřitelné přístupy hodnocení. Je to subjektivní hodnocení písma podle daných aspektů, které písmo vykazuje. Měřitelné a popsitelné znaky jsou prvky, které lze v písmu změřit podle jejich šířky, hloubky, sklonu. Hodnotí se velikost písmene, okrajů, řádků a rozvržení textu. Z toho, kam pisatel svůj text umísťuje, lze zjistit osobnostní vztah s jeho vědomím a nevědomím.

Jednotlivé prvky písma a organizace textu jsou zde popsány tak, aby podle nich bylo možné provést stručný osobnostní rozbor se základním přehledem o grafologii.

PRAKTICKÁ ČÁST

Cílem praktické části práce je objasnění metody grafologického rozboru v procesu přijímacího řízení. Prostřednictvím zde vypracované metodiky je možné grafologický rozbor písma začlenit do přijímacího řízení. Dotazníkovým šetřením byl zjišťován názor na grafologii samotnou i na její možné využití při přijímacím řízení.

V procesu výběru pracovníků personalisté a manažeři hledají zaměstnance vyhovující požadavkům organizací podle daných kritérií a postupů. Většina personalistů je vzdělána v oboru andragogiky a z tohoto pohledu i sledují jednotlivé uchazeče. Personalista tak vnímá člověka spíše jako pedagoga než jako psychologa, hodnotí vědomosti. Jeho budoucí přínos pro zaměstnavatele lze najít spíše v některé z psychologických disciplín. Z rukopisu grafologa zjistí způsob adaptace na pracovní prostředí, strategii chování, vztah k ostatním, uznávané hodnoty i ochotu dodržování pravidel chodu organizace. Pro posouzení vhodnosti kandidáta na požadovanou pozici je grafologický rozbor účinným nástrojem ve výběru pracovníků. Běžný osobní pohovor a výjimečněji užívaná zkouška z profesních znalostí by mohla být častěji doplněna grafologickým rozbohem. Rozbor písma poukáže na vnitřní pramenné vlastnosti, které jsou požadované pro výkon konkrétní pracovní pozice. Zejména je tato metoda vhodná při obsazování pozic pro vyšší a střední management. (Češková, Fischerová, 2007, s. 67)

Autorka práce zvolila téma personálního grafologického rozboru nejen z důvodu dlouholeté zkušenosti s grafologií, ale s poznáním různých negativních praktik u přijímacích řízeních. Tato osobní zkušenost ji přesvědčila o nerelevantních praktikách některých organizací, což potvrdila i jedna z výzkumných otázek dotazníkového šetření: „na základě čeho jste byli přijati na své poslední pracovní místo?“. Téměř třetina dotazovaných byla přijata pouze na základě žádosti o zaměstnání.

Praktická část práce má dvě části. Grafologické rozboru písma, na kterých je aplikován zde navržený metodický postup rozboru pro přijímací řízení, a dotazníkové šetření, které poskytuje odpovědi na otázky týkající se všeobecného povědomí o grafologii a přijmutí grafologického rozboru mezi veřejností jako validní metodu přijímacího řízení.

7 METODIKA GRAFOLOGICKÉ ANALÝZY

Vypracovaná metodika byla vytvořena dle postupů uváděných v odborných pramenech, zejména podle Jana Jeřábka a jeho knihy „Grafologie, více než diagnostika osobnosti“ a knih „Grafologie“ a „Grafologie pro personalisty a manažery“ Vladky Fischerové-Katzerové a Dany Češkové-Lukášové. Jednotlivé prioritní ukazatele charakterových vlastností zjistitelných podle písma byly navrženy podle jejich snadné zjistitelnosti v rukopise.

Aplikace této metody je prezentována na poskytnutých rukopisech od různých zaměstnanců rozdělených podle oborů své činnosti. Celková analýza je doložena na dvanácti rukopisech psaných v českém jazyce. Částečná analýza hodnocením podle písmového obrazu je doložena na třech rukopisech psaných azbukou a jedním psaným v arabštině.

Pro to, aby mohl být vyvozen analytický i syntetický výstup z rozboru písma, je vhodné určení vlastních kritérií, která budou aplikována při náhledu na rukopis. Pro získání této dovednosti je také dobré tento postup vyzkoušet na vlastním rukopisu. Je nutné si neustále uvědomovat, že jeden grafologický znak není hodnotícím aspektem a důkazem určité charakterové vlastnosti. Rukopis je jako povaha osobnosti, každý má své slabé, silné, světlé i stinné stránky. K takovému zkrácenému rozboru je vhodné přistupovat opatrně a s vědomím, že jde opravdu jen o rámcový přehled o pisateli.

7.1 Cíl analýzy

Cílem této části práce je objasnění metody grafologického rozboru podle zde vypracované metodiky. Podle tohoto postupu za dodržení podmínek zde uvedených, a s využitím i dalších metod výběrového řízení lze zjistit vhodnost kandidáta výběrového řízení.

7.2 Výzkumný vzorek

Zkoumané rukopisy jsou rozděleny podle jednotlivých profesních oblastí. Jsou vždy předloženy dva rukopisy od každé profese: písmo manažerů, techniků, obchodních manažerů, lékařů a výtvarníků, z nichž jeden byl řídicím pracovníkem výrobního provozu a druhý pedagogem na výtvarné škole. Celkem je provedeno dvanáct grafologických rukopisů, zpracovaných podle navržené analýzy. Pro doplnění jsou vloženy další tři rukopisy v ruštině psané azbukou a jeden v arabštině, na kterých je předvedena analýza podle písmového obrazu.

7.3 Metoda analýzy

Analyzované rukopisy byly rozděleny do jednotlivých skupin podle profesních oborů. Ke každé skupině byly autorkou bakalářské práce přiřazeny požadované kvalifikační předpoklady k jednotlivým profesím. Na základě těchto požadavků, byly vybrány dojemové a měřitelné znaky písma, které s těmito profesními požadavky korespondují. Z nich byla sestavena metodika, která byla následně použita na grafologické rozbory všech zde analyzovaných rukopisů.

Pro validní rozbor písma a dosažení objektivního hodnocení je dobré vybrat zhruba pět znaků ke každé zkoumané oblasti chování. Ideální k hodnocení je velikost písma, využití psací plochy, dominantnost některého ze znaků, potlačení nebo zdůraznění jedné či více zón písma, spojitost, průběh a průplet řádků, okraje i koncové a náběhové tahy. Jsou to znaky, které jsou na první pohled dominantní, laicky dobře poznatelné a pro personální rozbor aktuální. Z dojemových znaků je to především celkový obraz písma, jak písmo působí, jak je individuální, harmonické, v jakém je pohybu. To vše působí podvědomě, vnitřně a je nutné hodnotit rukopis bez osobní negace. Rukopis je možné před sebe položit i vzhůru nohama, potom není tolik vnímán obsah, ale forma. Ke každému osobnostnímu postoji je přiřazen znak, podle kterého jej lze analyzovat.

Každá organizace a především ten, kdo bude grafologický rozbor písma provádět, musí vědět, jaké charakterové vlastnosti a vlohy jsou adekvátní a žádané na obsazovanou pracovní pozici.

7.4 Metodika analýzy rukopisu

Dodržování pravidel:

- střízlivé, formální: písmo s pravidelným sklonem, velikostí, šířkou,
- horší, špatné sebeovládání: nepravidelné písmo,
- přizpůsobivost: vysoká spojitost písma,
- nepřizpůsobivost a horší sociální takt: nízká spojitost.

Vztah k okolí:

- skrývání: arkádové vázání,
- otevřenost: girlandové vázání,
- manipulace: girlanda se smyčkovými tahy,
- předstíraná přívětivost: arkáda se smyčkovými tahy,
- prosazování vlastních názorů, necitelnost: úhlová vazba,
- aktivita, projev vzruchu: stoupající řádek.

Strategie chování:

- snaha upoutat pozornost: dlouhé náběhové tahy,
- praktičnost, přímé jednání: krátký náběhový tah,
- útočnost, panovačnost: dlouhý koncový tah,
- bezohlednost a tvrdost: úhlová vazba a silný tlak,
- nepřizpůsobivost k okolí: useknutý až chybějící koncový tah,
- komunikační bariéra: koncový tah kolmo vzhůru,
- silná dominance: dominantní koncový tah,
- diplomacie: vlnitý řádek.

Ochota učit se nové:

- snadno se nadchne: široké písmo,
- snaha zůstat v pozadí: malé písmo,
- nevyhýbání se překážkám: silnější tlak,
- vyhýbání se překážkám: slabý tlak.

Myšlení, uvažování:

- fantazie: široká horní zóna písma,
- racionalita: hubená horní zóna,
- globální pojetí problému: velké písmo,
- myšlení v detailech: malé písmo,
- logika: členění textu,
- zmatené myšlení a bezohlednost: řádkové průplety a neuspořádanost textu,
- náhlé snížení úrovně vědomí: propady řádků.

Duševní obraz:

- intelekt, duchovno, ideály: dominantní horní zóna,
- hmotné statky, orientace na tady a teď: střední zóna písma,
- převaha pudů, tělesno: zvýrazněná spodní zóna,
- malý odstup v životě: těsné řádkování,
- potřeba blízkých kontaktů: velká spojitost písmen i slov.

Varovné znaky:

- výbušnost, nevyrovnanost: nepravidelnost tlaku,
- špatná sebekontrola, nevyrovnanost: kolísavý sklon,
- egocentrismus, narcismus: slepené, vykreslené, kolmé písmo,
- sobectví až despotismus: tvary v dolní zóně trojúhelníkového tvaru.

Toto je stručný přehled a možný postup pro rozbor písma. Nelze z něj usuzovat na hloubkový psychologický rozbor, ale bude brán jako návod, nebo pomůcka na zhodnocení charakterových vlastností uchazeče o pracovní pozici. V tomto rozsahu bude méně přesný, ale jako první náhled pro základní grafologický přehled k personálnímu řízení dostatečně vypovídající.

7.5 Vzorový model výběrového řízení s využitím grafologie

Prioritním aspektem výběrového řízení je stanovení potřeb na uchazeče. Musí být stanoveny požadované charakterové a pracovní předpoklady. Na tomto základě může následně proběhnout výběrové řízení s využitím grafologické analýzy rukopisu.

Model výběrového řízení s využitím grafologie:

1. zajištění souhlasu s grafologickým rozbohem,
2. zajištění psaného textu na nelinkované stránce formátu papíru A4, nejlépe psaného „z hlavy“, neopisovaného, nediktovaného,
3. získání informací o věku, vzdělání, zaměstnání, národnosti pisatele (zda je čeština jazyk, v kterém absolvoval školní docházku),
4. práce s rukopisem podle jednotlivých osobnostních postojů, nalezení minimálně pěti určujících hodnotících znaků požadované charakteristiky:
 - velikost, sklon a spojitosti písma = dodržování pravidel,
 - vázání: arkáda, girlanda, nitka, úhel = vztah k okolí,
 - náběhové a koncové tahy + tlak = strategie chování,
 - velikost jednotlivých písmen = ochota učit se nové,
 - velikost písmen v jednotlivých zónách, členění textu = myšlení a uvažování,
 - převaha nebo potlačení jednotlivých zón = duševní obraz,
 - nápadné anomálie v písmu = možné varovné znaky,

5. celkové zhodnocení z jednotlivých zjištěných skutečností,
6. porovnání diagnostikovaných vlastností s požadovanými předpoklady na konkrétní pracovní pozici,
7. doporučení nebo zamítnutí uchazeče.

7.6 Průběh výzkumu

Provedený výzkum – rozborů rukopisů podle zde navrženého postupu měl tři etapy:

1. Přípravná etapa – zvolení cílové skupiny: byli zvoleni zástupci jednotlivých profesí z oblasti středního a vyššího managementu. Tato etapa probíhala v říjnu 2016.
2. Etapa realizace – probíhal sběr rukopisů od října 2016 do ledna 2017.
3. Závěrečná etapa – rozborů rukopisů podle navržené metodiky: probíhala v období prosinec 2016 až leden 2017.

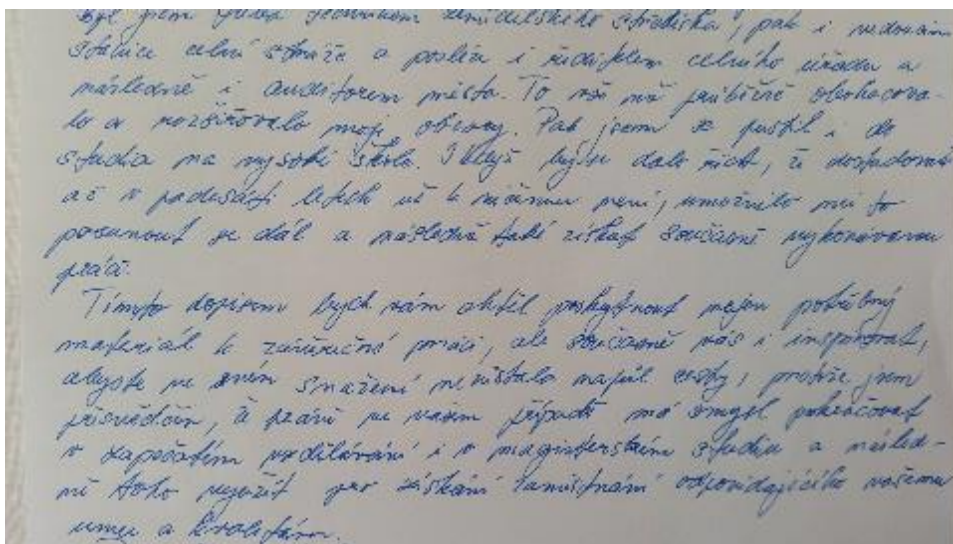
7.7 Rozborů rukopisů

Při profesním hodnocení jsou stanoveny priority na požadované pracovní zařazení. Prvořadé jsou samozřejmě znalosti a dovednosti konkrétního člověka. Následují zkušenosti a orientace v prostředí, kde bude uchazeč zaměstnán. Dalším hlediskem je například schopnost vedení svěřeného týmu, schopnost empatie a schopnost nést vlastní zodpovědnost za svěřený resort v oblasti technologie, administrativy i řízení lidských zdrojů.

Dále budou předloženy ukázky z rukopisů, které jsou vloženy v příloze práce a každý z nich je analyzován podle postupu uvedeného v předcházející kapitole. Jde o stručný náhled a prvotní charakterologii pro personální řízení.

Vysoký a střední management

Obrázek 2: Rukopis 1 - muž, 55 let, manažer

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: drží formu i sklon, ale ne stále tvary = dodržuje pravidla, i když ne dogmaticky.

Vztah k okolí: arkádové vázání = udržuje si odstup, je vcelku asertivní, méně otevřený a své city potlačuje. Absence koncových tahů = zábrany, nesdílnost i nedůvěra.

Strategie chování: krátké tahy = praktičnost, upřímné jednání.

Ochota učit se nové: rozšířená střední zóna = chuť učit se praktickým činnostem.

Myšlení, uvažování: úzká horní zóna = racionalita, vyjádřené odstavce = logika.

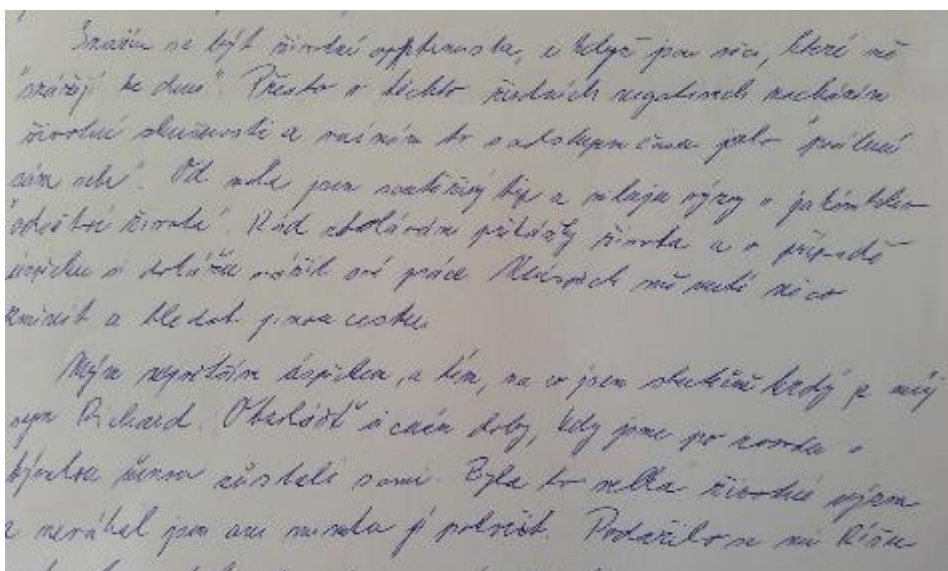
Duševní obraz: převaha vykreslení střední zóny = sebevědomí, vědomá adaptabilita.

Varovné znaky: useknuté a chybějící koncové tahy = střídání nálad, nedůvěra, nesdílnost.

Písmový obraz pisatele je vyvážený a uspořádaný, z toho lze vyvodit jeho pružná adaptace. Mezi slovy má větší mezery, udržuje si tedy i vnitřní odstup. Podle stejné formy po celé stránce lze usuzovat, že hospodárně nakládá se silami, je schopný velkého výkonu, ale umí i vypnout a relaxovat. Z čitelnosti písma usoudíme na smysl pro pořádek, svědomitost a sebedisciplínu.

Rukopis odpovídá typu manažera, je to člověk, který je psychicky odolný, stojí si za svými osobními i pracovními cíli a umí využít svoji diplomacii k chodu svěřené společnosti. Nenechá sebou manipulovat.

Obrázek 3: Rukopis 2 - muž, 40 let, manažer

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: spojitost písmen a slov = dobrá přizpůsobivost, estetičnost, horší sociální takt.

Vztah k okolí: arkáda s vmíšenou girlandou = jedná rovnocenně, ale své vztahy i skrývá, kolektivní hráč, ale nemá potřebu jít všem pracovním vztahům naproti.

Strategie chování: krátké náběhové tahy = přímé, praktické jednání, potřeba uplatnit se.

Ochota učit se nově: vyjádřená horní zóna = opatrnost, ale ochota, nevyhýbá se překážkám.

Myšlení, uvažování: užší horní zóna = racionalita, logika, schopnost vnímat detaily.

Duševní obraz: střední a spodní zóna = hmota, soustředění na tady a teď, emoce.

Varovné znaky: nevyjádřená diakritika = netrpělivost.

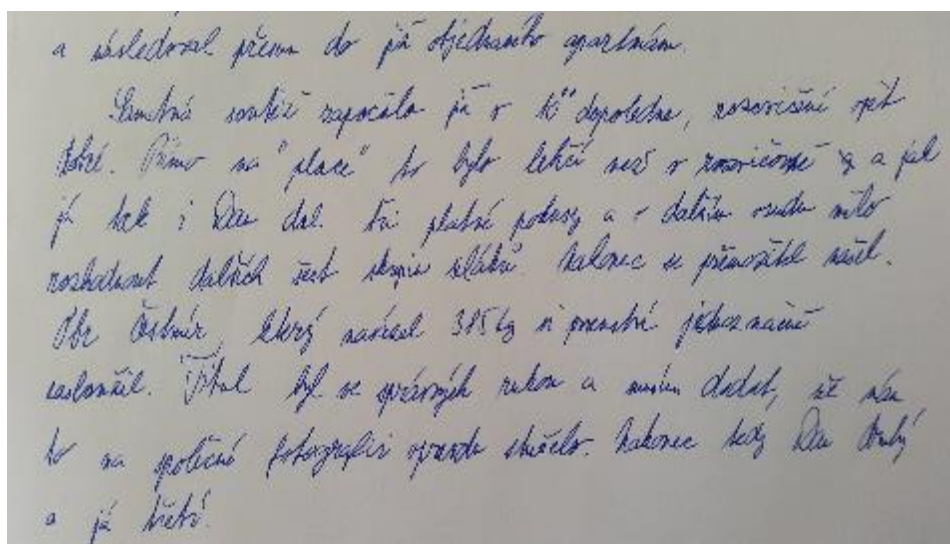
Uspořádaný písmový obraz, úzké písmo s převahou horních délek vyjadřuje disciplinovanost, citlivost na kritiku, racionální pojetí pracovní stránky. Z položení řádků vyplývá logika, jasnost,

místy společenská distance k pracovním autoritám, a analytické uvažování. Má velkou potřebu se uplatnit i splnit sociální role.

Rukopis odpovídá člověku na vedoucí pozici, má víc logické než strategické jednání. V rámci projektu bude jeho hnací silou, i kdyby měl na sebe převzít část úkolů za jiné, aby bylo vše splněno.

Technici

Obrázek 4: Rukopis 3 - muž, 40 let, IT technik

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: vysoká spojitost písmen ve slovech = přizpůsobivost, pravidelný sklon, velikost i šířka = sociálně adaptabilní, citové vnímání a hodnocení.

Vztah k okolí: měkký úhel = aktivní vůle, houževnatost, zodpovědnost, chladnější logika s mírnou vnitřní napjatostí, poctivost, zodpovědnost a mírná individualita, spojitost = afiliace.

Strategie chování: krátké náběhové tahy = praktičnost s přímým jednáním, nápadná diakritika = důslednost, v rovině stoupající řádek = psychická zatížitelnost, postupné zvyšování výkonu a motivace během projektu, kolmý sklon a tlak = rozvážná důkladnost.

Ochota učit se nové: vyjádřená střední i horní zóna = racionální a logický přístup k novému, nevyhýbá se překážkám, pečlivost.

Myšlení, uvažování: úzká horní zóna = racionalita, členění textu = logika.

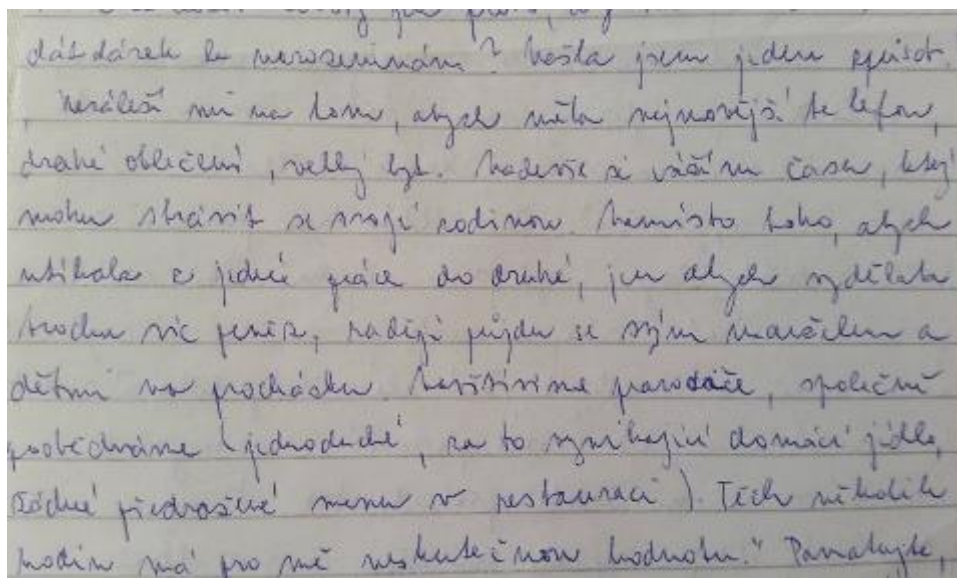
Duševní obraz: vyjádřená horní a střední zóna = etika, intelekt, fantazie, vědomá adaptabilita, prožívání tady a teď.

Varovné znaky: postupné klesání horní délky prvních písmen = touha po uplatnění, někdy ustoupí od záměru.

Uspořádaný řidší písmový obraz s širšími řádky a bez řádkového průpletu, naznačují převahu introvertních sklonů a mírnou izolovanost. Písmo je rychlé, individuální, harmonické a spojitě, z toho vyplývá logické myšlení, psychická pružnost, dobré kombinační schopnosti a účelovost.

Pro práci IT technika je pisatel vhodnou osobou. Je to adaptabilní osobnost, zodpovědná a důsledná, jedná rychle a rozhodně. Jeho vyjadřování je účelné a logické. Umí pracovat samostatně i jako dobrý hráč týmu.

Obrázek 5: Rukopis 4 - žena, 40 let, strojní konstruktér

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: spojitost písma = adaptace a přizpůsobivost, pravidelný mírně levý sklon = střízlivé dodržování norem, samostatnost, hrdost a stálost názorů.

Vztah k okolí: arkáda s úhlem = aktivní vůle, rozhodnost a vytrvalost, vnitřní napjatost a rozervanost, rozervanost, dobrá schopnost kontaktu, odolnost a schopnost odporu, tvůrčí schopnosti.

Strategie chování: verzálky v začátku věty = kulturnost, sečtělost, snaha se stavět do rolí, které vyžaduje okolí, položení k lince = snaha a potřeba ukotvení, být někde právoplatným členem týmu na základě vlastních schopností.

Ochota učit se nové: silný tlak = nevyhýbá se překážkám, ale nechce na sebe upozorňovat.

Myšlení, uvažování: malé písmo s občasou setřelou horní zónou k vrchní = soustředí se na detail, utlumené tvary = mívá pocit odevzdání se.

Duševní obraz: vyniká střední zóna nad ostatními = orientace na tady a teď, smysl života vidí v hladkých blízkých vztazích, sdělovací potřeba, úzké okraje = skromnost.

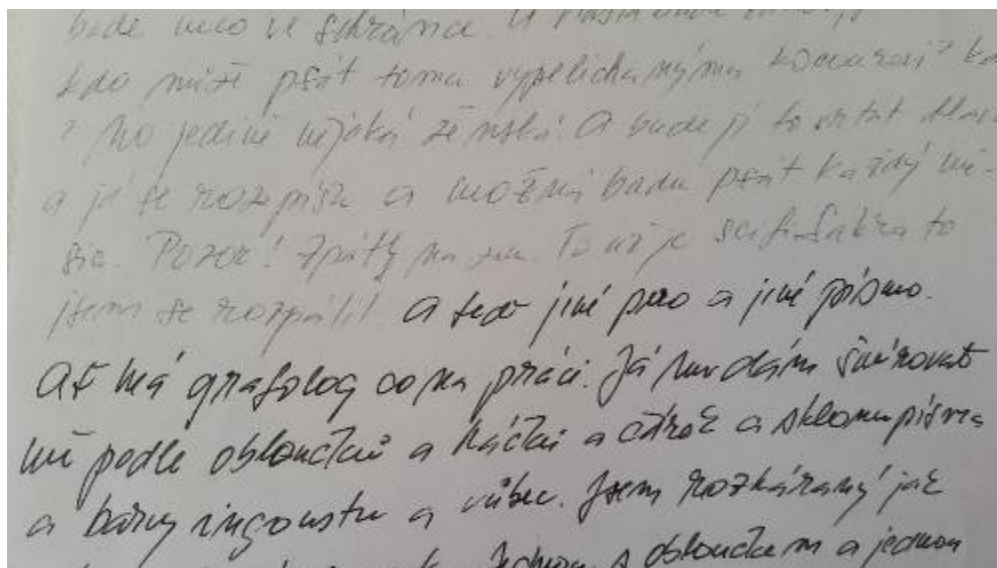
Varovné znaky: ve spodní zóně useknuté obloučky = závislost na matčině úsudku, potřeba být ochraňována.

Hustý písmový obraz, uspořádaný, elastický a harmonický, vypovídají o schopnosti pružné adaptace a vyrovnanými pracovními vztahy.

Pisatelka svojí formou písma, dodrženu na všech stránkách, dokazuje schopnost stabilního a detailního výkonu. Přehledný obraz potvrzuje její realismus a samostatnost pro přesnou práci s rozlišením mnoha detailů.

Obchodní manažeři

Obrázek 6: Rukopis 5 - muž, 55 let, prodejní manažer

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: zachovává stále svoji formu = v rámci možností vlastní pracovní svobody a uspokojení, bude dodržovat daná pravidla.

Vztah k okolí: girlanda s velkými uvozovacími tahy a vmíšenou arkádou = duševně bohatý s velkým subjektivním vnímáním, velká životnost a horší rozhodnost, při pocitu ohrožení a bezvýchodnosti situace = chování na efekt.

Strategie chování: dlouhé náběhové tahy, první písmena psaná verzálkami = kulturnost, sečtělost, stavění se do rolí podle situace, stoupavý řádek = během řešení projektu zvyšování výkonu, malá spojitost ve slovech = nepřipustí si každého do své blízkosti.

Ochota učit se nové: široké písmo = snadno se nadchne a nové je ochoten se naučit, nevyhýbá se překážkám.

Myšlení, uvažování: široká horní zóna = fantazie, globální pojetí problému, text není členěný = roztěkanost, chaos.

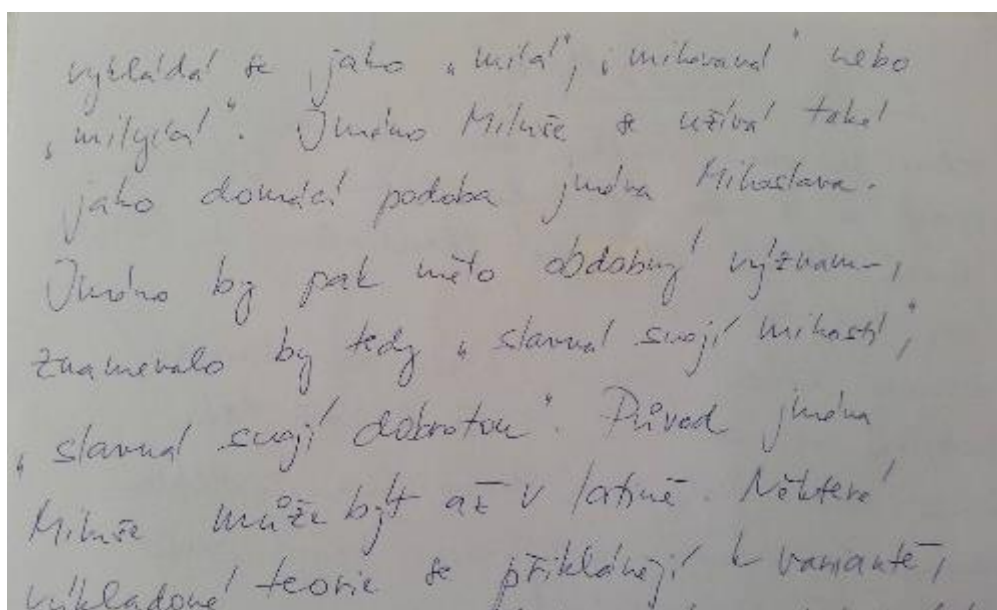
Duševní obraz: střední a dolní zóna = orientace na tady a teď s výraznými pudy.

Varovné znaky: tiskací písmena = snaha se jevit jiným.

Hustý a sytý písmový obraz s různě úzkými mezislovními mezerami a řádkový průplet ukazuje na silnou potřebu sociálních kontaktů, bezprostřední a smyslový přístup ke světu se sklonem k žoviálnímu chování. Silně rytmické písmo ukazuje na schopnost se přizpůsobit a plnit nadlimitně zadané úkoly, ale i snadnou ovlivnitelnost a přeorientaci. Individuální znaky hovoří o vnitřní samostatnosti, produktivitě, potřebě se odlišit, ale i izolovanosti a snaze upozornit na výjimečnost a originalitu své osoby.

Písmo vyjadřuje velkou živost a plnost. Autor umí strategicky jednat s lidmi a svým entuziasmem a výmluvností dosahuje dobrých výsledků – je to schopný obchodník.

Obrázek 7: Rukopis 6 - muž, 42 let, prodejní manažer

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: rovně stoupající řádek, stejný sklon písma, schopnost spojených tahů ve skriptu = samostatnost, realismus, smysl pro povinnost, rozumové chápání lidí, zodpovědnost.

Vztah k okolí: girlandové vázání = otevřenost ale opatrnost ve vztazích.

Strategie chování: krátké náběhové tahy = praktičnost, upřímnost, tah na branku, rozhodnost.

Ochota učit se nové: široké a energické písmo = snadno se nadchne a nevyhýbá se překážkám.

Myšlení, uvažování: široká horní zóna, velké písmo = bohatá fantazie, problémy bere v globálním pojetí, velká schopnost vcítění se.

Duševní obraz: velká střední zóna i diakritika = soustředěnost na racionální úsudek, tady a teď, realista, potřeba ukotvení, být u někoho v bezpečí, důslednost, vitalita, přizpůsobivost, ovladatelnost.

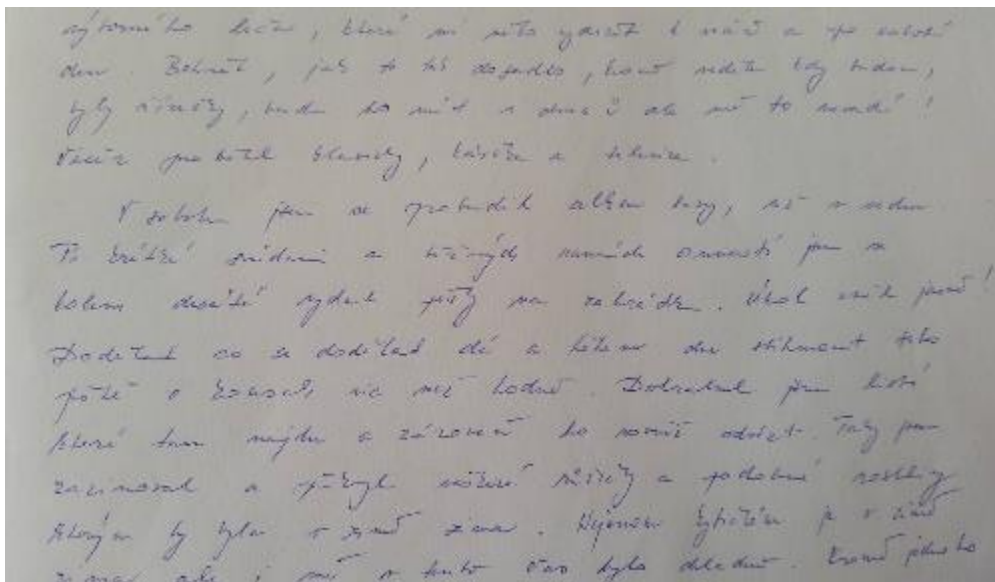
Varovné znaky: písmo směřující ke skriptu = snaha o „schování“ osobnosti.

Vyvážený, elastický a uspořádaný písmový obraz, z kterého je patrná dušení rovnováha, schopnost pružné adaptace, vyrovnané sociální vztahy. Z pohybu písma lze usoudit na převahu pudů, emocí. Individuální projev a znaky hovoří o individuálnosti, originalitě a fantazii.

Pisatel je schopný obchodník, který k pracovnímu jednání využívá umění psychologické strategie jednání se zákazníkem. Jeho sebeovládání a smysl pro takt mu přináší velkou odezvu a přijetí u zákazníků, umí udělat dobrý první dojem.

Vojáci z povolání

Obrázek 8: Rukopis 7 - muž, 52 let, voják z povolání

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: nízká spojitost, pravidelný sklon i forma písma = nepřizpůsobivost v soukromé oblasti, striktní dodržování pravidel v profesní sféře.

Vztah k okolí: nitkové vázání = horší sociální takt, nevyhraněnost, sklon k hysterickým reakcím, uhýbavost, ovlivnitelnost, proměnlivost osobnosti, uvozovací arkáda = záliba ve formalismu, úmyslná nepřístupnost, ale ochota pomáhat.

Strategie chování: koncový tah ve tvaru jehly = nepřímá agresivita, tj. nepříjemné, ubližující ironické poznámky, pozorovací talent, rovné řádky = psychická zatížitelnost, pracovní sebekázeň.

Ochota učit se nové: malé písmo a slabší tlak = vyhýbání se překážkám a snaha zůstat v pozadí.

Myšlení, uvažování: úzká horní zóna, malé písmo = racionalita, myšlení v detailech.

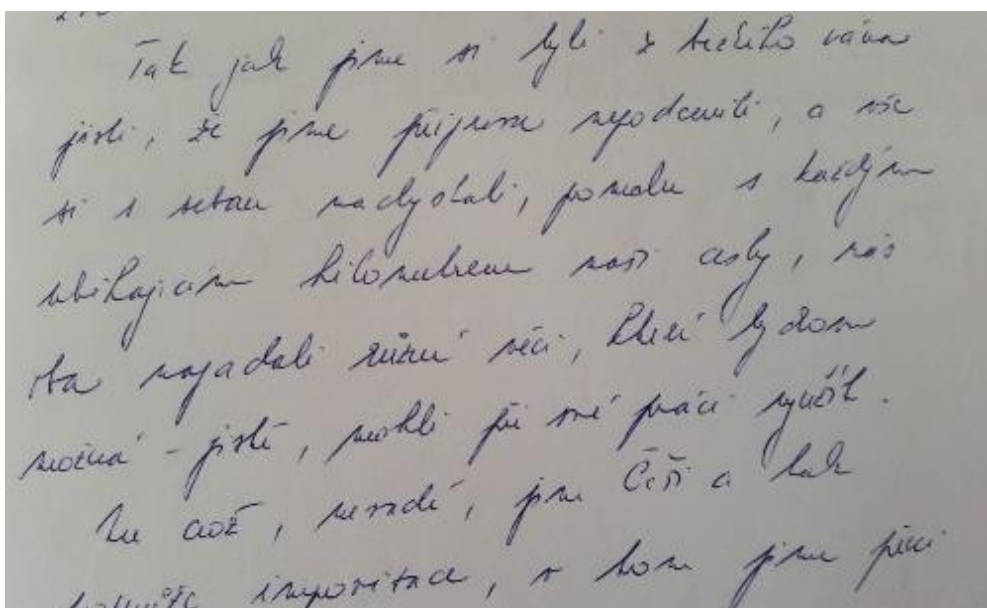
Duševní obraz: převaha spodní zóny = emoce, střední zóna = materiálně.

Varovné znaky: z psané jako dvojka, podvědomá manipulace s okolím, k poměru s písmem velká diakritika = důslednost, rigita, těžkopádnost.

Řídký a strohý písmový obraz, ale uspořádaný a přehledný. Značí vnitřní odstup až izolovanost a ztrátu bezprostřednosti.

Pisatel je osobnost s velkým profesním zaměřením, v rámci akceschopnosti a zadaných úkolů je schopen potlačit své vlastní JÁ. Navenek působí stroze, ale do práce vkládá emocionální osobní účast. Uznává archetypální authority.

Obrázek 9: Rukopis 8 - muž, 43 let, voják z povolání

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: udržená forma = dodržuje pravidla, ideálně pokud v nich je jeho invence.

Vztah k okolí: arkáda s vmíšenou nitkou = skrývání, samostatnost, girlanda = společenská přizpůsobivost, citlivost k jiným lidem.

Strategie chování: dlouhé náběhové tahy = snaha upoutat pozornost, velký rozsah jednotlivých zón = tížádostivost, chce realizovat své ideály, a tím vzniká jeho aktivita.

Ochota učit se nové: velké písmo = snadno se nadchne a nevyhýbá se překážkám.

Myšlení, uvažování: velké písmo a členění textu = globální a logické uchopení problému, racionalita.

Duševní obraz: horní a spodní zóna = ideály vyplývající z touhy a emoční stránky.

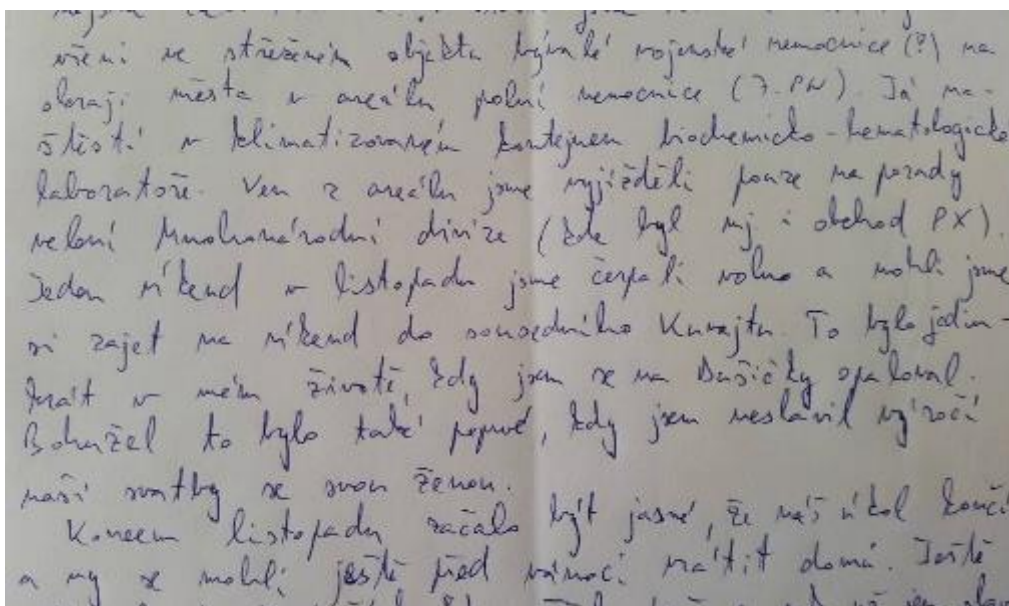
Varovné znaky: smyčková girlanda = tendence i schopnost manipulovat s lidmi, velká délková rozdílnost = nespokojenost.

Vyvážený písmový obraz, velká písmena místy s vlastní formou, velkými řádkovými a mezislovnými mezerami. Duševní rovnováha s převahou introverze, vnitřní odstup, schopnost pružné adaptace a orientace ve světě, potřeba velkého životního prostoru.

Z rukopisu je znát vnitřní náboj a potřeba neustálého pracovního zatížení. Pracovní uplatnění je jeho hnací silou. Svoji silnou emocionální stránku umí od profese striktně oddělit a skrýt.

Lékaři

Obrázek 10: Rukopis 9 - muž, 47 let, lékař/voják z povolání

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: stojaté písmo po celou dobu psaní = dobré sebeovládání, smysl pro povinnost, rozumovost.

Vztah k okolí: girlanda s nitkou = otevřenost, vlídnost a soucit, společenská přizpůsobivost, dar vcítění, z nitky vyplývá společenskost, ale občas skrývá city a potřebuje se zavřít před světem, kdy se pak porve se svojí výbušností, kterou jinak umí dokonale utlumit.

Strategie chování: nitkou = diplomatické chování, **t** přeškrtnuté tahem směřujícím dolů = kritičnost a poučování, chybějící koncové tahy = jedná podle vlastního přesvědčení, spíše svéráz.

Ochota učit se nové: nedokreslené znaky, výraznější horní zóna = nesnaží se být vůdcem, ale rádcem a nevyhýbá se překážkám.

Myšlení, uvažování: úzká horní zóna, členění textu, velké písmo = racionalita, globální pojetí problémů, logika.

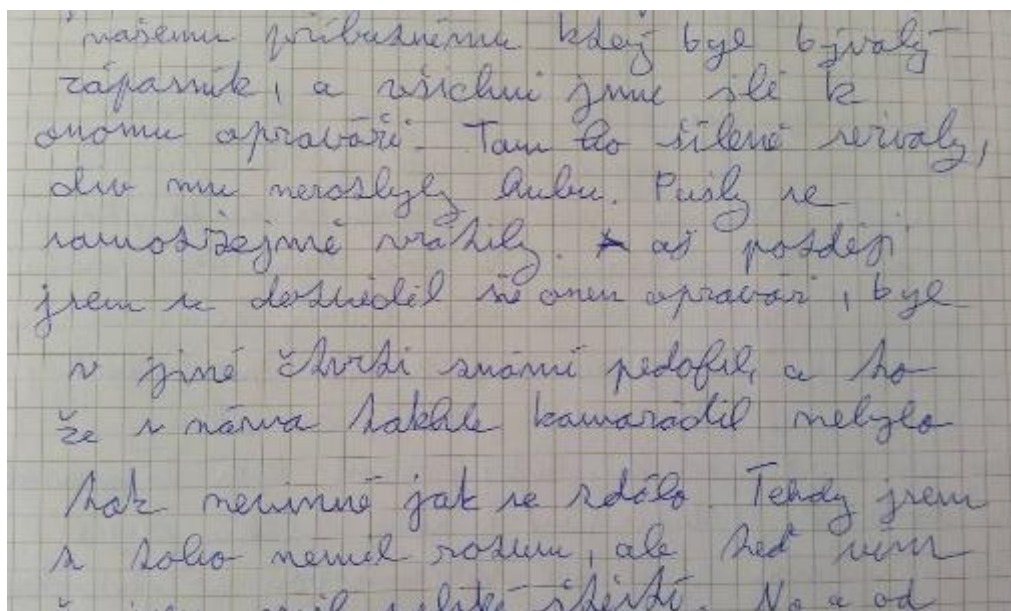
Duševní obraz: horní zóna = intelekt, ideály.

Varovné znaky: první písmeno ve větě často tiskací = kulturnost, sečtělost, snaha se jevit lepším, nedotažený spodní tvar písmena **j** = potřeba přilnutí k matriarchálnímu obrazu osobnosti.

V úvodu je písmový obraz nejprve řidší a teprve postupně se zužuje a zmenšují řádky. Z toho je patrné, že pisatelovo chování je nejprve stroze profesionální a staví se do pozice a formy. K tomu, aby polevila jeho profesní hrdost, potřebuje delší čas i prostor. Má smyslový přístup ke světu a silnější potřebu sociálních kontaktů a plně využívá každou minutu svého času. Vyrovnaný levý okraj svědčí o jeho pečlivosti a sebekontrolě a konvenčnosti. Písmo je živé, organické, pisatel tak rád mluví, má až mentorský projev (vysvětlivky v závorkách) a je nebojácný.

Pisatel podává stálý výkon, je pečlivý, se sklony k pedanterii vyplývajícími z jeho smyslu pro povinnost. Umí se vcítit do emocí a potřeb ostatních, což je vynikající předpoklad pro jeho profesi.

Obrázek 11: Rukopis 10 - muž, 34 let, lékař

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: věcné dodržování pravidel, rozumové chápání lidí, vytrvalost.

Vztah k okolí: smíšené vázání s kolmým sklonem = duševní bohatost a vnímání světa z více úhlů. Velká spojitost ve slovech = důraz na silné sociální vazby na blízké okolí.

Strategie chování: zaplnění plochy – nejprve řidší, dále víc zhuštěné řádky a zvětšující se písmena = vyšší zapojení pozornosti do projektu na startu a dál se snaží jej plnit v celé své obsáhlosti s maximálním využitím času a vžít se do něj. Různé okraje = rychle střídá nálady. Má úctu k archetypálním autoritám.

Ochota učit se nové: široké písmo a velký tlak = překážky bere jako výzvu a dobře se učí novým věcem.

Myšlení, uvažování: velké písmo = globální pojetí problému.

Duševní obraz: spodní koncové tahy zůstávají ve spodní zóně = jeho podstata je v emocionální oblasti.

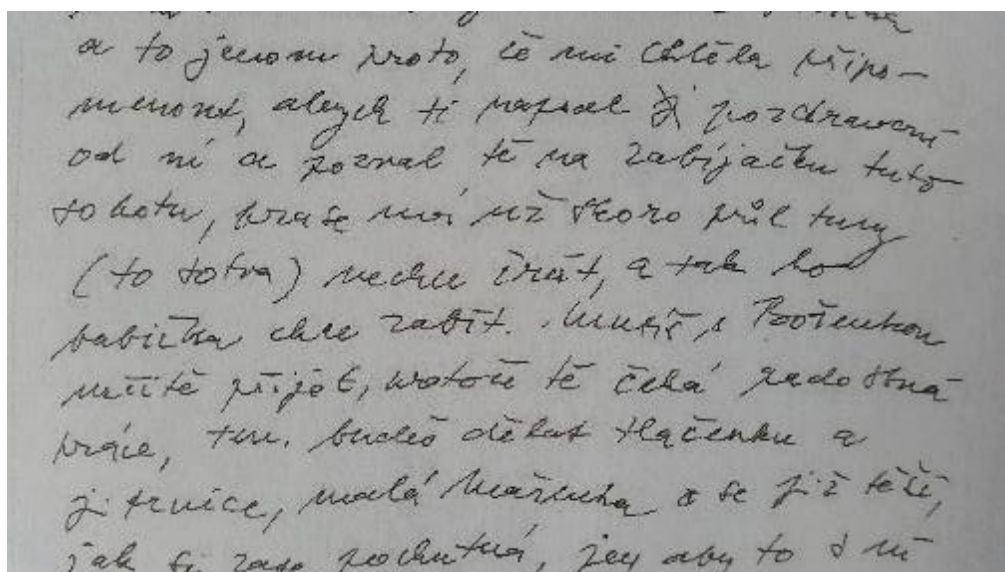
Varovné znaky: první písmena tiskací = snaha jevit se lepším, ale také to může být ze snahy písmeno napsat rychleji a jednodušeji.

Autor rukopisu píše latinkou až jako druhým vlastním jazykem, jeho školní formou je arabština. Neuspořádaný a hustý písmový obraz, u kterého nelze příliš hodnotit formu a provedení písma. Přesto je možné z něj vyčíst bezprostřední a smyslový přístup k životu. Podvědomě se snaží dodržovat nastavená pravidla jednání, což je znatelné z jeho snahy psát striktně na lince. Písmo má ale víc pohybu než formy a z toho je znát převaha emocí a vitálních cílů, které převažují nad společensky danou normou, ale o to víc je na ní závislý. Je dobré mít pro srovnání písmového obrazu pisatelův rukopis v rodném jazyce.

Rukopis vypovídá o snaze pisatele dodržet daná pravidla. Protože psanou formu češtiny začal používat až od osmnácti let, nelze z ní vyvodit vypovídající profesní předpoklady.

Výtvarníci

Obrázek 12: Rukopis 11 - muž, 70 let, manažer/výtvarník

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: spojitost a velké písmo = přizpůsobivost a úměrné dodržování.

Vztah k okolí: girlanda = vlídnost, soucit, srdečnost, důvěřivost i lehkomyšlnost. V podpisu je smyčková arkáda = touha po obdivu a chvále, trochu sklon k manipulaci.

Strategie chování: koncové tahy nejsou, nebo jsou psané do jehlového ukončení = nepřímá agresivita, ironie a černý humor, svéhlavost.

Ochota učit se nové: široké písmo = rychle se učí, je vstřícný k novinkám.

Myšlení, uvažování: ochotně přistupuje na výzvy, ale neriskuje.

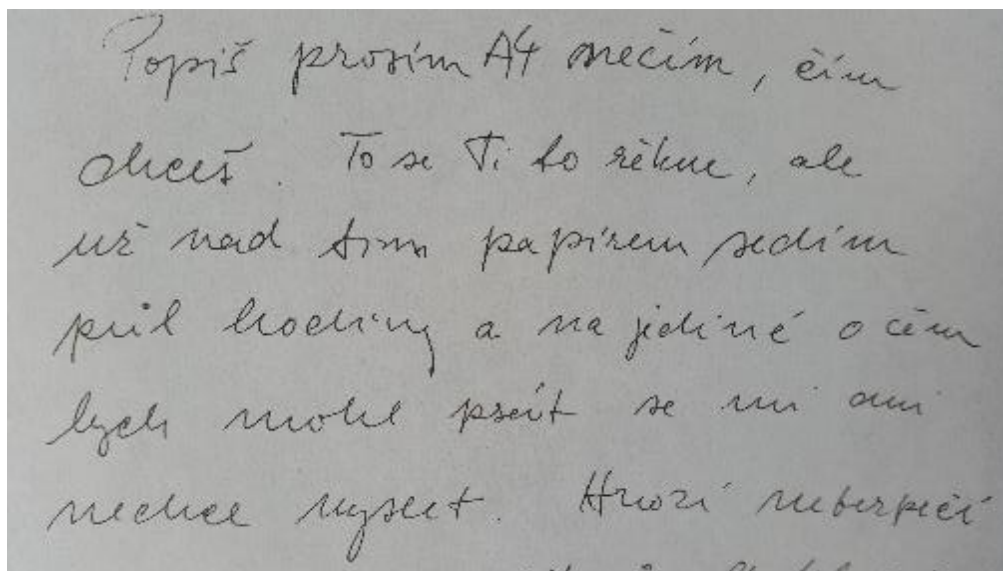
Duševní obraz: přeškrtnuté t tahem zprava doleva = opírá se o vytvořené hodnoty.

Varovné znaky: obohacení a individuální vyjádření = manýra, lehkomyšlnost, někdy přílišná měkkost.

Vyvážený písmový obraz, elastický, uspořádaný, uvolněný, psaný s lehkostí hovoří o rovnováze a schopnosti pružné adaptace. Individuální vyjádření je projevem jedinečnosti a originality. Přesná diakritika je výsledkem pečlivosti a pozornosti k detailu, důkladnosti, někdy až pedanterie. Z rovných řádků jde určit cílevědomost a vytrvalost.

Pisatel tohoto rukopisu vykonával dlouho řadu let vedoucí pozici ve výrobním závodě. Z jeho písma lze jasně vyčíst, že jeho druhá profese výtvarníka mu byla mnohem bližší a příjemnější podle viditelné absence asertivity.

Obrázek 13: Rukopis 12 - muž, 70 let, výtvarník/pedagog

Zdroj: autorka práce, 2016

Dodržování pravidel: pravidelný sklon i velikost = nemá problém s dodržováním pravidel.

Vztah k okolí: girlanda a dvojoblouk = extraverze, společenská přizpůsobivost a tolerance, srdečnost a důvěřivost. Podle písmena **g** a **d** = tvořivost a velká dávka imaginace.

Strategie chování: koncové tahy různě dlouhé, někdy končící ve spodní zóně = expanzivnost, nedůvěra až opatrnost a vracení se k pudovým emocím.

Ochota učit se nové: široké elastické písmo = nadšení z nových věcí.

Myšlení, uvažování: důraznější střední zóna = praktická činnost, vědomá adaptabilita a sebevědomí.

Duševní obraz: střední zóna = orientace na tady a teď a jistota v hmotných statcích, touha po zabezpečení.

Varovné znaky: voluty, obohacení u písmena **c**, egocentrismus, koncentrace, mírný sklon k prospěchářství.

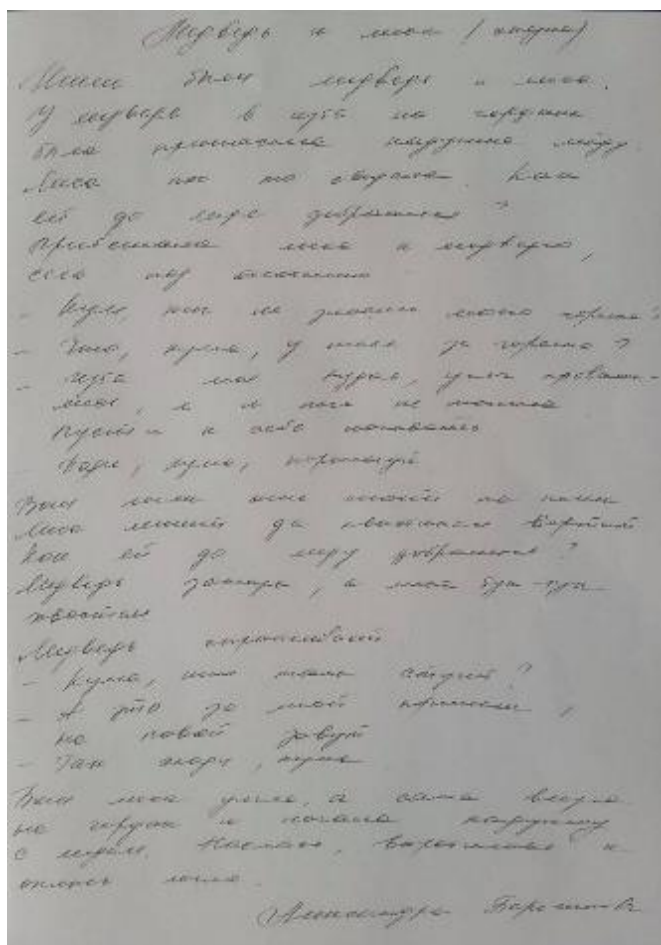
Uspořádaný, vyvážený, elastický a řídnější písmový obraz hovoří o duševní rovnováze a pružné adaptaci.

Pisatel si je jistý sám sebou ví, jak zacházet se svým okolím a čím je nadchnout.

Náhled na písmo cizinců

V poslední době není výjimkou zaměstnávání cizinců ve firmách v České republice, a to jak v dělnických, tak ve středních i vyšších manažerských funkcích. I když to na první pohled nevypadá jako reálné, alespoň malou orientaci v rukopise, i bez znalosti daného jazyka a písma, může poskytnout náhled na využití psací plochy, směr řádků, kolísavost a velikost písma nebo velikost okrajů.

Obrázek 14: Rukopis 13 - žena, 33 let, ekonomický pracovník

Zdroj: autorka práce, 2016

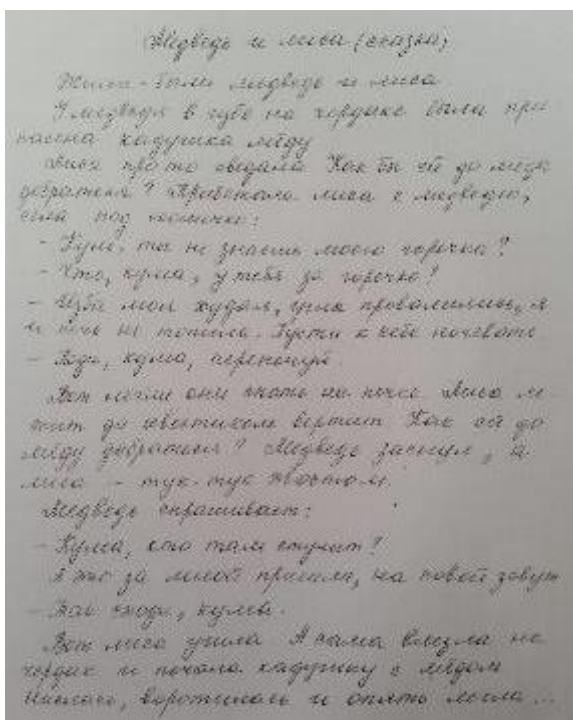
Vyvážený písmový obraz a zaplnění psací plochy s vyrovnanými řádky svědčí o adaptabilitě v prostředí, vyrovnanosti, sebekázní, cílevědomosti i psychické zatížitelnosti.

Řádky jsou široké, ke konci stránky se zužující, mohou hovořit o snaze zrychlujícího tempa, nebo snaze dokončit práci do stanovené doby.

Levý okraj je úzký a nepravidelný, to značí skromnost, ekonomické hodnoty, neustálenost a nekonvenčnost. Pravý okraj úzký a mírně kolísavý, tj. vitalita, odvaha, potřeba sdělení a potřeba změny.

Useknuté koncové tahy mohou být znakem nedůvěry a opatrnosti.

Obrázek 15: Rukopis 14 - žena, 40 let, ekonomický pracovník

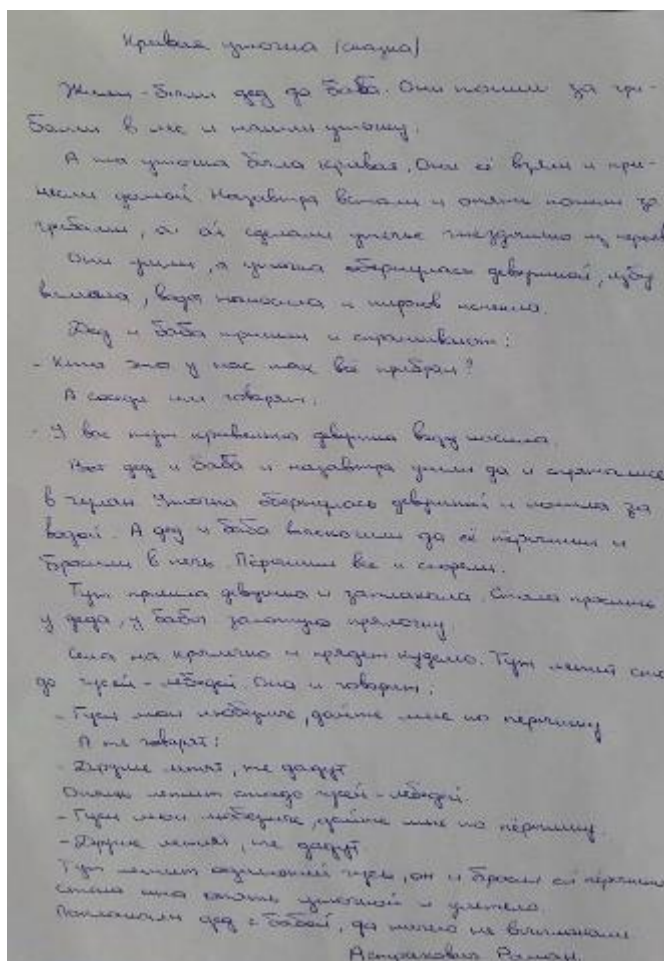

Zdroj: autorka práce, 2016

Přehledný a vyvážený písmový obraz svědčí o duševní rovnováze, pružné adaptaci a dobrých sociálních vztazích.

Rovný a široký řádek je obrazem cílevědomosti, sebekázně, vyrovnanosti a psychické zatížitelnosti pisatelky. Má smysl pro formu, životní styl, společenský takt, vyrovnanost, pečlivost a smysl pro estetické cítění a formu. Zachovává si odstup a sebeovládání.

Obrázek 16: Rukopis 15 - muž, 42 let, automechanik

Zdroj: autorka práce, 2016

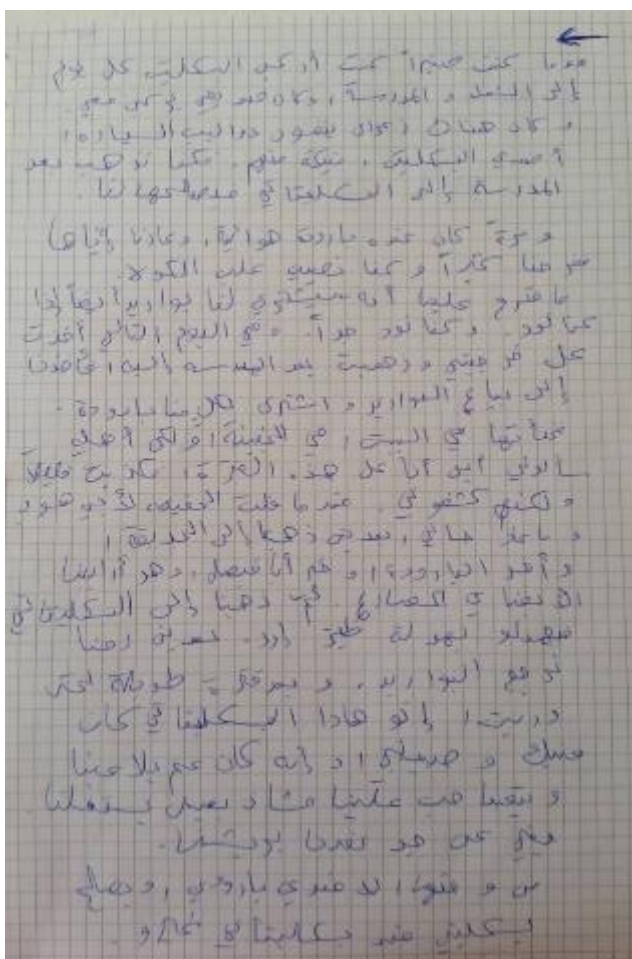
Vyrovnaný písmový obraz s širšími mezislovními mezerami a kolmým sklonem, vypovídá o duševní stabilitě s introvertními sklony, samostatnosti, zodpovědnosti a smyslem pro povinnost.

Rovné řádky postupně se zužující hovoří o stabilním a pevném výkonu a snaze každou práci dokončit.

Pisatel je vyrovnaný a cílevědomý se známkou nekonvenčnosti.

Krátké a jednoduché koncové tahy poukazují na smysl pro takt a věčnost.

Obrázek 17: Rukopis 16 - muž, 34 let, lékař

Zdroj: autorka práce, 2016

Arabské písmo používá jiné tvary písma, a především je psané zprava doleva. Zajímavostí jsou shodné grafologické znaky tohoto pisatele v textu psaném v češtině. Je to zejména stejně napsaný počáteční okraj, v češtině levý, v arabštině pravý. Pokud tedy zrcadlově otočíme i význam, je to znak lidí, kteří se ponoří do úkolu a při jeho plnění zapomenou na okolní svět. Může to být netrpělivost, nebo také vnitřní psychické napětí. Rozházené řádky mohou ukazovat na střídání nálad a potřebu změny.

Každý zde analyzovaný rukopis byl napsán ve prospěch této práce. Jejich autoři s plným zobrazením svého rukopisu souhlasili a jsou si vědomi jejich prezentací, v této bakalářské práci.

7.8 Zhodnocení výsledků výzkumu

Jednotlivé rukopisy byly grafologicky rozebrány pomocí navržené metody. Každý z nich byl popsán a byly vyhodnoceny vlastnosti vypovídající o pracovní morálce, profesních předpokladech a schopnosti začlenění se do kolektivu na pracovišti. Do této analýzy byly vybrány znaky, podle kterých lze nejlépe zhodnotit pracovní stránku osobnosti pisatele. Analýza je aplikovatelná na různé profesní obory, převážně vyššího a středního managementu. Lze jí hodnotit i písmo, která nejsou psaná v českém jazyce, zde se hodnotí jen některé aspekty vyplývající z rozložení textu. Jednotlivé analýzy se zde uvedenými rukopisy mohou být návodem pro personalisty a lze je využít jako doplňkovou metodu přijímacího řízení.

Vzorový model výběrového řízení s využitím grafologie:

- výběr uchazečů podle profesních životopisů a doložených dokladů, pozvání k pohovoru vybraných uchazečů,
- pohovor vedený podle obsazované pozice: první kolo výběrového řízení, z kterého vychází poznání, zda bude uchazeč vhodný pro konkrétní místo,
- praktické zkoušky: podle požadovaných dovedností, např. jazyková zkouška, zkouška úrovně počítačových znalostí,
- grafologický rozbor rukopisu: metoda, která diagnostikuje osobnost pisatele v nejširším rozsahu, proto by měla být použita jako poslední metoda pro uchazeče v nejužším kole výběrového řízení,
- výběr vhodného kandidáta a jeho přijetí na požadovanou pozici.

Shrnutí: tato část práce analyzovala rukopisy podle vytvořené metodiky vhodné k použití pro personální grafologický rozbor využitelný v procesu výběru pracovníků. Na základě zde uvedené metodiky lze z písma analyzovat pracovní postoje, jako je dodržování pravidel, vztah k okolí, strategie chování, ochota učit se nové, myšlení a uvažování i duševní obraz uchazeče o pracovní pozici při výběrovém řízení.

8 DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM

Tato kapitola prezentuje průběh a výsledky dotazníkového šetření, jehož prostřednictvím autorka práce zjišťovala názory veřejnosti na obecné povědomí o grafologii, na průběh a formy absolvovaných přijímacích řízeních a možné využití grafologického rozboru v procesu výběru pracovníků. Odpovědi u každé otázky jsou zpracovány do grafu, tabulky a zhodnoceny slovním rozbohem. Poslední kapitolou této části práce je zhodnocení hypotéz. Výsledky tvrzení vyplynuly z otázek dotazníku. Celé znění dotazníku, v podobě předkládané respondentům, je vloženo v přílohách této práce.

8.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit:

1. názor na možnost využití grafologického rozboru rukopisu v procesu výběru zaměstnanců,
2. které z metod přijímacího řízení absolvovali a které by upřednostnili nebo zamítli pracovníci, kteří přijímací řízení absolvovali.

8.2 Výzkumný vzorek

Dotazníkový průzkum v rámci praktické části práce byl prováděn pomocí online dotazníku umístěného na webových stránkách survio.com. V dotazníkovém šetření odpovídali respondenti oslovení autorkou práce, aby se vyjádřili k otázkám grafologie a podělili se svými zkušenostmi s průběhem přijímacího řízení, na jehož základě byli přijati na současnou pracovní pozici. Z celkového počtu oslovených osmdesáti respondentů, ve shodném poměru mužů a žen,

bylo odesláno padesát šest odpovědí. V procentuálním vyjádření je to sedmdesát procent zúčastněných respondentů.

8.3 Metoda výzkumu

Metodou výzkumu je dotazník uložený na internetových stránkách survio.com. Odkaz na dotazník s žádostí o jeho vyplnění byl rozeslán respondentům, kteří projeví zájem o jeho vyplnění. Metoda dotazníku je ve výzkumu považována za nejobjektivnější a nejrozšířenější metodu. Otázky v dotazníku jsou koncipovány jako volné, pro vyjádření vlastního názoru respondenta, nebo s danými odpověďmi a možností označení předložené odpovědi. Validita průzkumu je zajištěna anonymní formou dotazníku tak, aby se každý respondent mohl vyjádřit podle svého vlastního názoru.

Hypotézy

1. V širokém podvědomí veřejnosti není grafologie schopná poskytnout validní důkaz své vypovídající hodnoty o osobnosti jedince.
2. Kandidáti při výběrových řízeních nepovažují rozbor svého písma za objektivní metodu.
3. Většina lidí se domnívá, že grafologický rozbor je použitelná metoda výběrového řízení pouze pro manažerské pozice.

Pro splnění cíle této práce byla použita kvantitativní metoda dotazníkového šetření. Tato technika zajistila v daném termínu největší množství respondentů. Otázky v dotazníku byly stanoveny tak, aby bylo dbáno na jeho anonymitu.

8.4 Průběh výzkumu

Provedený výzkum – dotazník ke zvoleným hypotézám měl tři etapy:

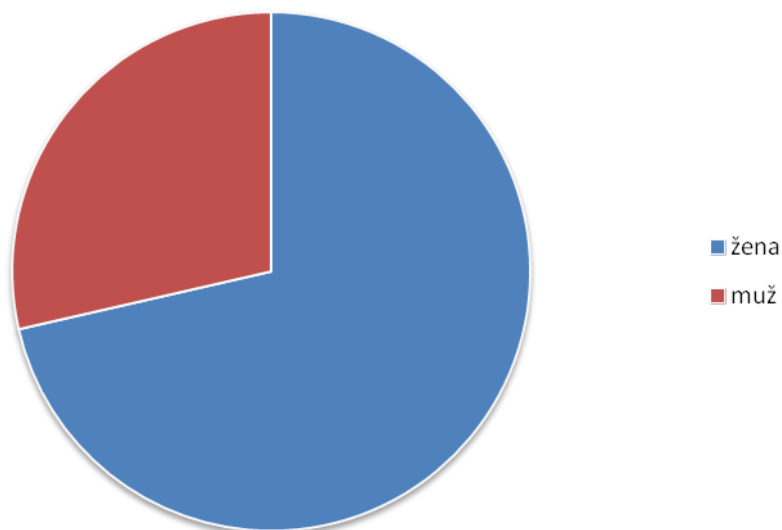
1. Přípravná etapa – stanovení hypotéz a s nimi souvisejících otázek. Tato etapa probíhala v prosinci 2016 a v lednu 2017.
2. Etapa realizace – probíhal sběr dat od respondentů pomocí dotazníku v období od 21. - 31. ledna 2017.
3. Závěrečná etapa – zpracování dotazníkových otázek do grafů, tabulek a jejich popis v období 1. - 7. února 2017.

8.5 Vyhodnocení výsledků výzkumu

V rámci průzkumu byla data nashromážděná z dotazníků zpracována do grafů a tabulek s množstevním a procentuálním vyjádřením responzí. Volné odpovědi byly zpracovány do jednotlivých oborových skupin tak, aby bylo možné srovnat názory respondentů na danou problematiku.

1. Pohlaví respondentů

Graf 1: Poměr mužů a žen

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 2: Poměr mužů a žen

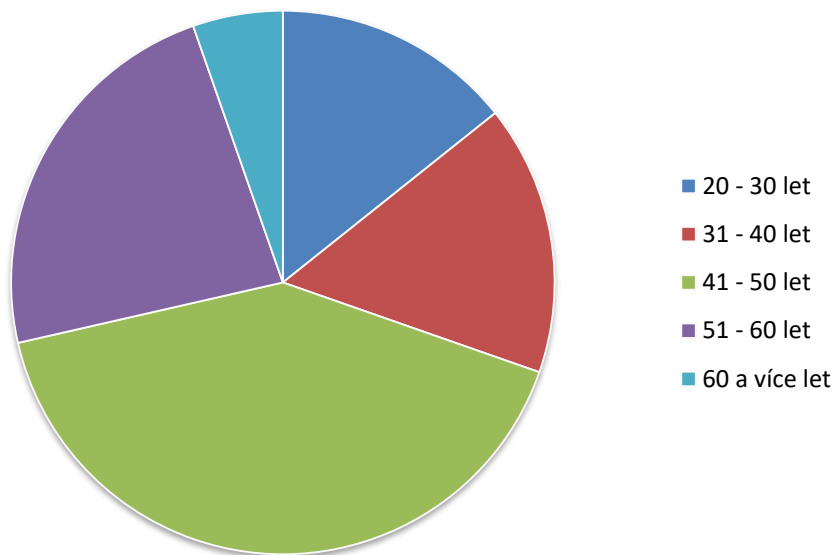
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
muž	16	29
žena	40	71

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledku ukazujícího poměr odpovídajících mužů a žen vyplynulo, že o otázky související s grafologií, mají větší zájem ženy než muži. Žen z celkového počtu dotazovaných, odpovědělo čtyřicet, tj. 71%. Mužů odpovídalo šestnáct tj. 29%.

2. Věk respondentů

Graf 2: Věk respondentů

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 3: Věk respondentů

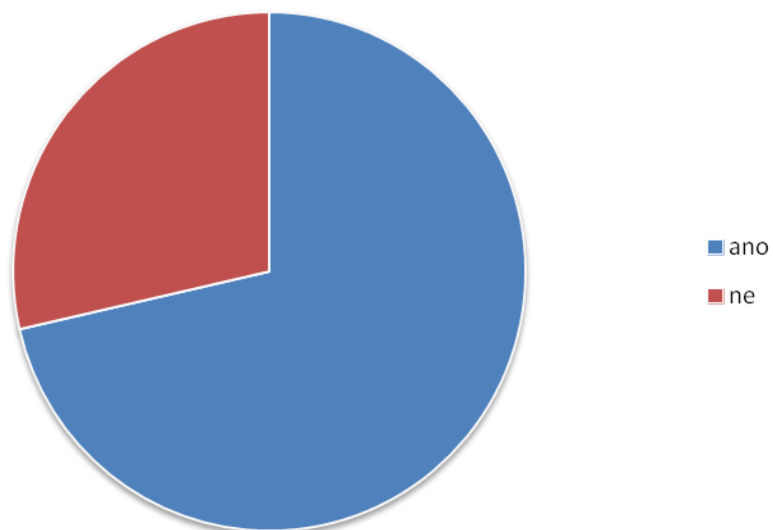
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
20–30 let	8	14
31–40 let	9	16
41–50 let	23	41
51–60 let	13	23
60 a více let	3	6

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Rozdělení věku bylo stanoveno do pěti kategorií. Nejvíce zastoupenou je kategorie od 41 do 50 let, s 41% z celkového počtu. Následuje kategorie od 51 do 60 let s celkovým podílem 23%, poté kategorie 31 až 40 let s 16 procenty a kategorie 20 až 30 let s podílem 14%. Dotazník zodpověděli i tři respondenti starší šedesáti let, tj. 6% dotazovaných. Z výsledků výzkumu je možné usuzovat na zájem o grafologii ve středním věku respondentů, kdy lidé začínají hledat nové oblasti zájmů.

3. Znalost grafologie

Graf 3: Znalost grafologie

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 4: Znalost grafologie

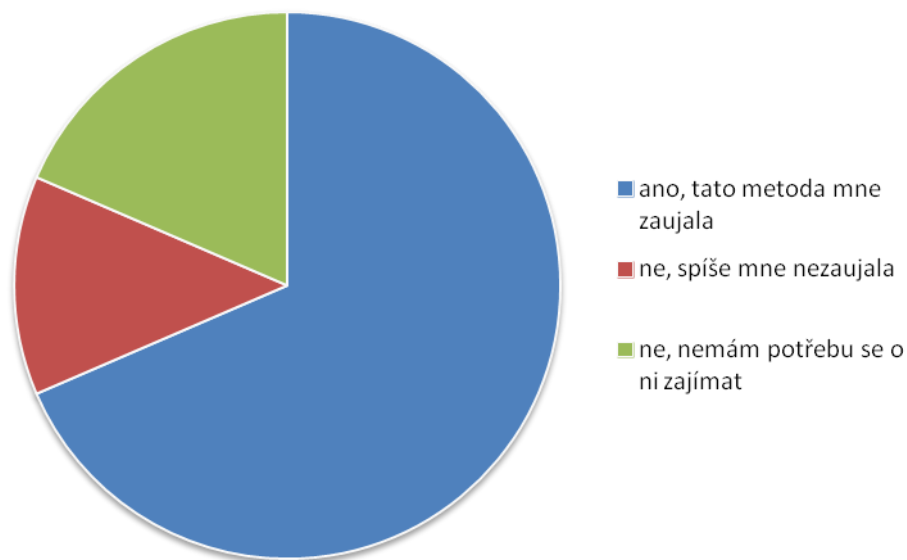
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	40	71
ne	16	29

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že s grafologií se setkala 71%. Tento procentuální poměr přesně koresponduje s otázkou číslo 1, což může potvrzovat domněnku, že tato věda je zajímavá spíše pro ženy.

4. Zájem o metodu poznání rukopisu

Graf 4: Zájem o metodu poznání rukopisu

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 5: Zájem o metodu poznání rukopisu

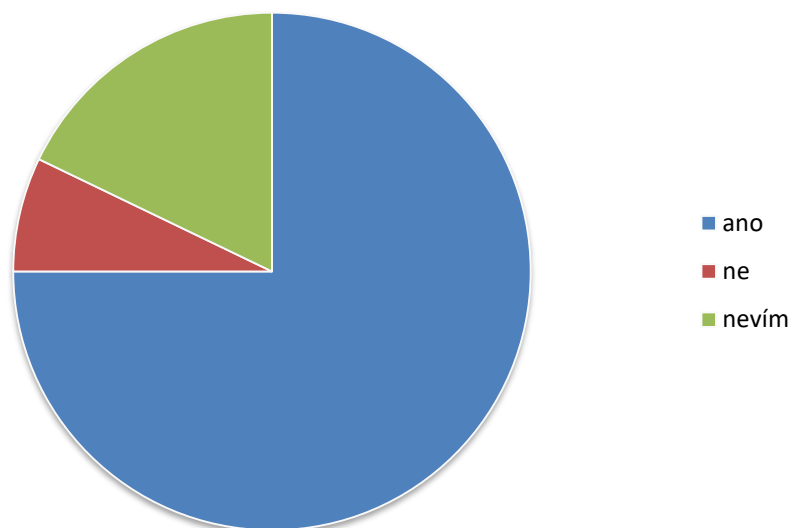
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano, tato metoda mne zaujala	39	70
ne, spíše mne nezaujala	7	12
ne, nemám potřebu se o ni zajímat	10	18

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Výzkum dokazuje zájem o metodu poznání rukopisu. Tento hodnotící styl písma zaujal 70% respondentů, 12% zhodnotilo tuto metodu jako spíše nezajímavou a 18% odpovědí zaujalo odmítavé stanovisko k poznání hodnocení rukopisů.

5. Grafologie jako věda

Graf 5: Grafologie jako věda

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 6: Grafologie jako věda

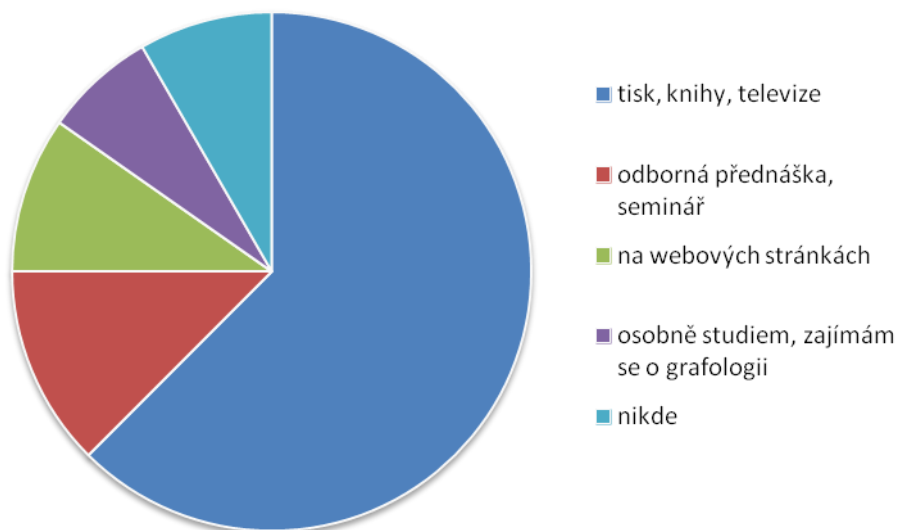
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	42	75
ne	4	7
nevím	10	18

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Výzkumem bylo zjištěno, že za vědu je grafologie považována 75% respondentů, 7%, by ji mezi vědecké disciplíny nezařadilo a 18% odpovídajících tuto otázku zodpovědět nedokázalo.

6. Zdroj poznání grafologie

Graf 6: Zdroj poznání grafologie

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 7: Zdroj poznání grafologie

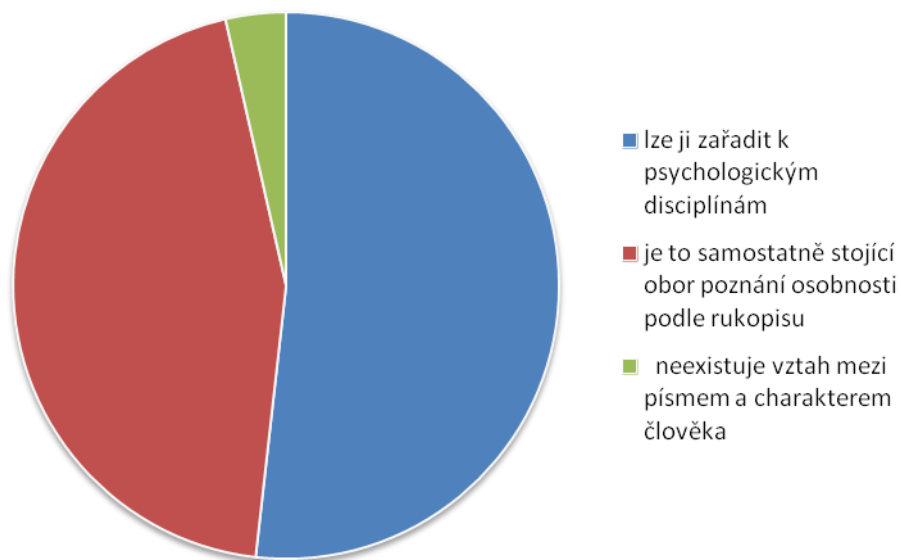
Možnosti odpovědí-lze označit více odpovědí	Responzí	Podíl %
tisk, knihy, televize	45	62
odborná přednáška, seminář	9	13
na webových stránkách	7	10
osobně studiem, zajímám se o grafologii	5	7
nikde	6	8

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Ze získaných výsledků výzkumu vyplynuly sedmdesát dvě odpovědi týkajících se zdroje poznání grafologie, 62% respondentů se s grafologií setkalo prostřednictvím tisku, televize a knih. Ve 13% případů uvedlo jako zdroj seznámení odbornou přednášku a seminář, na webových stránkách si ji vyhledalo 10% procent, osobní zkušenost s grafologií má 7% odpovídajících, 8% se s ní nesetkalo.

7. Psychologický obraz grafologie

Graf 7: Psychologický obraz grafologie

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 8: Psychologický obraz grafologie

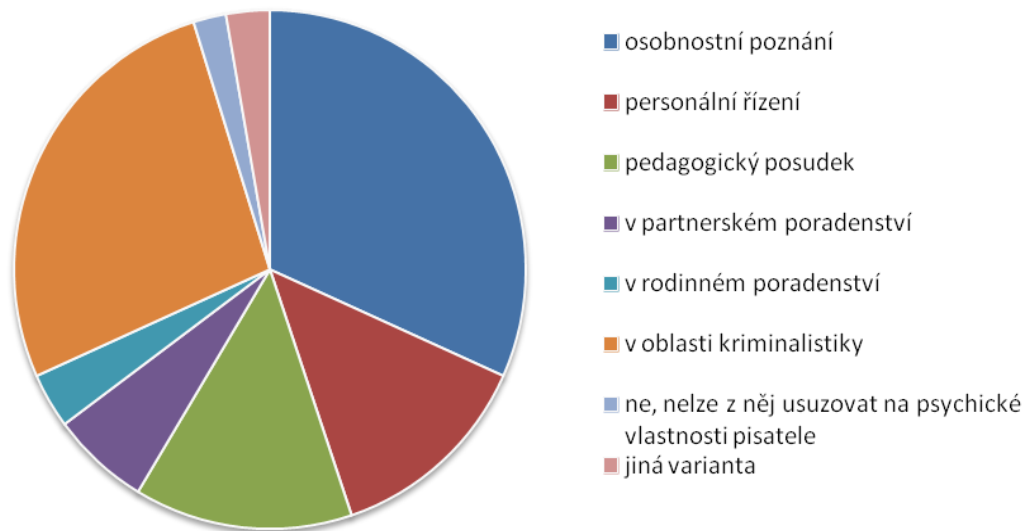
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
lze ji zařadit k psychologickým disciplínám	29	52
je to samostatně stojící obor poznání osobnosti podle rukopisu	25	47
neexistuje vztah mezi písmem a charakterem člověka	2	1

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Výzkumem byl doložen téměř stejný podíl názoru na náhled na grafologii jako psychologickou disciplínu i jako na samostatně stojící obor. K psychologickým disciplínám byla přiřazena 52% respondenty, 47% ji vidí jako samostatně stojící obor a dva odpovídající, tj. 1% uvedlo, že neexistuje vztah mezi písmem a charakterem osobnosti.

8. Možnost využití grafologie v různých oblastech

Graf 8: Možnost využití grafologie v různých oblastech.

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 9: Možnost využití grafologie v různých oblastech.

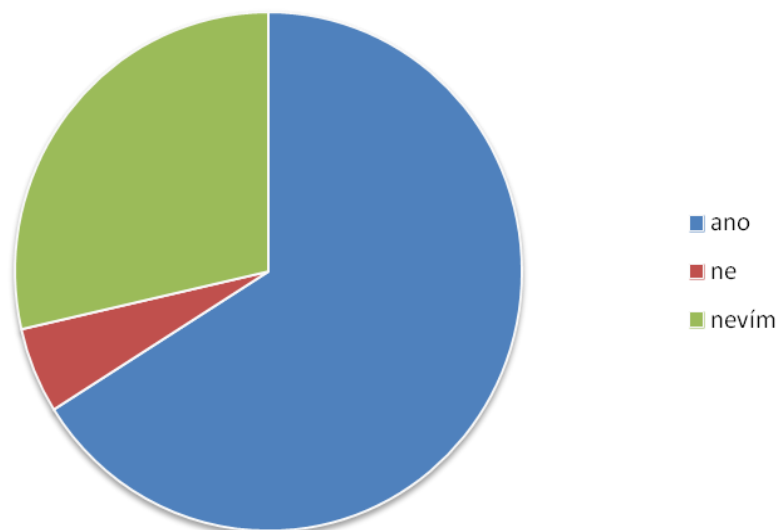
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
osobnostní poznání	46	32
personální řízení	19	13
pedagogický posudek	20	14
v partnerském poradenství	9	6
v rodinném poradenství	5	3
v oblasti kriminalistiky	39	27
ne, nelze z něj usuzovat na psychické vlastnosti pisatele	3	2
jiná varianta	4	3

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Na výsledku výzkumu se v oblasti použitelnosti grafologie podílelo jedno sto čtyřicet pět odpovědí pro šest různých oblastí grafologie. Dalšími dvěma odpověďmi mohl být vyjádřen opačný názor, že z něj nelze vyvodit psychické vlastnosti pisatele, nebo označit odpověď „jiná varianta“. Oblastí s největší vypovídající hodnotou bylo označeno osobnostní poznání a to 31% z celkového počtu odpovědí, 13% respondentů dále označilo personální řízení, 14% pedagogický posudek, v partnerském poradenství by byl validní pro 6% respondentů, pro rodinné poradenství jsou 3% respondentů. Druhý nejvyšší počet, a to 27%, je pro využití v oblasti kriminalistiky a pro 2% není GR obrazem psychických vlastností osobnosti. Ve volných odpovědích se pro všechny uvedené oblasti vyslovili tři dotazovaní a psychologii uvedl jeden respondent. V této otázce je zajímavé, že oblast kriminalistiky je druhou nejvíce uváděnou oblastí pro vypovídající hodnotu GR. Proti pedagogickému posudku a personálnímu rozboru byl označen dvojnásobným počtem odpovědí. Šlo by tak říct, že grafologie je podle respondentů tohoto dotazníku, pro objasnění zločinu vypovídající více než pedagogické a personální hodnocení.

9. Možnost zpracování grafologického rozboru

Graf 9: Možnost zpracování grafologického rozboru

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 10: Možnost zpracování grafologického rozboru

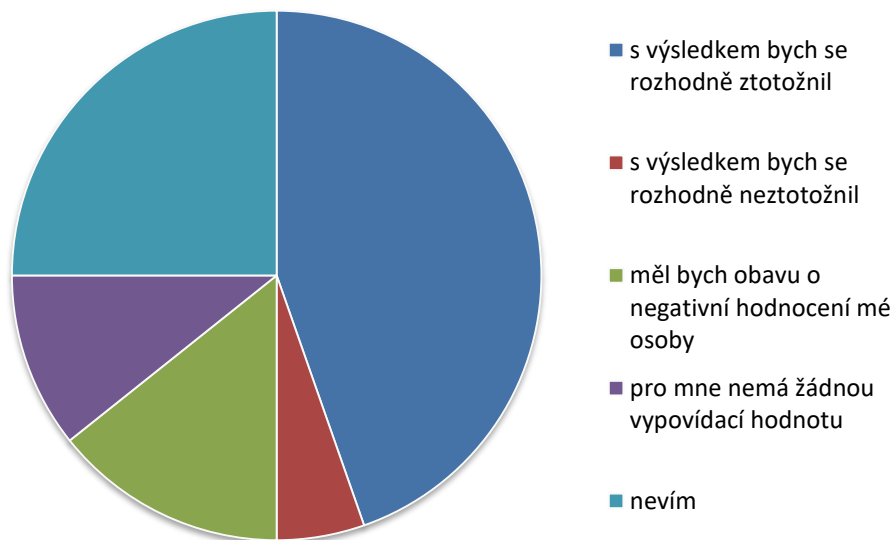
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	37	66
ne	3	6
nevím	16	28

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že GR vlastního rukopisu by si nechalo zpracovat 66% respondentů. Zcela by jej odmítlo 6% respondentů a 28% označilo odpověď nevím.

10. Význam grafologického posudku pro klienta

Graf 10: Význam grafologického posudku pro klienta

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 11: Význam grafologického posudku pro klienta

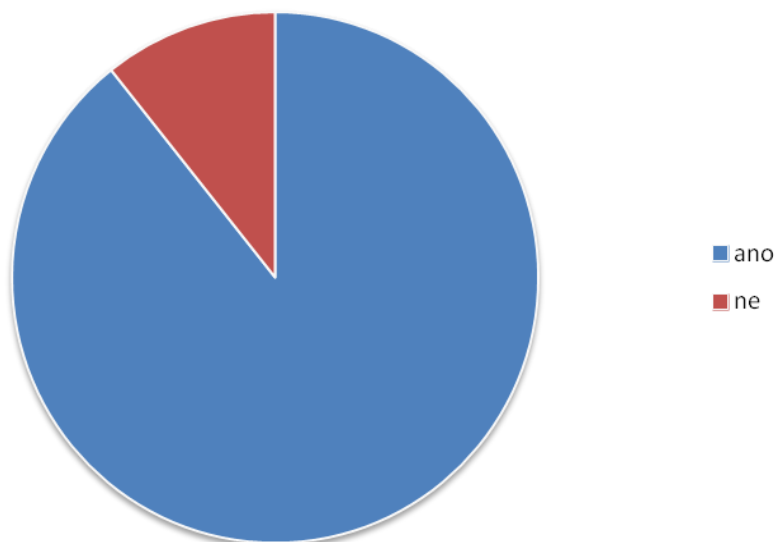
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
s výsledkem bych se rozhodně ztotožnil	25	45
s výsledkem bych se spíše neztotožnil	3	5
měl bych obavu o negativní hodnocení mé osoby	8	14
pro mne nemá žádnou vypovídací hodnotu	6	11
nevím	14	25

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Podle výsledků výzkumu by se rozbořem svého písma ztotožnilo 45% respondentů, obavy o negativní hodnocení z něj má 14%, spíše by se neztotožnilo 5 procent, pro 11% odpovídajících nemá GR vypovídající hodnotu a 25% označilo odpověď nevím.

11. Možnost studia grafologie

Graf 11: Možnost studia grafologie

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 12: Možnost studia grafologie

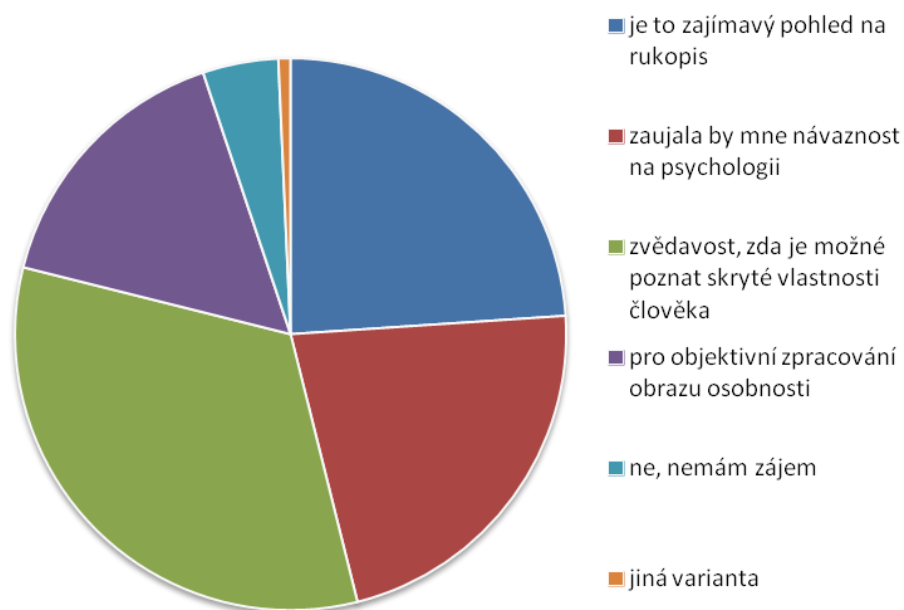
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	6	11
ne	50	89

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Výzkum ukázal na zájem o studium grafologie u 11% respondentů a o jejím studiu neuvažuje 89% respondentů.

12. Důvod případného studia grafologie

Graf 12: Důvod případného studia grafologie

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 13: Důvod případného studia grafologie

Možnosti odpovědí – lze označit více variant	Responzí	Podíl %
je to zajímavý pohled na rukopis	27	25
zaujala by mne návaznost na psychologii	25	22
zvědavost, zda je možné poznat skryté vlastnosti člověka	37	33
pro objektivní zpracování obrazu osobnosti	18	16
ne, nemám zájem	5	4
jiná varianta	0	0

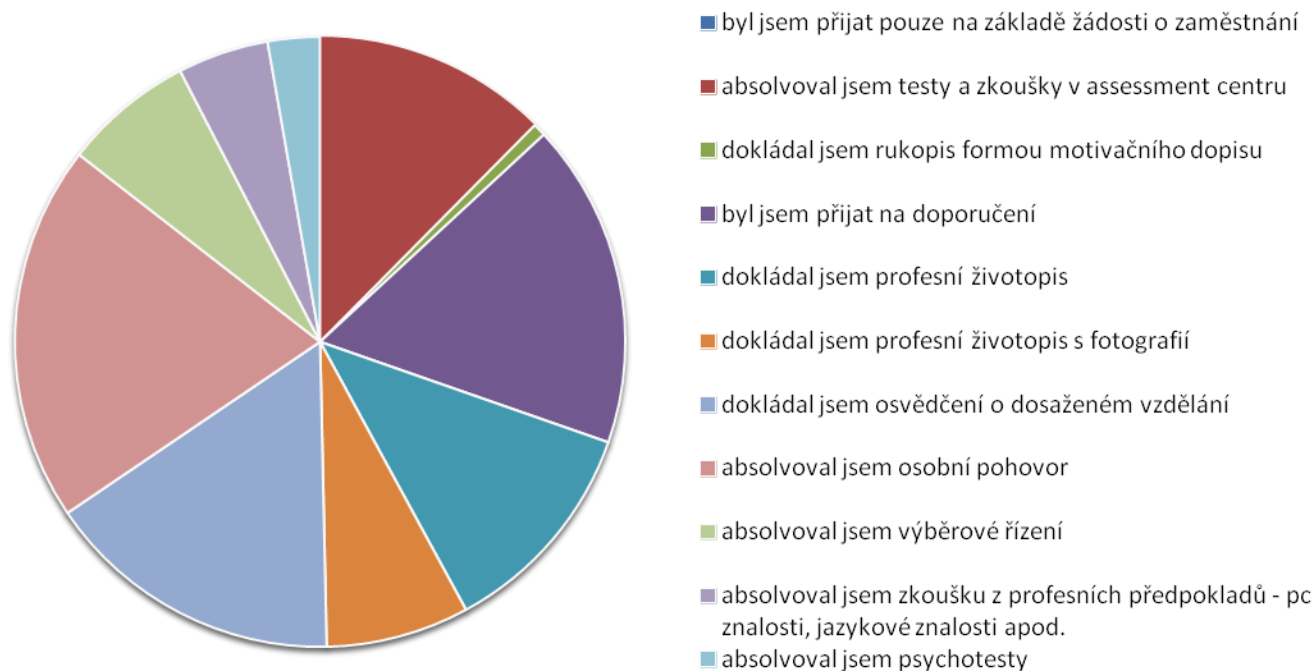
Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Zhodnocení: Z celkového počtu jedno sto dvanácti odpovědí na otázku důvodu případného studia grafologie, byla v 33% označena zvědavost na poznání skrytých vlastností člověka,

pro 25% respondentů je to zajímavý pohled na rukopis, 22% responzí je pro návaznost na psychologii, pro 16% respondentů je výsledkem objektivní zpracování obrazu osobnosti a 4% respondentů studium grafologie zamítlo.

13. Podmínky přijetí k současnému pracovnímu místu

Graf 13: Podmínky přijetí k současnému pracovnímu místu

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 14: Podmínky přijetí k současnému pracovnímu místu

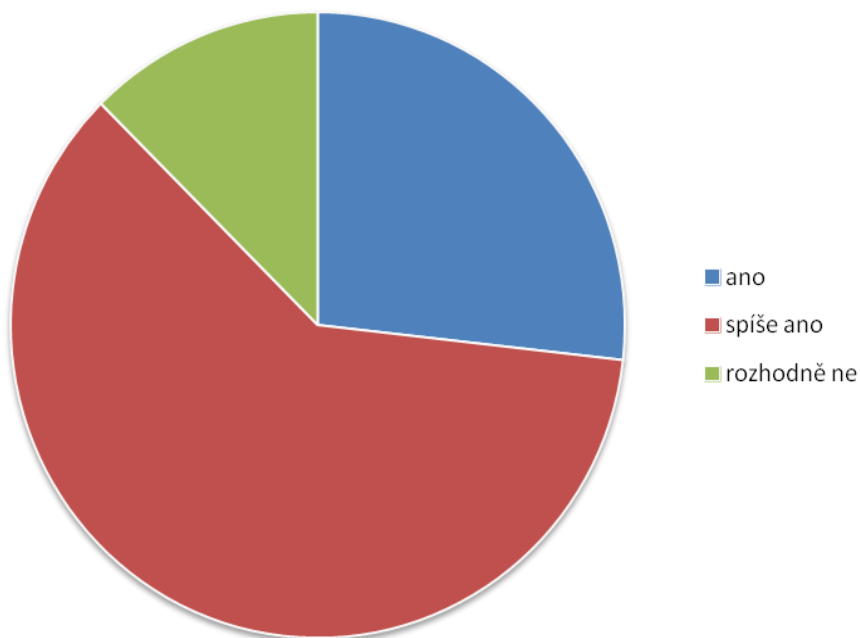
Možnosti odpovědí – lze označit více odpovědí	Responzí	Podíl %
byl jsem přijat pouze na základě žádosti o zaměstnání	18	32
absolvoval jsem testy a zkoušky v assessment centru	0	0
dokládal jsem rukopis formou motivačního dopisu	1	2
byl jsem přijat na doporučení	25	45
dokládal jsem profesní životopis	17	30
dokládal jsem profesní životopis s fotografií	11	20
dokládal jsem osvědčení o dosaženém vzdělání	23	41
absolvoval jsem osobní pohovor	29	52
absolvoval jsem výběrové řízení	10	18
absolvoval jsem zkoušku z profesních předpokladů – počítačové znalosti, jazykové znalosti apod.	7	13
absolvoval jsem psychotesty	4	7

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Předmětem výzkumu této otázky, bylo zjištění podmínek, za jakých byli respondenti přijati na současné pracovní místo. Výsledkem bylo celkem jedno sto čtyřicet pět odpovědí. Procentuální vyjádření je zhodnoceno poměrem k počtu respondentů, ne z počtu odpovědí. Při přijímacím řízení na současné pracovní místo 52% respondentů absolvovalo osobní pohovor, 45% bylo přijato na základě doporučení, 41% respondentů dokládalo osvědčení o dosaženém vzdělání, 32% bylo přijato pouze na základě žádosti o zaměstnání, 30% dokládalo profesní životopis, 20% předkládalo životopis s fotografií, 18% absolvovalo výběrové řízení, 13% absolvovalo zkoušku z profesních předpokladů, 7% absolvovalo psychotesty, 2% respondentů dokládalo rukopis formou motivačního dopisu a nikdo z respondentů nemá zkušenost s assessment centrem.

14. Souhlas rozbořem rukopisu v rámci přijímacího řízení

Graf 14: Souhlas rozbořem rukopisu

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 15: Souhlas s rozbořem rukopisu

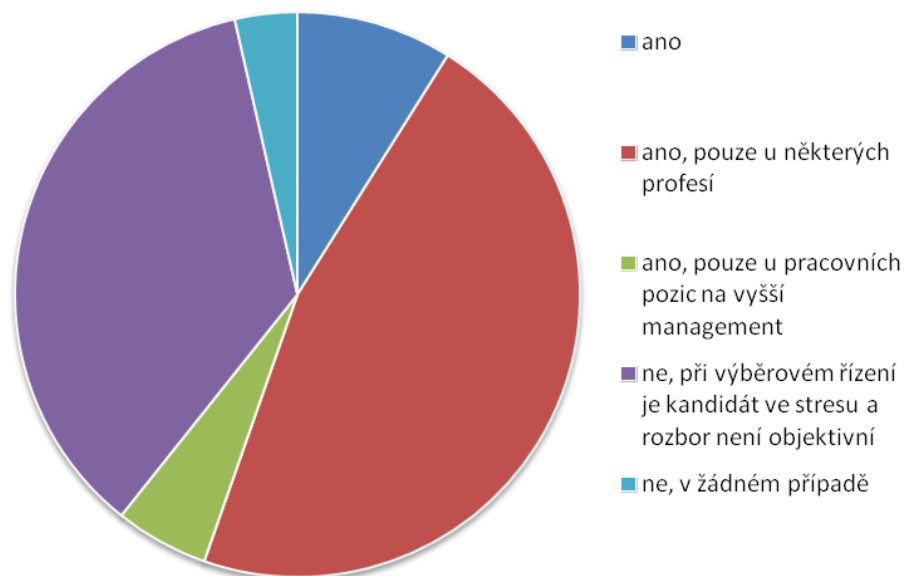
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	15	27
spíše ano	34	61
rozhodně ne	7	12

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že k rozboru rukopisu při přijímacím řízení by 61% respondentů spíše svolilo. Jednoznačně souhlasilo 27% a rozhodně by nesvolilo sedm, tj. 12% z celkového počtu respondentů.

15. Výpovědní hodnota rukopisu při přijímacím řízení

Graf 15: Výpovědní hodnota rukopisu

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 16: Výpovědní hodnota rukopisu

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	5	9
ano, pouze u některých profesí	26	46
ano, pouze u pracovních pozic na vyšší management	3	5
ne, při výběrovém řízení je kandidát ve stresu a rozbor není objektivní	20	36
ne, v žádném případě	2	4

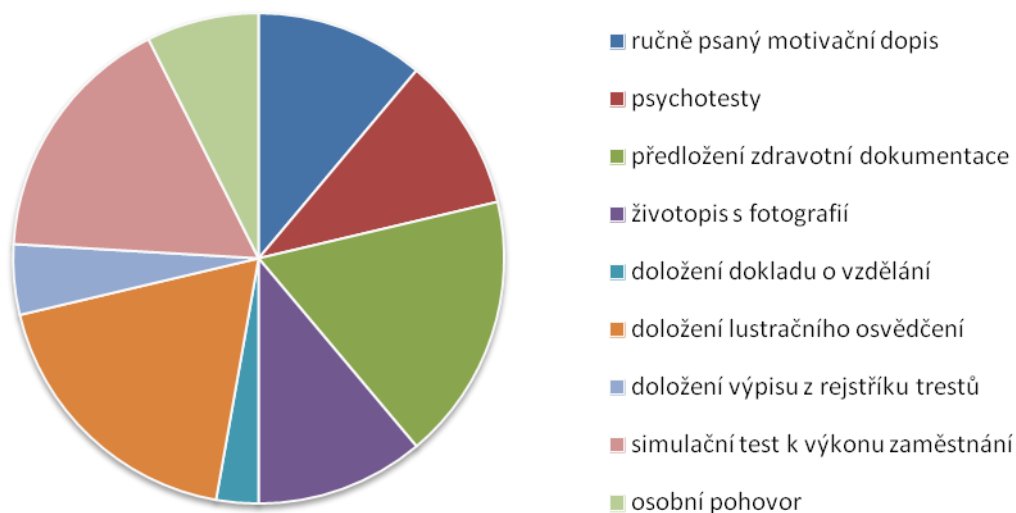
Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Podle výsledků výzkumu rukopis dokazující profesní předpoklady, napsaný během přijímacího řízení, je celkově přijatelný pro 9% respondentů. Jako vhodný pouze pro některé profese

jej označilo 46% odpovídajících. Nevypovídající z důvodu možného stresu kandidáta na pracovní pozici je pro 36 % respondentů. Pro 5% odpovídajících je toto přijatelné pouze pro vyšší management a pro 4%, nemá rozbor zcela vypovídající hodnotu.

16. Nevhodnost metod přijímacího řízení

Graf 16: Nevhodnost metod přijímacího řízení

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 17: Nevhodnost metod přijímacího řízení

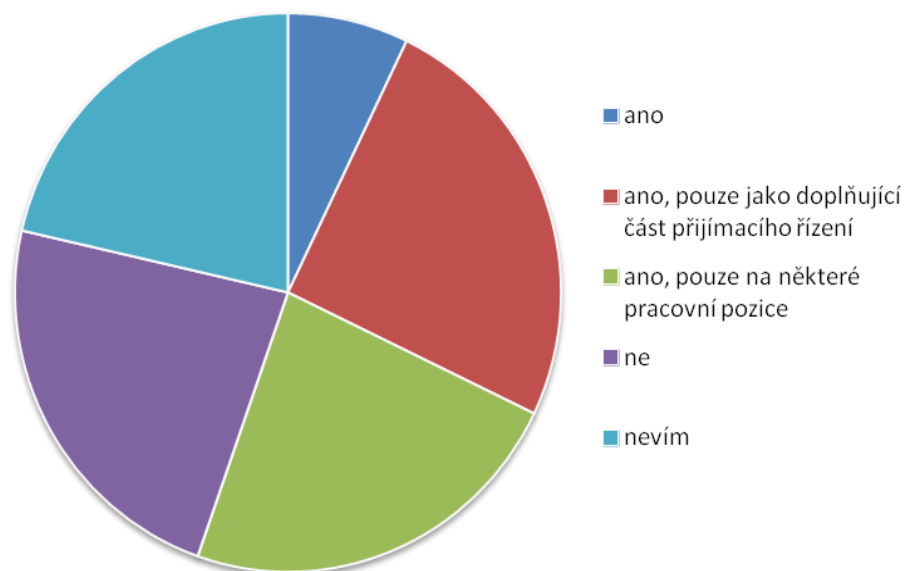
Možnosti odpovědí-lze označit více odpovědí	Responzí	Podíl %
ručně psaný motivační dopis	12	21
psychotesty	11	19
předložení zdravotní dokumentace	19	34
životopis s fotografií	12	21
doložení dokladu o vzdělání	3	5
doložení lustračního osvědčení	20	36
doložení výpisu z rejstříku trestů	5	9
simulační test k výkonu zaměstnání	18	32
osobní pohovor	8	14

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Výsledek výzkumu vyplývá ze sto osmi odpovědí. Je důkazem, že nejméně vhodnou metodou je pro 36% respondentů lustrační osvědčení. Toto je možné i z důvodu největšího počtu respondentů ve věkové kategorii, pro kterou tato podmínka stále platí. Za druhou nevhodnou podmínku je označena zdravotní dokumentace, tato podmínka není vhodná pro 34% respondentů. Další v pořadí jako nevhodná metoda je označen simulační test k výkonu zaměstnání, který je nepřijatelný pro 32% respondentů. Ručně psaný motivační dopis a životopis s fotografií označilo shodně 21% respondentů. Psychotesty jsou nevyhovující pro 19% respondentů a pro 14% není příjemný osobní pohovor. Výpis z rejstříku trestů není vhodné dokládat pro 9% respondentů, 5% z celkového počtu odpovědí nevyhovuje doložení dokladu o vzdělání.

17. Vhodnost grafologického rozboru při výběrovém řízení

Graf 17: Vhodnost grafologického rozboru při výběrovém řízení

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 18: Vhodnost grafologického rozboru při výběrovém řízení

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
ano	4	7
ano, pouze jako doplňující část přijímacího řízení	14	25
ano, pouze na některé pracovní pozice	13	23
ne	13	23
nevím	12	22

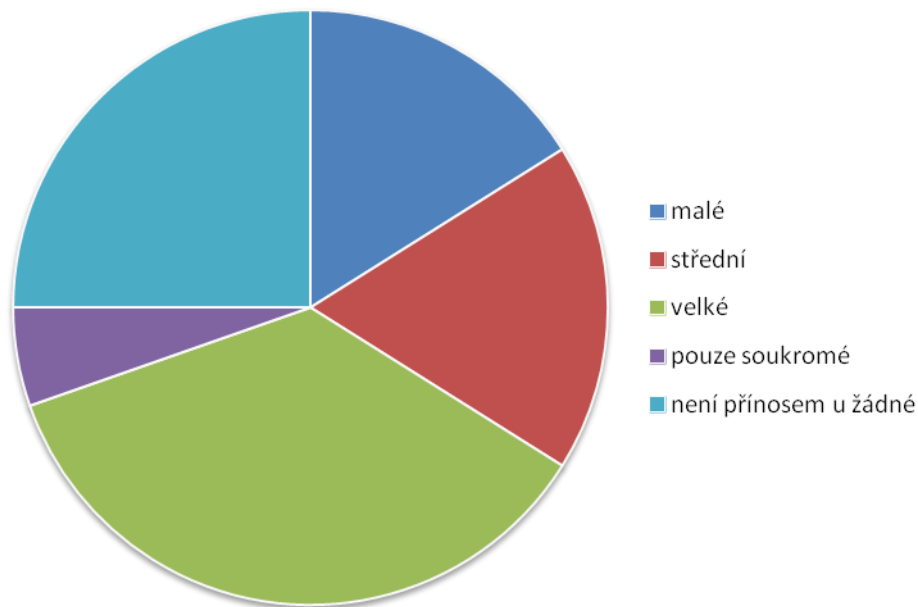
Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledků vyplynulo, že GR za vhodnou metodu přijímacího řízení považuje pouze 7% respondentů, ale jako doplňující část přijímacího řízení by s ním souhlasilo

25% respondentů. Pouze na některé pracovní pozice by vhodnost GR přijalo 23% respondentů, stejný počet dotazovaných tuto možnost zamítnul a 22% respondentů zadalo odpověď nevím.

18. Použití grafologického rozboru u organizací podle jejich velikosti

Graf 18: Použití grafologického rozboru u organizací podle jejich velikosti

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 19: Použití grafologického rozboru u organizací podle jejich velikosti

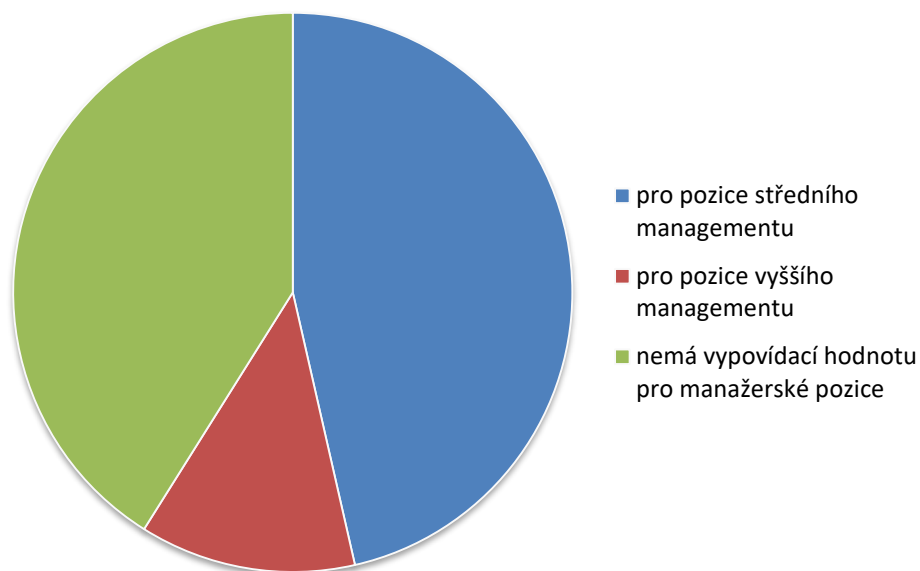
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
malé	9	16
střední	10	18
velké	20	36
pouze soukromé	3	5
není přínosem u žádné	14	25

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledků průzkumu vyplývá, že za adekvátní formu přijímacího řízení u velkých organizací považuje GR 36% respondentů, u střední firmy tuto domněnku potvrdilo 18% respondentů. U malých by toto hodnocení jako reálné vidělo 16% odpovídajících, pouze u soukromé 5% respondentů a 25% odpovídajících nevidí přínos GR u žádné organizace.

19. Použitelnost grafologického rozboru pro manažerské pozice

Graf 19: Použitelnost grafologického rozboru pro manažerské pozice

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 20: Použitelnost grafologického rozboru pro manažerské pozice

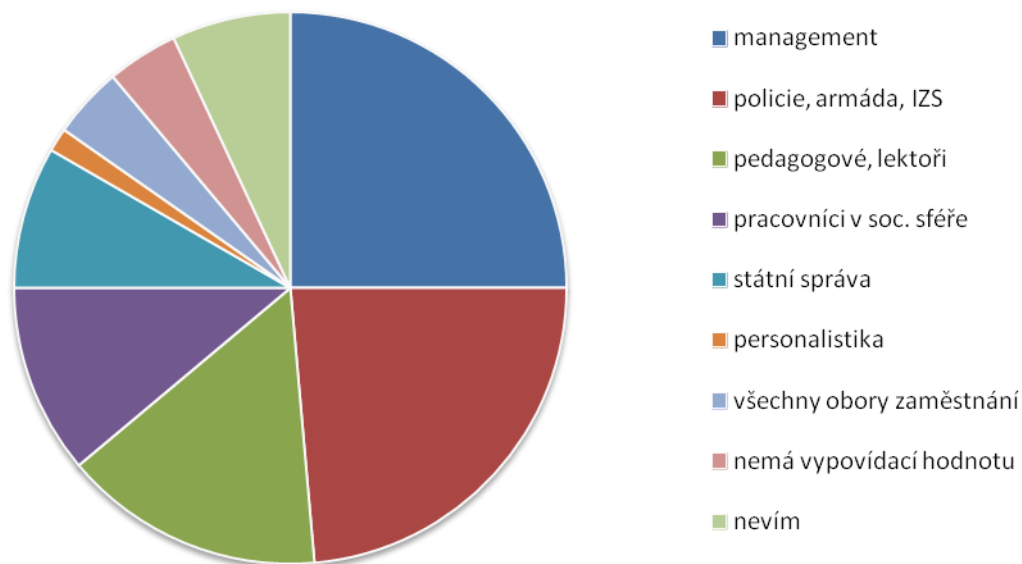
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
pro pozice středního managementu	26	46
pro pozice vyššího managementu	23	41
nemá vypovídací hodnotu pro manažerské pozice	7	13

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Podle výsledků výzkumu označilo GR jako vhodnou metodu přijímacího řízení pro střední management 46% respondentů, na pozice vyššího managementu je vhodná pro 41% responzí a pro 13% respondentů nemá vypovídací hodnotu pro žádné manažerské pozice.

20. Vhodná oblast pro použití grafologického posudku v personalistice

Graf 20: Vhodná oblast pro použití grafologického posudku v personalistice

Zdroj: *Vlastní průzkum*

Tabulka 21: Vhodná oblast pro použití GR v personalistice

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
management	18	25
policie, armáda, IZS	17	24
pedagogové, lektori	11	15
pracovníci v sociální sféře	8	11
státní správa	6	8
personalistika	1	1
všechny obory zaměstnání	3	4
nemá vypovídací hodnotu	3	4
nevím	5	7

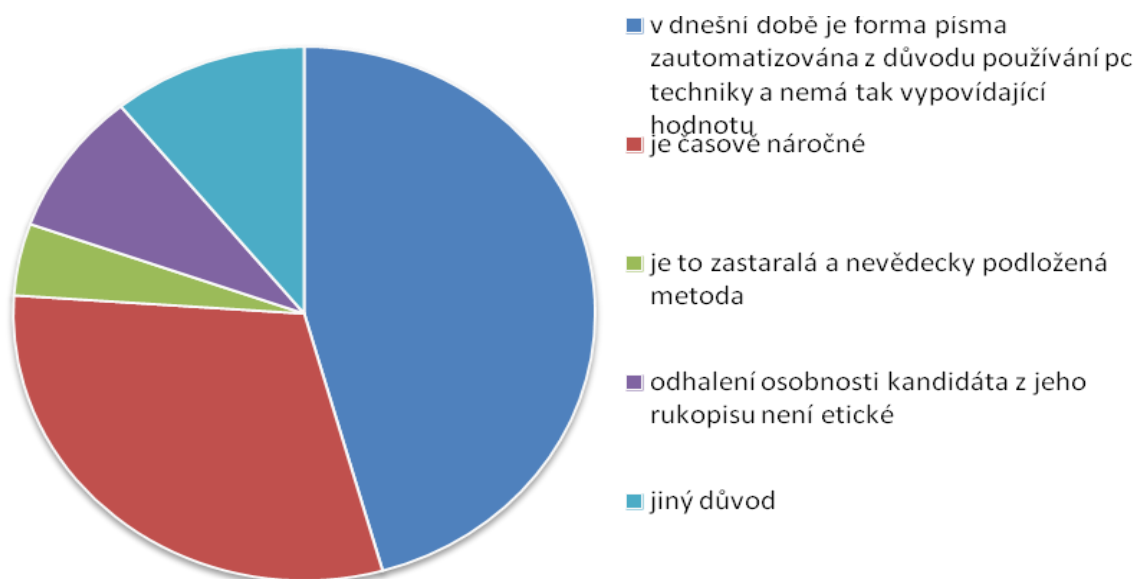
Zdroj: *autorka práce, 2017 (vlastní šetření)*

Výsledek výzkumu je hodnocen z osmdesáti dvou odpovědí. V některých odpovědích bylo vyjmenováno více oborů lidské činnosti. Do jednotlivých kategorií byly rozděleny podle druhu oboru činnosti.

Pro management se vyslovilo 25% respondentů, pro policii, armádu a IZS 24% odpovídajících, z toho nejvíce byli vyjmenováni samotní policisté, a to hned patnáctkrát. Další oblastí, kde by podle mínění respondentů mělo být využíváno grafologického rozboru, je sociální sféra s 11% odpovědí. Ve státní správě by grafologický rozbor přivítalo 8% respondentů. Pro personalistiku se vyslovil jeden respondent, což odpovídá jednomu procentu. Naopak rozbor jako vhodný pro všechny obory zaměstnání označily 4% respondentů. Odpověď, že GR nemá žádnou vypovídací hodnotu, uvedlo 4% respondentů a nevím zapsalo 7% z celkového počtu odpovídajících.

21. Důvody k nevyužívání metody grafologického rozboru v personálním řízení

Graf 21: Důvody k nevyužívání metody GR v personálním řízení

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 22: Důvody k nevyužívání metody GR v personálním řízení

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl %
v dnešní době je forma písma zautomatizována z důvodu používání počítačové techniky a nemá tak vypovídající hodnotu	21	58
je časově náročné	14	39
je to zastaralá a nevědecky podložená metoda	2	6
odhalení osobnosti kandidáta z jeho rukopisu není etické	4	11
jiný důvod – uveďte prosím:	5	14

Zdroj: autorka práce, 2017 (vlastní šetření)

Z výsledku výzkumu negativního hodnocení grafologie vyplynulo, že jako největší důvod její nevhodnosti vidí respondenti v současném ústupu používání písma ve prospěch počítačové techniky. Takto odpovědělo 58% respondentů. Za časově náročnou tuto metodu označilo

39% respondentů, za zastaralou a vědecky nepodloženou ji považuje 6% respondentů, jako neetický je GR označen 11% responzí a pět dotazovaných vypsalo doslovně tyto odpovědi:

1. „Výsledky rozboru rukopisu jsou závislé na posuzovateli, proto nelze zajistit jejich konzistentnost.“
2. „Z osobních postřehů – píšu podle nálady. Někdy tiskacím, někdy psacím, hezky i hnusně.“
3. „Pisatel může vlivem stresu nebo naopak díky včasné přípravě pozměnit rukopis.“
4. „Nejsou lidi, firmy jsou rádi za člověka se zdravýma rukama a s něčím v hlavě.“
5. „Z ručně vyplněného dotazníku lze ledacos vyčíst.“

Z odpovědí jde znát lehká ironie, s kterou ke grafologii a GR jako validní metodě pro přijímací řízení respondenti přistupují. Zřejmě to vyplývá z neznalosti a obecném povědomí, že grafologie je šarlatánskou metodou, vhodnou k zařazení ke kartářům a chiromantii (čtení z ruky). Jak ale potvrdila zpětná vazba autorce práce na zpracované rukopisy, i ten největší skeptik uznal, že nejedna vlastnost a zobrazení jeho charakteru podle rozboru písma je správné a má vypovídací hodnotu. K rozborům je ale nutné přistupovat zodpovědně a věnovat jim patřičný čas a prostor. Tak jak již bylo v této práci řečeno, návod zde uvedený je pouze přehledem několika určujících znaků v písmu, jejichž význam může přispět k úspěšnému výsledku personálního řízení.

8.6 Zhodnocení výsledků výzkumu

Hypotéza č. 1: V širokém podvědomí veřejnosti není grafologie schopná poskytnout validní důkaz své vypovídající hodnoty o osobnosti jedince.

Tato hypotéza se průzkumem nepotvrdila. Grafologii jako vědu přijímá větší část populace ze zúčastněných respondentů. Jak vyplývá z výsledků výzkumu v osmé otázce dotazníkového šetření, pro její vypovídací hodnotu v různých oblastech osobnostní charakteristiky ji kladně ohodnotilo 95% respondentů. Pro osobnostní poznání pomocí grafologie se vyslovilo 32% respondentů, pro pedagogické, partnerské a rodinné poradenství je vhodná pro 23% respondentů. S grafologií se setkalo 71% respondentů a za vědu ji považuje 75% respondentů. S výsledkem grafologického rozboru se ztotožní 50% respondentů.

Hypotéza č. 2: Kandidáti při výběrových řízeních nepovažují rozbor svého písma za objektivní metodu.

Tato hypotéza se nepotvrdila. Na otázku ohledně svolení s rozbořem rukopisu 88% dotazovaných odpovědělo, že ano a spíše ano. Rozbor rukopisu je tedy pro ně přijatelnou metodou. Vypovídající hodnotu má rukopis na různé pracovní pozice pro 60% respondentů.

Hypotéza č. 3: Většina lidí se domnívá, že grafologický rozbor je použitelná metoda výběrového řízení pouze pro manažerské pozice.

Tato hypotéza se potvrdila. Tato hypotéza se potvrdila, i když s rozdílem jednoho procenta (25 a 24), jako další v pořadí byla tato možnost vybrána pro přijímací řízení k ozbrojeným složkám. Další profesí, a to s patnácti procenty, byli zapsáni pedagogové a lektoři. Pro 11% respondentů je vhodná pro výběrové řízení v sociální sféře a ve státní správě jen pro 8%. Jak vyplynulo z další otázky, pouze 7% respondentů tuto metodu pro výběrové řízení na manažerské pozice vidí jako nepoužitelnou.

8.7 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Cílem této části práce je výzkum možnosti využití grafologického rozboru v procesu výběru pracovníků i analýza stávajícího postupu přijímacích personálních řízení. Z otázek v dotazníkovém šetření vyplynulo, že postupy při přijímání zaměstnanců mají různá kritéria. Zřejmě se v něm odráží současný nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců na trhu práce. Pouze na základě žádosti o zaměstnání bylo do pracovního poměru přijato 32% respondentů a na doporučení 45%. Osobního pohovoru se zúčastnilo pouze 52% z odpovídajících a profesní životopis dokládalo jen 30% respondentů. Podle rozložení profesní oblasti, kam byl dotazník směřován, jsou tato čísla spíše v rovině pod úrovní relevantního přijímacího řízení.

Tento výsledek je možné vysvětlit místem pobytu autorky práce a rozesláním dotazníku i v jejím okolí. Šluknovský výběžek není pro trh práce atraktivní oblastí, a pokud je někdo jazykově alespoň trochu vybaven, odchází za prací do blízkého Německa, za lepšími platovými podmínkami. Není zde výjimkou odliv pracovních sil ve prospěch hlavního města nebo průmyslových oblastí Středočeského kraje, minimálně díky dobré dopravní dostupnosti do nedalekého Libereckého kraje. Personální řízení se v této situaci zužuje spíše na řízení pouze přijímací než řízení výběrové.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo obhájit využití grafologie v procesu výběru pracovníků. Metodou výzkumu bylo zpracování personálních grafologických posudků na základě navržené metodiky a dotazník zjišťující názor veřejnosti na relevantnost této metody.

V teoretické části práce jsou popsány metody přijímacího řízení, které vycházejí ze zásad managementu a řízení lidských zdrojů. Další kapitola práce seznamuje s grafologií, jejím vznikem i historií. Pro vysvětlení metody grafologického rozboru, jsou popsány komplexní dojmové znaky a měřitelné popsatelné znaky v písmu. Díky těmto projektivním metodám, lze vyvodit jednotlivé charakteristické znaky ke zjištění profilu osobnosti pro personální rozbor rukopisu.

Práce splnila svůj cíl, v praktické části práce byla vytvořena metodika na posouzení písma pro grafologický rozbor osobnosti pisatele v personálním řízení a dotazníkem byl potvrzen kladný názor na tuto metodu. V současné době je zařazení grafologického rozboru písma v přijímacím řízení spíše okrajovou záležitostí. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, pouze jeden respondent při přijímacím řízení dokládal rukopis ke grafologickému rozboru, ale čtyřicet pět procent respondentů by se ztotožnilo s grafologickým rozbohem svého rukopisu.

Z tohoto důvodu zde byl předložen návod – postup pro grafologické zpracování motivačního dopisu napsaného účastníkem personálního řízení. Jsou v něm určeny základní oblasti emocionálních rovin vztahujících se k různým polohám chování a prožívání ve vztahu k personálnímu řízení. V každé z těchto oblastí jsou v jednotlivých bodech popsány nejvíce viditelné a dobře popsatelné, výrazné individuální znaky objevující se v rukopisu.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že s touto metodou – rozbohem rukopisu v procesu výběru zaměstnanců, by souhlasilo osmdesát osm procent z respondentů.

Grafologie je nástroj, který může podat komplexní hodnocení o charakterové, pracovní a výkonnostní povaze uchazeče výběrového řízení. Podá hodnotný obraz o tom, zda dotyčný stačí svým výkonem na daný post, zda zvládne psychickou a fyzickou zátěž vyplývající z pracovní pozice. Zda zvládne stres a bude dostatečně flexibilní, kreativní, poctivý, jak bude jako člen týmu dostatečně loajální a jestli bude ochotný učit se novým věcem.

Najít zaměstnance, který bude pro firmu dlouhodobým přínosem, je obtížný a zodpovědný proces. Každá metoda, která pomůže zdokonalit nebo podpořit stávající systémy výběrových řízení, se projeví nejen ve firemních vztazích, ale odrazí se i v ekonomické rovině organizace. S každým novým zaměstnancem vznikají firmě náklady na jeho zaučení, a tak je žádoucí vybrat takového, který neodejde ve zkušební lhůtě. Rozbor rukopisu tedy může znamenat nemalé ekonomické úspory organizaci, která jej začne využívat.

Výhodou předložení grafologického rozboru při výběrovém řízení je, že zde uchazeč o práci nemůže příliš předstírat, a pokud předstírá, je toto odhaleno. Písmo je v tomto smyslu hlubší a pravdivější výpovědí o kvalitách nebo slabostech člověka. V písmu se odráží vše, co skrývá podvědomí každého člověka, jeho vlastnosti. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že použití grafologie při přijímacím řízení je zcela nebo částečně metodou, která je přijatelná pro více jak šedesát procent respondentů.

Grafologický rozbor písma v procesu výběru zaměstnanců, nebude vhodnou metodou při velkém náboru zaměstnanců. Z časových důvodů je tato metoda vhodná pro výběrové a konkurzní řízení v posledních kolech tohoto procesu. Je to projektivní metoda, která by proto měla být zařazena jako doplňková část výběrové řízení v oblasti psychodiagnostických metod.

Závěrem lze říci, že přínos této bakalářské práce je ve snaze o objektivní náhled na praktické využití grafologického rozboru v procesu výběru zaměstnanců tak, aby v souladu s dalšími metodami výběrového řízení, bylo možné obsadit pracovní pozici zaměstnancem s požadovanými charakterovými vlastnostmi a schopnostmi.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- Armstrong, M. (2007). *Řízení lidských zdrojů (nejnovější trendy a postupy)* (10. vyd.). Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-1407-3
- Baková, H. (2015). *PSYCHOLOGIE PÍSMO Humanitický přístup v poznávání osobnosti*. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-9780-8
- Barták, J. (2011). *Personální řízení současnost a trendy*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-020-4
- Bertl, I. (2009). *Grafologie v pedagogické praxi*. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-340-0
- Bertl, I. (2014). *Grafologie v partnerském poradenství*. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-747-7
- Jeřábek, J. (2003). *Grafologie více než diagnostika osobnosti*. Praha: Argo ISBN 80-7203-524-X.
- Kolman, L. (2004). *Výběr zaměstnanců, Zkoušky, testy, rozhovory*. Praha: LINDE nakladatelství s.r.o. ISBN 80-86131-53-X
- Nakonečný, M. (2000). *Lidské emoce* (1.. vyd.). (P. Zátka, Editor) Praha: Academika, nakladatelství Akademie věd České republiky. ISBN 80-200-0763-6
- Schönfeld, V. (2000). *Učebnice vědecké grafologie pro začátečníky*. Praha: Elfa. ISBN 80-900-197-4-9
- Tew, J. (2006). *Tajemství grafologie*. Praha: Svojtka & Co., s.r.o. ISBN 80-7352-409-0
- Veličková, H. (2013). *Grafologie - Nové pohledy*. Kralice na Hané: Computer Media s.r.o. ISBN 978-80-7402-133-6
- Vítková, J. (2001). *Grafologie aneb čteme dvakrát*. Olomouc: Votobia. ISBN 80-7198-501-5
- Vítková, J. (2010). *Grafologie - čtení z písma*. Praha: Levné knihy, a.s., ISBN 978-80-7309-904-6

Vladka Fischerová-Katzerová, D. Č.-L. (2004). *Grafologie*. Praha: Grada Publishing, a.s., ISBN 80-247-0851-5

Vladka Fischerová-Katzerová, D. Č.-L. (2007). *Grafologie pro personalisty a manažery*. Praha: Grada Publishing, a.s., ISBN 978-80-247-1552

Seznam použitých zahraničních zdrojů

.....

Seznam použitých internetových zdrojů

.....

SEZNAM ZKRATEK

- GR - grafologický rozbor
- GP - grafologický posudek
- PŘ - přijímací řízení
- VŘ - výběrové řízení
- IZS - Integrovaný záchranný systém

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Symbolika psací plochy	32
Obrázek 2: Rukopis 1 - muž, 55 let, manažer	54
Obrázek 3: Rukopis 2 - muž, 40 let, manažer	55
Obrázek 4: Rukopis 3 - muž, 40 let, IT technik	56
Obrázek 5: Rukopis 4 - žena, 40 let, strojní konstruktér	57
Obrázek 6: Rukopis 5 - muž, 55 let, prodejní manažer	59
Obrázek 7: Rukopis 6 - muž, 42 let, prodejní manažer	60
Obrázek 8: Rukopis 7 - muž, 52 let, voják z povolání	62
Obrázek 9: Rukopis 8 - muž, 43 let, voják z povolání	63
Obrázek 10: Rukopis 9 - muž, 47 let, lékař/voják z povolání	64
Obrázek 11: Rukopis 10 - muž, 34 let, lékař	66
Obrázek 12: Rukopis 11 - muž, 70 let, manažer/výtvarník	67
Obrázek 13: Rukopis 12 - muž, 70 let, výtvarník/pedagog	68
Obrázek 14: Rukopis 13 - žena, 33 let, ekonomický pracovník	70
Obrázek 15: Rukopis 14 - žena, 40 let, ekonomický pracovník	71
Obrázek 16: Rukopis 15 - muž, 42 let, automechanik	72
Obrázek 17: Rukopis 16 - muž, 34 let, lékař	73

Seznam tabulek

Tabulka 1: Znaky písma jednotlivých charakterů	43
Tabulka 2: Poměr mužů a žen	78
Tabulka 3: Věk respondentů.....	79
Tabulka 4: Znalost grafologie.....	81
Tabulka 5: Zájem o metodu poznání rukopisu	82
Tabulka 6: Grafologie jako věda	83
Tabulka 7: Zdroj poznání grafologie	84
Tabulka 8: Psychologický obraz grafologie	85
Tabulka 9: Možnost využití grafologie v různých oblastech.	86
Tabulka 10: Možnost zpracování grafologického rozboru.....	88
Tabulka 11: Význam grafologického posudku pro klienta	89
Tabulka 12: Možnost studia grafologie	90
Tabulka 13: Důvod případného studia grafologie	91
Tabulka 14: Podmínky přijetí k současnému pracovnímu místu	94
Tabulka 15: Souhlas s rozbořem rukopisu	95
Tabulka 16: Výpovědní hodnota rukopisu	96
Tabulka 17: Nevhodnost metod přijímacího řízení	98
Tabulka 18: Vhodnost grafologického rozboru při výběrovém řízení	100
Tabulka 19: Použití grafologického rozboru u organizací podle jejich velikosti.....	102
Tabulka 20: Použitelnost grafologického rozboru pro manažerské pozice	103
Tabulka 21: Vhodná oblast pro použití GR v personalistice.....	104
Tabulka 22: Důvody k nevyužívání metody GR v personálním řízení	106

Seznam grafů

Graf 1: Poměr mužů a žen	78
Graf 2: Věk respondentů.....	79
Graf 3: Znalost grafologie	81
Graf 4: Zájem o metodu poznání rukopisu.....	82
Graf 5: Grafologie jako věda	83
Graf 6: Zdroj poznání grafologie.....	84
Graf 7: Psychologický obraz grafologie.....	85
Graf 8: Možnost využití grafologie v různých oblastech.	86
Graf 9: Možnost zpracování grafologického rozboru.....	88
Graf 10: Význam grafologického posudku pro klienta	89
Graf 11: Možnost studia grafologie.....	90
Graf 12: Důvod případného studia grafologie.....	91
Graf 13: Podmínky přijetí k současnému pracovnímu místu	93
Graf 14: Souhlas rozbořem rukopisu.....	95
Graf 15: Výpovědní hodnota rukopisu	96
Graf 16: Nevhodnost metod přijímacího řízení.....	98
Graf 17: Vhodnost grafologického rozboru při výběrovém řízení.....	100
Graf 18: Použití grafologického rozboru u organizací podle jejich velikosti.....	102
Graf 19: Použitelnost grafologického rozboru pro manažerské pozice.....	103
Graf 20: Vhodná oblast pro použití grafologického posudku v personalistice	104
Graf 21: Důvody k nevyužívání metody GR v personálním řízení.....	106

SEZNA M PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	I
Příloha B - Rukopis 1 - muž, 55 let, manažer	IV
Příloha C - Rukopis 2 - muž, 40 let, manažer	V
Příloha D - Rukopis 3 - muž 40 let, technik	VI
Příloha E - Rukopis 4 - žena 40 let, strojní konstruktér	VIII
Příloha F - Rukopis 5 - muž, 55 let, prodejní manažer.....	IX
Příloha G - Rukopis 6 - muž, 42 let, prodejní manažer	XI
Příloha H - Rukopis 7 - muž, 52 let, voják z povolání	XIII
Příloha I - Rukopis 8 - muž, 43 let, voják z povolání.....	XV
Příloha J - Rukopis 9 - muž 47 let, lékař/voják z povolání	XVII
Příloha K - Rukopis 10 - muž, 34 let, lékař.....	XIX
Příloha L - Rukopis 11 - muž, 70 let, manažer/výtvarník	XXI
Příloha M - Rukopis 12 - muž, 70 let, výtvarník/pedagog	XXII

Příloha A - Dotazník

Vážený pane (paní),
jmenuji se Miluše Částková a jsem studentkou třetího ročníku bakalářského studia Manažerská studia – Řízení lidských zdrojů na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze a v současné době píši bakalářskou práci na téma „Využití grafologie v procesu výběru pracovníků“. V této souvislosti provádím dotazníkové šetření, které je součástí mé závěrečné práce. Dovoluji si Vás proto požádat o vyplnění níže uvedeného dotazníku. Dotazník je anonymní a s výsledky výzkumu je možné se seznámit po obhajobě mé bakalářské práce v knihovně Univerzity Jana Amose Komenského Praha. Vyplnění dotazníku Vám nezabere víc jak patnáct minut. V některých otázkách lze označit více odpovědí.
Děkuji za vstřícnost a Váš čas

VYUŽITÍ GRAFOLOGIE V PERSONALISTICE

1) Jste:

- a) žena
- b) muž

2) Váš věk:

- a) 20-30
- b) 31-40
- c) 41-50
- d) 51-60
- e) více než 60

3) Setkal jste se někdy s grafologií?

- a) ano
- b) ne

4) Zaujala Vás tato metoda poznání rukopisu?

- a) ano, tato metoda mne zaujala
- b) ne, spíše mne nezaujala
- c) ne, nemám potřebu se o ni zajímat

5) Považujete grafologii za vědu?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

6) Kde jste se potkal s grafologií, uveďte zdroj: (lze označit více možností)

- a) tisk, knihy, televize
- b) odborná přednáška, seminář
- c) na webových stránkách
- d) osobně studiem, zajímám se o grafologii
- e) nikde

7) Jaký je Váš náhled na grafologii?

- a) lze ji zařadit k psychologickým disciplínám
- b) je to samostatně stojící obor poznání osobnosti podle rukopisu
- c) neexistuje vztah mezi písmem a charakterem člověka

8) Má podle vás grafologický rozbor vypovídací hodnotu pro: (lze označit více možností)

- a) osobnostní poznání
- b) personální řízení
- c) pedagogický posudek
- d) v partnerském poradenství
- e) v rodinném poradenství
- f) v oblasti kriminalistiky
- g) ne, nelze z něj usuzovat na psychické vlastnosti pisatele

h) jiná varianta, napište odpověď:.....

9) Nechal byste si zpracovat grafologický rozbor?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

10) Jaký význam by pro Vás měl grafologický posudek?

- a) s výsledkem bych se rozhodně ztotožnil
- b) s výsledkem bych se spíše neztotožnil
- c) měl bych obavu o negativní hodnocení mé osoby
- d) pro mne nemá žádnou vypovídací hodnotu
- e) nevím

11) Uvažujete o studiu grafologie?

- a) ano
- b) ne

12) Pokud byste měl možnost studia grafologie, bylo by to z důvodu:

- a) je to zajímavý pohled na rukopis
- b) zaujala by mne návaznost na psychologii
- c) zvědavost, zda je možné poznat skryté vlastnosti člověka
- d) pro objektivní zpracování obrazu osobnosti
- e) ne, nemám zájem

f) jiná varianta, napište odpověď:.....

13) Při přijímacím řízení na současně pracovní místo: (lze označit více možností)

- a) byl jsem přijat pouze na základě žádosti o zaměstnání
- b) byl jsem přijat na doporučení
- c) dokládal jsem profesní životopis
- d) dokládal jsem profesní životopis s fotografií
- e) dokládal jsem osvědčení o dosaženém vzdělání
- f) absolvoval jsem osobní pohovor
- g) absolvoval jsem výběrové řízení
- h) absolvoval jsem zkoušku z profesních předpokladů – ps. znalosti, jazykové znalosti apod.
- ch) absolvoval jsem psychotesty
- i) absolvoval jsem testy a zkoušky v assessment centru
- j) dokládal jsem rukopis

14) Svolil byste s rozbořem rukopisu v rámci přijímacího řízení:

- a) ano
- b) spíše ano
- c) rozhodně ne

- 15) Má podle Vás grafologický rozbor napsaný při přijímacím řízení vypovídací hodnotu o profesních předpokladech?
- ano
 - ano, pouze u některých profesí
 - ano, pouze pracovních pozic na vyšší management
 - ne, při výběrovém řízení je kandidát ve stresu a rozbor není objektivní
 - ne, v žádném případě
- 16) Kterou metodu nepovažujete za vhodnou při přijímacím řízení: (lze označit více možností)
- ručně psaný motivační dopis
 - psychotesty
 - předložení zdravotní dokumentace
 - životopis s fotografií
 - doložení dokladu o vzdělání
 - doložení lustračního osvědčení
 - doložení výpisu z rejstříku trestů
 - simulační test k výkonu zaměstnání
 - osobní pohovor
- 17) Považujete grafologický rozbor písma za vhodnou metodu při výběrovém řízení?
- ano
 - ano, pouze jako doplňující část přijímacího řízení
 - ano, pouze na některé pracovní pozice
 - ne
 - nevím
- 18) Grafologický rozbor uchazečů o zaměstnání je adekvátní u organizace:
- malé
 - střední
 - velké
 - pouze soukromé
 - není přínosem u žádné
- 19) Grafologický rozbor v přijímacím řízení by podle vás mohl být použitelný:
- pro pozice středního managementu (úsekový manažer, některé administrativní pozice)
 - pro pozice vyššího managementu (hlavní manažer, vedení organizace)
 - nemá vypovídací hodnotu pro manažerské pozice
- 20) Na jaké pozice by podle Vás mohlo být grafologického posudku využíváno: (napište prosím obor, nebo pracovní zařazení)
-
- 21) Pokud se domníváte, že zpracování rukopisu v procesu přijímacího řízení není vhodné, pak prosím označte důvody: (lze označit více možností, nebo žádnou)
- v dnešní době je forma písma zautomatizována z důvodu používání pc techniky a nemá tak vypovídající hodnotu
 - je časově náročné
 - je to zastaralá a nevědecky podložená metoda
 - případně odhalení osobnosti kandidáta z rukopisu není ctičké
 - jiný důvod – uveďte prosím:

Děkuji za Váš čas a v případě jakýchkoliv dotazů mne můžete kontaktovat na emailové adrese:
miluse.castkova@seznam.cz

Příloha B - Rukopis 1 - muž, 55 let, manažer

Vážená paní Částeková,

jestliže jsem potvrdil, že jste si k posouzení pro svou bakalářskou práci vyběhala právě mě, i když si vůbec nemyslím, že bych byl tímto zajímavý, nebo snad dokonce vyjimečný. Jestliže si v současné době na první pohled můžete vzpomenout, že z mého pohledu to je především práce, možná trochu složitější, obtížnější a odpovědnější, ale důstojná to je jak a třeba to také být nemusí. Přitom už jsem dělal spoustu více a souběžně vyhodnotil svou zkušenost, kterou jsem díky tomu získal. Samozřejmě jsem pracoval i v několika dalších profesích, jako například inženýr, projektant, mechanik, opravář a až v poslední době jsem se dostal do oblasti středotřídní vzdělávání, což mi následně umožnilo pracovat v různých funkcích. Byl jsem třeba technickým zástupcem v střední škole, pak i manažerem celého střední školy a později i ředitelem celého ústavu a následně i auditorem města. To vše mě přibírně obohacovalo a rozšiřovalo moje obzory. Pak jsem se pustil i do studia na vysoké škole. Díky tomu jsem dostal možnost ať v posledních letech už k mému měření, umožnilo mi to posunout se dál a následně také získat současně vykonávanou práci.

Tímto dopisem bych vám chtěl poskytnout nejen potřebný materiál k zaměření práci, ale současně vás i inspirovat, abyste ve svém snažení neváhala najít cesty, protože jsem přesvědčen, že práci ve vašem ústavu má smysl pokračovat a započítat vzdělávání i v magisterském studiu a následně toho využít pro získání zaměřením odpovídajícího vašemu umu a kvalifikaci.

Příji krásný večer.

V Dumburku
dne 16.11.2016

Bilanceování života na prahu čtyřicetky

Měním, jistě se svým věkem již mávnu bilanceovat svůj dosavadní život, ale každopádně těm prosadit k jeho "nové poloze"

Jako malý kluk jsem si vybral, že katolíkem budu a prostorně dle. Také jsem občas nějaký i v nich se sportovním směrem. Do skutečnosti? Žijím jsem prostorně asi s desítkami experimentů a rodina katolíci také málem prosadí: Sport? Občas jsem hrál fotbal a natomec napuštěm s vlnama je koláček prosadit svůj život s odstupem času a propracovat, kam se otvírá posunul a co přirodně předával

Snadím se být životem vyprovokován, i když jsem si, které má "světlo" ke dnu. Přesto o těchto věcech negativně pocházejí zivotní zkušenosti a máim to s odstupem času jako "příliš sám sebe". Oh mluví jsem soatěrný by a mládež vjazy a jakim kolik "občasně života". Rád občas rád přeláží život a o přepadech i v občas sítit své práce. Mlépoch má máli máli kminut a hledat jinou cestu

Mým největším úspěchem, a to, na co jsem státní když je můj opa Richard. Občasit si sám když, když jsem pro rodinu a křivku jinou zůstali sami. Byla to velká životní úroveň a nerábil jsem ani mluvit jí prosadit. Pročítal se mi říše odložit a dobrat jeho dárnu občas

Přesto život je jako jířda cukem - si když není, je k ta jířda dopadnu, jistěně vlt je o geometrii a jistěně

27.10.2016 Miroslav

Report z MOE

14.11.2016

Cílem letošního MOE bylo vytvořit dva tituly v 29U i 50, ten, jdu já a jdu Dan. Lehký úkol, který se dal splnit pouze hodně přípravou a úspěšnou úpravou vlastní TH.

Vlastní příprava byla super. Dávilo se a velmi dobře ... podal jsem sobě rekord na druhý, takže iluze bylo mi dobře připravené.

Druhá část plánu byla TH, to je se všeho nejhorší. Dříve nějaké to korekce, nějaká pás a filer, někdy se se seka a v neposlední řadě i nuha. Ovšem i když mi dopadlo na jehička.

Cesta do Bratislava celkem v pohodě, jediný problém byl se T. Bratis, jinak to byla pohodlná cesta. Vášim profitem dle předstev a následoval přímá do já dýchavého spartánům.

Limbova soustava započala já v 10" dopoledne, rozsvícení svět dobře. Přímá na "plac" to bylo lepší než v rozsvícení a já jsem tak i Dan dal tři plaví pokusy a v dalším soustava mohl rozhodnout dalších šest skupie siláku. Nakonec se přemohitel našel.

Obě částice, který našel 385kg si přečetl jehováním usloněil. Víteč byl se průměrných rukou a musím dodat, že vše to na společní fotografii opravdu ukázelo. Nakonec tedy Dan Duhý a já vítě!

V kategorii 50 to bylo daleko snazší, ale věřte to ani Danovi a ani m5. Načísti tu nebyla až tak velká konkurence.

Technicky jsem cítil uspokojení a větší pokus jsem již
oprávněně. Všechny věci plně vyřídil, Dám první a já se na to
drabů. Právě když po třech letech ukončil své studium, ale
měl jsem se toho stejnou radost, jako bych byl již doma.

A co dále čerem? Který den a který cítil, a
něco si přát ze současných časů?

Milý děvčátko
Čáslav 1.12.2016

Ma žideli značky THORNET napísi se leka Fouet. Ma židli značky jistomni Pitelk už to tač dobrú vejde. Je to už možná dračct let co jsem psal máo tač dlouhiko jako je tačle A3. Meddávno (už je to 3m-čim) roč jsem dostal ingous tou' pero značky Parker. Ma přímyslovce by to byla bomba. Tak jsem si řáel, že žure žacnu psát svůjm kamarádum dopisy. Tač jako dořiv. Ale komu psát? Kdo bude „početní“ První lástka? 4%? Druhá lástka? Kamosta kamarád? Je máe máe jsem se rozkoupal, tač má to pero zaschlo tač, že vejde ani otevřít. A tač žista ko jsem se přičer vzeti. Ale ... když to tač teď vidím, možná by má stačla obyčejná žuristka. A první komu byde napsal by byla ... a to máim. Už jsem žimpomant psát. Kde je to doba, když jsem napsal tři dopisy týdně a pět jich dostel. Ale musí to být krásně žacit žak psát. A žiste krásně si máo dos živat. Paku teju si má ty doby, když dopis se silně máe byl, má má má žalozitost. Už podle přimá človeč vedil k dopis. Schválně jsem si ho položil má stůl, žit si májt žuce, šlekl žes, oblékl teplý a ažer žoprimant se žičel ko neotěřit. Medat se žimpomant, medat se žičerit. A co žepu když přišly dopisy dva. Ale dva dva

Jo. As vsichni radi nivo dostavime. I dopisy.
Možna už kaucně píšti rok nekomu např.
Pro sebe. Pro svoje uspokojení, že ještě umim
napsat dopis s ořídkou uprostřed ve fyz. nebo dokonce
i uči souvítí. Jediný problém asi bude, o čem
psát. Ale kras. Ouo se uico majde. Moje matka
Alkoholik pít. Už se na to těším. Jdu a koupim
si obyčejní pero, které nepodá. Abych se nemusel
vymlouvat. A napíšu alespoň jeden dopis za 1/2
roku. A možná i dva. A zase se začnu těšit, že
bude uico ve sbírance. A vlasta bude zážit, pro koho
kdo musí psát tomu vypelichanému kocourovi? kdo
? Mo jedinu užjaka zámka. A bude jí to vrtat hlavou
a já se rozpíšu a možná budu psát každý úe-
be. Pozor! Zpítý na zem. To už je scifi. Sakra to
jsem se rozpítil. A teď jím pro a jím přeno.
At kras grafolog co na práci. Já nurodim sruovat
uú podle oblouctví a křičtí a otrež a sklonu písmen
a bary ingoustu a více. Jsem rozkřísny' já
ty moje písmenka. Jednou s oblouctví a jednou
bez oblouctví. Jednou doprava a jednou doleva.
A doleva jím když se uí dce a potřebuju y dle. THE END
A píšti si dále uico o životě a holksiz WBT

Křestní jméno: Miluše

Žena jménem Miluška musí být milá,
vždyť jí to bylo dáno do věku. Nostelly
jména Miluše jsou také předurčená k tomu,
aby byly milované.

Ženské křestní jméno Miluše má mužský
protějšek ve jménech Milos, Milous, také
Milou nebo Milodar. Archaiskou podobou
jména je Milota. Latinskou verzí pak
jména Amata nebo Amanda. Jméno je
současné - také dovede variantou jména

Miloslava. Dovedení mužskému jménu
Miluše jsou Miluška, Milča, Mila, Milka,
Milda, Milně, Miluša, Miluška aj.
Jméno se jako Milota užívá i ve Slovanech.
Milota je také erbochovatskou variantou
jména, spolu s verzemi Miljuša či Milina.

Bulharská podoba jména je Miluša.
Ženské křestní jméno Miluše má slovašský
přívod. Vzniklo se z přídavného jména
"milý" přídavným koncovky - uše. Význam
jména koresponduje s jeho významem,

vykládal se jako „mítal“, i „mítovand“ nebo
„mítýtal“. Jméno Mithra se užívá také
jako domácní podoba jména Mithrasa.
Jméno by pak mělo období význam,
značovalo by tedy „slavil svoji mihost“,
„slavil svoji dobrotou“. Původ jména
Mithra může být až v latině. Někteří
vykládají teorii se příkladem k variantě,
že jméno vzniklo jako slovaeská podoba
latinského jména Amata. / v tomto případě
by znamenalo „mítal“, „přijemal“, „libezal“.
Jméno Mithra nosí v ČR KJPS lidé.

zpracoval: Tomáš Taran

Příloha H - Rukopis 7 - muž, 52 let, voják z povolání

Kolný víkend!

Dobry den, dostal jsem domácí úkol - napout se jsem topil
o nebezpečí a uplynulím víkendu. Jelitě jsem měl krátký
týden, tak můj víkend byl dlouhý. Již od rána do večera.

V pátek jsem odjel brzy, a nedlu jsem musel k oddělení
konečně vyšetřit v klasu se všemi tento týden se otáček
Dopoledne jsem částečně prošel a televize a částečně
přišel s tím jsem dostal úkol, klasu si tam za své
a pak se mi učilo další prameny k tématu vyšetření
a Barchin. Vyšetření vyšetřil, celotý den vyšetřil
základní prameny předtím.

Vyzkoušel jsem si to také se svojí přítelkyní a přítelkyní
a šel jsem se seje přítelkyní vyšetřit. Po vyšetření a vyšetření
když jsem sešel na dvůr se zábradlí Trávník jsem
prošel křiž a klasu odru s tímto malířství, klasu
byla malá aly s tímto se zábradlí před s tímto odletu.
Klasu, si přední dopoledne jsem šel a platy fipave
vyšetřit k tomu, klasu si s tímto vyšetřit k s tímto a se s tímto
den. Bohužel, já si to také dopoledne, když s tímto k tomu, a
byly s tímto, když s tímto a s tímto ale s tímto!
Klasu se s tímto klasu, klasu a klasu.

V sobotu jsem se probudil alku brzy, si s sebou.
Po krátkém snění a krátkém snění s tímto jsem se
kolem desítek vyšetřil se zábradlí. Úkol s tímto jsem!
Dopoledne se se dopoledne dle a klasu s tímto s tímto s tímto
přítel a klasu s tímto s tímto. Dopoledne jsem klasu
klasu s tímto s tímto s tímto s tímto odlet. Tady jsem
zavazoval a s tímto s tímto s tímto a s tímto s tímto
klasu by byla s tímto s tímto. Klasu s tímto s tímto s tímto
s tímto ale s tímto s tímto s tímto s tímto. Klasu s tímto
klasu, klasu jsem se s tímto s tímto s tímto s tímto,

- jak jsem se s tím fíkním dohodl jsem. No, zkrátka jsem si
Byla za křivku národního práva předání, takže spousta da,
do křivky nejedná.

Jak jsem jsem s tím došel, tak jsem s tím došel, takže jsem se s tím došel,
takže jsem se s tím došel a tím se s tím došel a tím se s tím došel
ale k tomu se třeba došlo k tomu.

Udělil se k tomu a tím se s tím došel, takže jsem s tím došel,
tím jsem si k tomu. Po tím jsem s tím došel a tím se s tím došel,
ne s tím došel, takže jsem s tím došel a tím se s tím došel,
přijímám k tomu. Byly nějaké a k tomu došlo.

Milost jsem zaplác se k tomu a tím se s tím došel a tím se s tím došel,
stalo se s tím došel a tím se s tím došel.

Obě, k tomu a tím se s tím došel a tím se s tím došel,
mám k tomu. K tomu k tomu a tím se s tím došel a tím se s tím došel,
se 14⁰⁰ k tomu. K tomu k tomu, takže jsem s tím došel a tím se s tím došel,
a tím se s tím došel a tím se s tím došel, takže jsem s tím došel a tím se s tím došel,
k tomu k tomu.

K tomu jsem s tím došel a tím se s tím došel, takže jsem s tím došel a tím se s tím došel,
jsem s tím došel a tím se s tím došel.

Co tím se s tím došel, tím se s tím došel a tím se s tím došel,
mám k tomu. Dalo by se k tomu došel a tím se s tím došel.
Zaplác k tomu, tím se s tím došel a tím se s tím došel, tím se s tím došel,
s tím se s tím došel.

Příloha I - Rukopis 8 - muž, 43 let, voják z povolání

Je povděkem ráno, a žít s kolegou
při ránu, velmi brzo ráno, duševně,
žda jsme si radostali vždy potěbení
pracovní poměry, nástroje a materiál
po práci, již v pořadí duševně, pracovní
výjimečně na podvečerní chvilku do vzdálených
hod, kterou máme za sebou nastane úmrtí
zvlášť.

Tak jak jsme si byli z hlediska vána
jisti, že jsme příjemně vypadali, a vše
si s sebou radostali, protože s každým
ubíháním kilometrů nastává, což
sta se radostali ráno ráno, která jsou
světla - jisti, mohli jsme si práci vyžít.

Na což, musíme, pro čí a také
povinně inspektorát, a tomu jsme přeci
myšleni.

Arta albă' mulțime legimă, a pi
și Hizieme k noșim ali! Gheorgy pom
krișni zahalme' do bilito ketătu a
populy stuce dojadaj: sa oșge mēhoyid
stăe a nădhemē și țigylē.

pm și ali, kăstanyime u daly,
dăute și wellezieme pō okoli, pūjeme și,
aly năis kuto pōllid kăzdi rā'no petil
energi' sa alo denu' pācorai parabolē -
importaia.

✱

Příloha J - Rukopis 9 - muž 47 let, lékař/voják z povolání

Všichni to začalo jednoho červencového dopoledne, kdy mi volal jeden člověk z Ministerstva obrany, a byl se dostal na Generální štáb Armády ČR. Tam jsem ani o měsíc později podepsal, že dobrovolně odjedu na až 1 rok do zahraniční mise. Poté v rychlém sledu následovaly 3 týdny cvičení v lesích Krumlova, vystrojení materiálem a bezvýznam potíráním a slavnostní rozloučení se s námi v Hradci Králové. Po krátké službě v ústřední vojenské nemocnici Praha(?) jsme 23. září 2003 nabrali kuro z Kbel do směru Baory. Tam bylo i v polední odpolední mluhou větší horko, než jsme čekali. Dostala. Hned na letišti jsme dostali nepřístředné vesty a deštnové holny, takže bylo jasné, že tam nejeme zcela mrtvámi. Našitost! jsme vrtěme časem byli usměni se strážnické objektu bývalé vojenské nemocnice (?) na obrázi města v areálu polní nemocnice (7. PV). Já ma- štěstí v klimatizovaném kontejneru biochemicko-hematologické laboratorie. Ven z areálu jsme vyjžděti pouze na porady velení mnohonárodní divize (dále byl mj. i obchod PX). Jeden víkend v listopadu jsme čerpali volno a mohli jsme si zajet na víkend do sousoedního Kraje. To bylo jediné štěstí v mém životě, kdy jsem se na Bašičky opaloval. Bohužel to bylo také poprvé, kdy jsem neslavil vyřoči naší smrtky se svou ženou.

Koncem listopadu začalo být jasné, že náš úkol končí a my se mohli ještě před vánoční prázdninami domů. Jistě záhládka (režimové úřady?) v Technické a pak už jen slavnostní „medailovnice“. Byl to zvláštní pocit, kráčet i.

Příloha K - Rukopis 10 - muž, 34 let, lékař

Předem se omlouvám za pravopisné chyby,
možná mi nenapadá co napravit na A4, takže jsem si
řešil se napsat nějakou úplnou kravinu a
dělat si.
Když mi bylo asi 10 let, jezdil jsem do nedaleké
školy na Kále, abych si mohl ještě Brosiku
přirpát. Cestou jsem ještě vyrušil kamaráda, který
pak vedl na štítíkama. Ve škole bylo ale spousta
žrádků, kteří se o přestávkách bavily sám, se
určitým klubkem pravidelně píchali pneumatiky,
a proto jsme skoro sden jezdily se školy
rovnou k opravě kol, který mám kola sasaplatit,
a dofouknit, jednou jsme k němu takhle přijeli
a on se nám pochvilil svou novou vzduchovkou,
a dokonce nám s ní dovolil sjet do
předkovek. Byly jsme se redním maly, pro
már kluky to bylo něco úžasného. Na a
slovo dalo slovo, a on nám slíbil se ještě
sheme, tak nás vedme do otkodu s loveckými
potřebami a vzduchovku nám koupí. Na druhý
den jsem vybral všechny své úpravy a po
škole jsem k němu hned s kamarádem jely,
opravdu nás sám savel a pusky nám
koupil. Doma jsem jí pak vchotal na sávradi
pod líním, ale rodiče hned kde jsem byl
tak dlouho? Napíráni jsem dlouho nyzdržel
a brzy jsem křišorému nyzlechu podlehl.

Když jsem ho oslovil, přestal úplně
mluvit, pak jsem šel na schůzku
pro mou novou sbírku, poté zavolał
mámu přibuznému když byl bývally
zápásmik, a všichni jsem šel k
onomu opraváři. Tam to šilně rivaly,
dívce mu nerozlyly duhu. Pusly se
namostějme vrátily. * aš posdiji
jsem se dohodil s onem opraváři, byl
v jiné škole známí pedofil, a ho
že v náma takhle kamarádil melzlo

hok meimné jak se rdělo. Tehdy jsem
a kolko nemil rosem, ale bed nimm
že jsem měl velké štěstí. No a od
ho doby jsem bes pusly, a kala
jsem si jssdil opravovat jinam.

Doufám se aš si ho přečte, tak
si melbudete myslat že jsem psychopat,
a se nedovdám s šestiny :)
s posdravem Amir.

Aloj Bolouši,
máma ke mně přijela na kole babička
a to jsemu proto, že mi chtěla přips-
memont, alych ti napadl ž' pozdravení
od ní a poznal tě na zabijácku tuto
sobotu, brase má' už skoro půl tury
(to sotra) nechce iřít, a tak ho
babička chce zabit. Muttis s Potěnkou
mútě přijet, wotou tě čela' gado stna
brice, tun. buclis dělat tlačenkou a
ji knice, mala' Marinka a se žiž tešit,
jak si zase pochutná, žey aby to s ní
nedožalo jak ploni, kdy i s ma-
minkou musly předčasně odejít domů
pro štěle práallo - špodit.

Ráno mi Michal dovezl šírnu sklenice
na opravování, protože na nýtlavě očká-
naji' máštetou melikeho mušitvi' zra'ny' a
opileci, také by tam měl být Jarda
z Tábce a Mikeš z Tábora.

Tak se na tbe vřikni tešine

☞ Aloj Flešer Šp

Popiš prosím A4 mečím, čím
dříve. To se Ti to říká, ale
už nad tím papírem sedím
půl hodiny a nevíš o čem
bych mohl psát se mi ani
nemohu myslet. Hrozí neberpečí
stěnování a měření, a klamí
vzpomínek, ku podobu vzpomínek
přijemných, ne nepřijemnosti se
zapomíná. Krejčí vzpomínky
Má's dří nad volou obvlášt
když se budoucnost už
nemáme. Tu máme za
žebou

Peter Umana

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Miluše Částková

Obor: Manažerská studia – řízení lidských zdrojů

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Využití grafologie v procesu výběru pracovníků

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh: 103

Celkový počet stran příloh: 22

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 0

Vedoucí práce: PhDr. Jindra Stříbrská Ph.D.